

.UMOWA

Projekt zmieniony w dniu 02.07.2023

Projekt zmieniony w dniu 19.09.2023

Projekt zmieniony w dniu 05.10.2023

Projekt zmieniony w dniu 23.10.2023

Umowa została zawarta w dniu [...] roku pomiędzy:

Zamawiającym:

MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO OCZYSZCZANIA ŁÓDŹ SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w Łodzi (adres: ul. Tokarzewskiego 2, 91-842Łódź), wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000024375, posiadającą NIP 7260019767 oraz REGON 470797081, reprezentowaną przez:

Jana Zbrońskiego – Prezesa Zarządu,
Pawła Jankiewicza – Wiceprezesa Zarządu,

a Generalnym Wykonawcą:

[...]

Umowę zawarto w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego z zastosowaniem Prawa Zamówień Publicznych pn.: „Zaprojektowanie oraz budowa Łódzkiego Centrum Recyklingu w Łodzi przy ulicy Zamiejskiej 1”

SPIS TREŚCI

KLAUZULA	STRONA
CZĘŚĆ I. UMOWA I INTERPRETACJE	4
1. DEFINICJE	4
2. DOKUMENTY UMOWY	13
3. INTERPRETACJE	14
4. ZAWIADOMIENIA	16
5. PRAWO WŁAŚCIWE	17
6. ROZSTRZYGANIE SPORÓW	17
CZĘŚĆ II. PRZEDMIOT UMOWY	19
7. ZAKRES PRAC	20
8. TERMINY ROZPOCZĘCIA I ZAKOŃCZENIA REALIZACJI	21
9. OBOWIAZKI GENERALNEGO WYKONAWCY	23
10. OBOWIAZKI ZAMAWIAJĄCEGO	31
CZĘŚĆ III. PŁATNOŚCI	31
11. CENA	31
12. WARUNKI PŁATNOŚCI	32
13. WNIOSEK O WYDANIE PRZEJŚCIOWEGO ŚWIADECTWA PŁATNOŚCI	35
14. GWARANCJA NALEŻYTEGO WYKONANIA	36
15. PODATKI I INNE OPŁATY	38
CZĘŚĆ IV. WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA	38
~~16. PRAWO AUTORSKIE-PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ .....~~	~~38~~
CZĘŚĆ V. REALIZACJA PRAC	52
17. PRZEDSTAWICIELE STRON	52
18. PROGRAM PRAC	54
19. PODWYKONAWSTWO	56
20. PROJEKTOWANIE	60
21. ZAMÓWIENIA	61
22. MONTAŻ I BUDOWA	63
23. PRÓBY URZĄDZEŃ I WYPOSAŻENIA	68
24. PRÓBY ODBIOROWE	70
25. ROZRUCH	71
CZĘŚĆ VI. GWARANCJE I ODPOWIEDZIALNOŚĆ	75
26. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WADY	75
CZĘŚĆ VII. PODZIAŁ RYZYKA	79

27.	PRZENIESIENIE WŁASNOŚCI URZĄDZEŃ I WYPOSAŻENIA.....	79
28.	RYZYSKO BŁĘDÓW W DOKUMENTACJI ZAMAWIAJĄCEGO.....	79
29.	ZWOLNIENIE ZAMAWIAJĄCEGO Z ODPOWIEDZIALNOŚCI PRZEZ WYKONAWCĘ.....	80
30.	UBEZPIECZENIA	80
31.	WARUNKI NIEPRZEWIDZIANE	88
32.	ZMIANY PRZEPISÓW PRAWNYCH.....	88
33.	SIŁA WYŻSZA	88
	CZĘŚĆ VIII. ZMIANY W UMOWIE I INNE POSTANOWIENIA	89
34.	ZMIANY W UMOWIE.....	89
35.	ZAWIESZENIE WYKONYWANIA UMOWY	97
36.	ROZWIĄZANIE UMOWY	98
37.	PRZENIESIENIE PRAW I OBOWIĄZKÓW	103
38.	KARY UMOWNE	103
39.	WYKONANIE ZASTĘPCZE	107
40.	PRZECIWDZIAŁANIE UNIKANIU OPODATKOWANIA.....	107
41.	TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA	107
42.	OBOWIĄZEK INFORMACYJNY RODO.....	108
43.	POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	109
44.	ZAŁĄCZNIKI DO UMOWY	110

CZĘŚĆ I. UMOWA I INTERPRETACJE

1. DEFINICJE

O ile w treści Umowy nie postanowiono inaczej, następującym wyrażeniom przypisano znaczenia jak podano niżej:

- 1.1. **„Akt Określający Zadania”** – oznacza dokument sporządzony przez Eksperta zawierający m.in. zakres oraz szacunkowy koszt ekspertyzy. Szczegółowy zakres dokumentu został określony w KLAUZLI 6.1.4. Dokument stanowi jedną z podstaw wykonania ekspertyzy.
- 1.2. **„Cena”** lub **„Cena Kontraktowa”** – oznacza kwotę określoną w KLAUZLI 11 Umowy powiększoną o należny podatek od towarów i usług według obowiązującej stawki.
- 1.3. **„Części Zamienne”** – oznaczają części zamienne dla Urządzeń i Wyposażenia wymagane w Okresie Odpowiedzialności za Wady zgodnie z KLAUZLI 7.3.
- 1.4. **„Dni Robocze”** – oznaczają wszystkie dni od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy w Polsce.
- ~~1.5. **„Dokumentacja Budowy”** – oznacza Pozwolenie na Budowę wraz z załączonym projektem budowlanym wraz z projektami technicznymi, projekt wykonawczy, Dziennik Budowy, protokoły odbiorów częściowych i końcowych wraz z załącznikami, rysunki i opisy służące realizacji Obiektu, operaty geodezyjne, a w przypadku realizacji obiektów metodą montażu – także dziennik montażu, inne dokumenty wymagane przez Zamawiającego oraz przez obowiązujące przepisy prawa polskiego zgodnie z KLAUZULĄ 5.~~

~~**„Dokumentacja Budowy”** – oznacza Pozwolenie na Budowę wraz z załączonym projektem budowlanym wraz z projektami technicznymi, projekt wykonawczy, Dziennik Budowy, protokoły odbiorów częściowych i końcowych wraz z załącznikami, rysunki, schematy i opisy , zestawienia służące realizacji Obiektu, operaty geodezyjne, a w przypadku realizacji obiektów metodą montażu – także dziennik montażu, inne dokumenty w tym specyfikacje oraz instrukcje eksploatacji, procedury a także wszystkie inne dokumenty dotyczące Prac, ich wykonania, uruchomienia lub eksploatacji, które Generalny Wykonawca obowiązany jest wykonać i przekazać Zamawiającemu w ramach Umowy w tym wymagane przez Zamawiającego oraz przez obowiązujące przepisy prawa polskiego zgodnie z KLAUZULĄ 5.~~
- 1.6. **„Dokumentacja Powykonawcza”** – oznacza Dokumentację Budowy z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonywania robót oraz geodezyjnymi pomiarami powykonawczymi oraz inne dokumenty wymagane przez Zamawiającego oraz przez obowiązujące przepisy prawa polskiego, zgodnie z KLAUZULĄ 5.
- 1.7. **„Dokumentacja Techniczna”** - oznacza Dokumentację Powykonawczą, Dokumentację Budowy, dokumentację projektową lub jakąkolwiek inną dokumentację, która została lub

powinna być sporządzona zgodnie z Umową i/lub PFU w celu realizacji wszelkich obowiązków Wykonawcy wynikających z Umowy.

- 1.8. **„Dziennik Budowy”** – oznacza dokument urzędowy przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury – w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia.
- 1.9. **„Ekspert”** – oznacza eksperta powoływanego zgodnie z KLAUZULĄ 6.1.
- 1.10. **„Etap Realizacji”** – oznacza każdy z etapów określonych w Ogólnym Harmonogramie Realizacji i Szczegółowym Harmonogramie Rzeczowo-Finansowym.
- 1.11. **„Generalny Wykonawca” lub „Wykonawca”** – oznacza ..... lub Konsorcjum składające się .....z oraz..... Dotyczy to także następców prawnych ww. podmiotów.
- 1.12. **„Gwarancja Należytego Wykonania”** – oznacza zabezpieczenie należytego wykonania Umowy ustanowione przez Generalnego Wykonawcę w formie gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej na warunkach określonych w KLAUZULI 14.1.
- 1.13. **„Gwarancja Zapłaty”** – ma znaczenie określone w KLAUZULI 14.19.
- 1.14. **„Gwarancje Ruchowe”** – oznaczają gwarantowane wartości parametrów ruchowych Obiektu określone szczegółowo w PFU, które będą osiągnięte w trakcie Pomiarów Gwarancyjnych zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 25.2.1; wykaz (wyciąg z PFU) podstawowych wartości parametrów ruchowych Obiektu zawiera Załącznik 2.2 do Umowy.
- 1.15. **„Gwarant”** – oznacza podmiot wystawiający Gwarancję Należytego Wykonania.
- 1.16. **„Informacja Techniczna”** – oznacza informację techniczną zawartą w dokumentach, które Generalny Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć Zamawiającemu na podstawie niniejszej Umowy.
- 1.17. **„Inżynier Gwarancyjny”** – oznacza osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną wskazaną przez Generalnego Wykonawcę, zaaprobowaną przez Zamawiającego zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 26.16, wyznaczoną do wykonywania obowiązków określonych w Umowie.
- 1.18. **„Inżynier Kontraktu”** – oznacza podmiot powołany zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 17.1 w zakresie tam wskazanym.
- 1.19. **„Kary Umowne”** – oznaczają kary umowne (w znaczeniu określonym w art. 483 Kodeksu Cywilnego) należne od Generalnego Wykonawcy zgodnie z postanowieniami Umowy.

- 1.20. „Kierownik Budowy”** – oznacza osobę wyznaczoną przez Generalnego Wykonawcę, upoważnioną do kierowania robotami i do występowania w jego imieniu w sprawach realizacji Umowy.
- 1.21. „Kodeks Cywilny”** – oznacza ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.
- 1.22. „Kodeks Pracy”** – oznacza ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.
- 1.23. „Kodeks Spółek Handlowych”** – oznacza ustawę z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych.
- 1.24. „Konsorcjum”** – ma znaczenie określone w KLAUZULI 3.6.
- 1.25. „Koronawirus”** – ma znaczenie określone w KLAUZULI 33.5.
- 1.26. „Laboratorium”** – oznacza laboratorium badawcze lub pomiarowe (drogowe lub inne), zaakceptowane przez Zamawiającego, niezbędne do przeprowadzenia wszelkich badań i prób związanych z oceną jakości materiałów oraz robót.
- 1.27. „Lider Konsorcjum”** – oznacza spółkę [...].
- 1.28. „Łódzkie Centrum Recyklingu”** – oznacza Obiekt.
- 1.29. „Niezależny Inżynier”** – oznacza osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną wyznaczoną do reprezentowania interesów podmiotu finansującego realizację Obiektu zgodnie z KLAUZULI 17.3.
- 1.30. „Obiekt”** – oznacza Łódzkie Centrum Recyklingu, które swym zakresem obejmuje: instalację sortowania odpadów komunalnych zmieszanych, instalację sortowania odpadów zebranych selektywnie, instalację fermentacji bioodpadów wraz z węzłem uzdatniania i wykorzystania biogazu, instalację tlenowego przetwarzania odpadów biodegradowalnych wraz z instalacją doczyszczania kompostu, instalację wytwarzania RDF, instalację oczyszczania powietrza z poszczególnych procesów przetwarzania odpadów, punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (tzw. PSZOK) wraz z Urządzeniami i Wyposażeniem, budynkami oraz budowlami, podlegającymi wykonaniu na rzecz Zamawiającego przez Generalnego Wykonawcę w ramach wykonania Prac zgodnie z postanowieniami Umowy; podstawowym dokumentem określającym szczegółowo zakres elementów wchodzących w skład Obiektu oraz wymagania i parametry Obiektu jest PFU; poglądowy wykaz (wyciąg z PFU) poszczególnych Budynków, Budowli, elementów i urządzeń i infrastruktury wchodzących w zakres Obiektu zawiera Załącznik 2.1 do Umowy). Obiekt zostanie wykonany przez Generalnego Wykonawcę na podstawie dokumentacji stanowiącej załącznik do Umowy oraz Dokumentacji Technicznej sporządzonej przez Generalnego Wykonawcę na zasadach określonych w Umowie.
- 1.31. „Ogólny Harmonogram Realizacji Umowy”** – oznacza harmonogram określony w Załącznik nr 3 do Umowy.
- 1.32. „Okres Odpowiedzialności za Wady”** – oznacza okres, w trakcie którego Generalny Wykonawca będzie ponosił odpowiedzialność za Wady w Obiekcie zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 26.

- 1.33. „Oświadczenia Podwykonawców”** – oznacza oświadczenia podpisane przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców według zasad reprezentacji zgodne ze wzorem stanowiącym Załącznik nr 4, w którym zawarte jest oświadczenie o uregulowaniu przez Wykonawcę wszystkich należności wobec Podwykonawców.
- 1.34. „Personel Wykonawców”** – oznacza cały personel Wykonawców (podwykonawców Generalnego Wykonawcy i dalszych podwykonawców) realizujących pozostałe kontrakty: na roboty budowlane, usługi i dostawy, zawarte dla realizacji Umowy.
- 1.35. „PFU”** – oznacza program funkcjonalno-użytkowy dla zadania „Budowa instalacji komunalnej MPO Łódź „ŁÓDZKIE CENTRUM RECYKLINGU” wraz ze wszystkim załącznikami do PFU; PFU stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej Umowy.
- 1.36. „Plan BIOZ”** – oznacza plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.
- 1.37. „Podwykonawca”** – oznacza również dostawcę oraz każdy podmiot zaangażowany przez Generalnego Wykonawcę zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 19, któremu Generalny Wykonawca, bezpośrednio lub pośrednio, zleci realizację części Prac, w tym projektowanie lub dostawę jakiegokolwiek części Urządzeń i Wyposażenia; dotyczy to także następców prawnych Podwykonawcy oraz podmiotów wstępujących w jego prawa i obowiązki. Postanowienia Umowy odnoszące się do Podwykonawcy, dotyczą również dalszych Podwykonawców.
- 1.38. „Polecenie Wprowadzenia Zmiany”** – oznacza dokument wystawiony zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 34.4.6 przez Zamawiającego w celu wyrażenia zgody na zmianę Umowy.
- 1.39. „Polskie Normy”** – oznaczają normy techniczne zatwierdzone przez kompetentne podmioty zgodnie z ustawą z dnia 12 września 2002 roku o normalizacji.
- 1.40. „Pomiary Gwarancyjne”** – oznaczają pomiary dokonywane na podstawie KLAUZULI 25.2.1, które zostaną przeprowadzone dla wykazania, że Obiekt lub jego poszczególne części osiągną Gwarancje Ruchowe określone w PFU.
- 1.41. „Postępowanie”** – postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego z zastosowaniem Prawa Zamówień Publicznych pn.: „Realizacja kompletnego Łódzkiego Centrum Recyklingu zrealizowanego w formule zaprojektuj i wybuduj .....
- 1.42. „Pozwolenie na Budowę”** – oznacza ostateczną prawomocną bezwarunkową decyzję administracyjną zatwierdzającą projekt budowlany i zezwalającą na rozpoczęcie i prowadzenie budowy Obiektu i/lub wykonywanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego, a związanych z budową Obiektu. Jeżeli zgodnie z powszechnie obowiązującymi Wymaganiami Ustawowymi wystarczającym jest zgłoszenie budowy lub wykonywania innych robót budowlanych, wówczas Pozwolenie na Budowę oznacza poprawnie złożone zgłoszenie zgodnie z Wymaganiami Ustawowymi od którego nie został złożony sprzeciw.

- 1.43. „Pozwolenie na Użytkowanie”** – oznacza decyzję zezwalającą na użytkowanie całości Obiektu lub kilka decyzji łącznie zezwalających na użytkowanie wszystkich jego części. Jeżeli zgodnie z powszechnie obowiązującymi Wymaganiami Ustawowymi wystarczającym jest zawiadomienie o zakończeniu budowy, wówczas Pozwolenie na Użytkowanie oznacza poprawnie złożone zawiadomienie o zakończeniu budowy zgodnie z Wymaganiami Ustawowymi od którego nie został złożony sprzeciw.
- 1.44. „Praca Komercyjna”** – oznacza pracę Obiektu po jego przejęciu przez Zamawiającego zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 25.3.
- 1.45. „Prace”** – oznaczają wszelkie prace w zakresie projektowania, wytworzenia, dostawy, Budowy, przeprowadzania prób, Rozruchu Obiektu, Urządzeń i Wyposażenia oraz wszystkich Budynków i Budowli, a także prace budowlane, które powinny być wykonane przez Generalnego Wykonawcę (w tym usunięcie Wad w Obiekcie, Urządzeniach i Wyposażeniu lub w innych Pracach), a także Usługi i prace rozbiórkowe lub demontażowe oraz wszelkie inne prace, które powinny być wykonane przez Generalnego Wykonawcę zgodnie z Umową w celu osiągnięcia celu Umowy; podstawowym dokumentem określającym szczegółowy zakres Prac oraz ich parametry i wymagania jest PFU; wykaz (wyciąg z PFU) poszczególnych elementów Prac zawiera Załącznik Nr 2.1 i Nr 2.2 do Umowy, a ich szczegółowy zakres został opisany w PFU.
- 1.46. „Prawo Autorskie”** – oznacza ustawę z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim oraz prawach pokrewnych.
- 1.47. „Prawa Własności Intelktualnej”** – oznaczają wszelkie prawa do utworów, wynalazków, znaków towarowych lub usługowych, wzorów przemysłowych, użytkowych lub zdobniczych, niezależnie od tego, czy zostały zarejestrowane, czy też zgłoszone do rejestracji, prawa autorskie (w tym przyszłe prawa autorskie), prawa do informacji poufnych, *know-how* lub innego rodzaju prawa własności intelektualnej, w szczególności prawa do dokumentacji powstałej w wyniku wykonywania Prac, w tym Dokumentacji Technicznej, prawa do Informacji Technicznej oraz wszelkich specyfikacji, planów, rysunków, wykresów, szkiców, modeli i innych materiałów i dokumentów kiedykolwiek opracowanych w związku z Obiektem lub jakąkolwiek jego częścią lub eksploatacją i konserwacją Obiektu.
- 1.48. „Prawo Budowlane”** – oznacza ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane.
- 1.49. „Prawo Zamówień Publicznych”** – oznacza ustawę z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych.
- 1.50. „Program Organizacji Terenu Budowy”** -oznacza program sporządzony zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 18.2 Umowy.
- 1.51. „Program Prac” lub „Program Robót”** – oznacza program sporządzony zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 18 Umowy.
- 1.52. „Program Rozruchu” lub „Projekt Rozruchu”** – ma znaczenie określone w KLAUZULI 25.1.1.

- 1.53. „Program Zapewnienia Jakości”** – oznacza system kontroli i zapewniania jakości określony w Umowie oraz PFU, który zostanie sporządzony przez Wykonawcę.
- 1.54. „Propozycja Zmiany”** – oznacza dokument sporządzony przez Generalnego Wykonawcę według postanowień i w terminie określonym w KLAUZULI 34.4.1.
- 1.55. „Próba Nieprzerwanej Pracy Obiektu”** – ma znaczenie określone w KLAUZULI 25.2.2.
- 1.56. „Próby Odbiorowe”** – oznacza próby określone w PFU (w szczególności w 3.6.), które powinny zostać przeprowadzone przez Generalnego Wykonawcę zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 24, w celu ustalenia, czy Obiekt osiąga wszelkie parametry, w szczególności parametry techniczne i funkcjonalne określone w Umowie i PFU.
- 1.57. „Próby Końcowe”** – oznaczają próby określone w postanowieniach KLAUZULI 25 oraz PFU (w szczególności 3.6.4.2) przeprowadzane zgodnie Programem Rozruchu w celu ustalenia czy Obiekt osiąga wszelkie parametry, w szczególności parametry techniczne i funkcjonalne określone w Umowie i PFU.
- 1.58. „Próby Urządzeń i Wyposażenia”** – oznaczają wszystkie próby (w tym Próby Odbiorowe i Próby Końcowe), inspekcje lub testy przeprowadzane w celu ustalenia, czy produkcja, instalacje, prace montażowe i budowlane dotyczące Urządzeń i Wyposażenia, a także Prace i Usługi dotyczące Obiektu spełniają wszelkie parametry, w szczególności parametry techniczne i funkcjonalne określone w Umowie i PFU.
- 1.59. „Przedstawiciel Generalnego Wykonawcy”** – oznacza osobę wskazaną przez Generalnego Wykonawcę i zaakceptowaną przez Zamawiającego zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 17.2 (*Przedstawiciel Generalnego Wykonawcy i Kierownik Budowy*), wyznaczoną do wykonywania obowiązków powierzonych przez Generalnego Wykonawcę.
- 1.60. „Przejęcie Robót”** – oznacza odbiór ostateczny, końcowy.
- 1.61. „Regulacje Ochrony Środowiska”** – oznaczają wszelkie obowiązujące regulacje (w tym stanowiące część Regulacji UE) dotyczące ochrony środowiska naturalnego, w tym ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne oraz wszelkie inne odpowiednie przepisy prawa.
- 1.62. „Regulacje UE”** – oznaczają wszystkie powszechnie obowiązujące regulacje (oraz orzecznictwo) przyjęte przez właściwe instytucje wspólnotowe i obowiązujące w państwach Unii Europejskiej.
- 1.63. „RODO”** – oznacza rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

- 1.64. „Rozruch”** – obejmuje Próby Końcowe oraz Ruch Próbny zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 25.
- 1.65. „Ruch Próbny”** – oznacza Pomiary Gwarancyjne i Próbę Nieprzerwanej Pracy Obiektu będące końcową fazą Rozruchu, przeprowadzane w celu wykazania, że Obiekt spełnia wszelkie gwarantowane wymagania określone w Umowie i PFU, w tym w zakresie wydajności maszyn, urządzeń i instalacji, w tym Urządzeń i Wyposażenia.
- 1.66. „Siła Wyższa”** – oznacza spowodowane nadzwyczajnymi sytuacjami określonymi w KLAUZULI 33.1, wyjątkowe zdarzenie lub okoliczność: (a) na którą Strony nie miały wpływu, (b) przeciwko której nie można było w racjonalny sposób zabezpieczyć się przed zawarciem Umowy, (c) której nie można było w racjonalny sposób uniknąć, (d) której skutkom nie można było zapobiec.
- 1.67. „Specyfikacja Warunków Zamówienia” lub „SWZ”** – [.....]. SWZ stanowi Załącznik nr 10 do Umowy.
- 1.68. „Sprzęt Generalnego Wykonawcy”** – oznacza wszystkie urządzenia, sprzęt, wyposażenie, maszyny, narzędzia, aparaty, przyrządy oraz inne przedmioty różnego rodzaju potrzebne do realizacji Prac, w tym montażu oraz Zakończenia Realizacji Obiektu oraz usuwania Wad w okresie Odpowiedzialności za Wady, które powinny być zapewnione przez Generalnego Wykonawcę, ale nieobejmujące Urządzeń i Wyposażenia lub innych przedmiotów, które mają stanowić lub stanowią część Obiektu.
- 1.69. „Standardy Inżynierskie i Budowlane”** – oznacza BAT (Best Available Techniques w odniesieniu do przetwarzania odpadów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE, zawarte w Decyzji Wykonawczej Komisji (UE) 2018/1147 z dnia 10 sierpnia 2018 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT)), a także akceptowane w praktyce polskiej i międzynarodowej standardy, praktyki, metody i procedury zgodne z Wymaganiami Ustawowymi i innymi obowiązującymi regulacjami oraz staranność, rozagę i zdolność przewidywania, których można oczekiwać od wykonawcy posiadającego umiejętności i doświadczenie zdobyte przy realizacji projektów analogicznych lub zbliżonych do przewidzianego w Umowie.
- 1.70. „Strona”** – oznacza Zamawiającego lub Generalnego Wykonawcę, w zależności od kontekstu.
- 1.71. „Szczegółowy Harmonogram Rzeczowo-Finansowy”** – oznacza szczegółowy harmonogram rzeczowo-finansowy (uwzględniający w szczególności Ogólny Harmonogram Realizacji Umowy oraz postanowienia PFU i Umowy), określający w szczególności terminy i sposób wykonania Prac, w tym sposób komunikacji pomiędzy Zamawiającym a Generalnym Wykonawcą, sposób raportowania przez Strony, sposób organizacji spotkań, sposób opracowywania dokumentacji związanej z Obiektem, Program Zapewnienia Jakości, sposób dokonywania certyfikacji zgodności produktów, który zostanie opracowany przez Generalnego Wykonawcę zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 18, a po jego opracowaniu zostanie i zatwierdzeniu przez Zamawiającego, zostanie dołączony do Umowy jako Załącznik nr 9.

- 1.72. „Świadectwo Zakończenia Etapu Realizacji”** lub **„Przejęciowe Świadectwo Płatności”** – oznacza dokument wystawiony przez Inżyniera Kontraktu stwierdzający wykonanie Prac wykazanych przez Generalnego Wykonawcę w raporcie kwartalnym stanowiących osiągnięcie danego Etapu Realizacji określonego w Ogólnym Harmonogramie Realizacji lub stwierdzający wykonanie robót wykazanych w przez Generalnego Wykonawcę danym raporcie kwartalnym. Wydanie przez Inżyniera Kontraktu Przejęciowego Świadectwa Płatności / Świadectwa Zakończenia Etapu Realizacji w żadnym wypadku nie oznacza odbioru tej części Obiektu przez Zamawiającego w rozumieniu KLAUZULI 25 ani nie zwalnia Generalnego Wykonawcy z pełnej odpowiedzialności za tę część Obiektu.
- 1.73. „Świadectwo Zakończenia Realizacji”** lub **„Świadectwo Przejęcia”** – oznacza dokument wystawiony na rzecz Generalnego Wykonawcy przez Inżyniera Kontraktu, po pozytywnym przeprowadzeniu Rozruchu, potwierdzający Zakończenie Realizacji Obiektu zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 25.
- 1.74. „Tajemnica Przedsiębiorstwa”** – oznacza wszelkie informacje którejkolwiek ze Stron objęte tajemnicą przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.
- 1.75. „Teren Budowy”** – oznacza przestrzenie, w których mają być wykonywane Prace i/lub na których ma być wzniesiony Obiekt wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy i do których mają być dostarczane Urządzenia i Wyposażenie oraz materiały oraz wszelkie inne miejsca wskazane jako takie przez Zamawiającego i uzgodnione z Generalnym Wykonawcą zgodnie z postanowieniami Umowy; wykaz działek ewidencyjnych wchodzących w skład Terenu Budowy został wyspecyfikowany w PFU 1.2.3.
- 1.76. „Termin Realizacji”** – oznacza datę przypadającą na dzień ..... W tym terminie Wykonawca jest zobowiązany wykonać w całości Obiekt, a w szczególności dostarczyć wszelkie niezbędne decyzji administracyjne umożliwiające korzystanie z Obiektu (m.in. ostateczne, prawomocne i bezwarunkowe Pozwolenie na Użytkowanie, pozwolenie sektorowe - zmiana obecnej decyzji Marszałka Województwa Łódzkiego pozwolenia na wytwarzanie odpadów oraz zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów dla instalacji w Łodzi przy ul. Zamiejskiej 1, pozwolenie zintegrowane etc.), a także dostarczy całość Dokumentacji Technicznej, z zastrzeżeniem terminów pośrednich o ile takie zostały ustalone.
- 1.77. „Umowa”** lub **„Kontrakt”** – oznacza niniejszą umowę wraz ze wszystkim załącznikami.
- 1.78. „Urządzenia i Wyposażenie”** – oznaczają wszelkie urządzenia, wyposażenie, maszyny, aparaturę, sprzęt i oprogramowanie komputerowe, artykuły i wszelkiego rodzaju przedmioty, które powinny być dostarczone i włączone do Obiektu przez Generalnego Wykonawcę zgodnie z postanowieniami Umowy, a tam gdzie wynika to z kontekstu pojedyncze elementy Urządzeń i Wyposażenia (z uwzględnieniem potrzebnych do usunięcia wszelkich Wad w Urządzeniach i Sprzęcie, Części Zamiennych, a także narzędzi i sprzętu specjalistycznego, które powinny być dostarczone przez Generalnego Wykonawcę w ramach Ceny), z wyłączeniem Sprzętu Generalnego Wykonawcy.

- 1.79. „Usługi”** – oznaczają wszystkie czynności pomocnicze oraz niezbędne dla wykonania Prac i dostaw Urządzeń i Wyposażenia w celu zrealizowania Obiektu, które powinny być zapewnione przez Generalnego Wykonawcę zgodnie z Umową, w tym między innymi projektowanie, wytworzenie, transport, inspekcje, wykopy, przygotowanie Terenu Budowy (łącznie z wykorzystaniem Sprzętu Generalnego Wykonawcy i dostawą wszystkich potrzebnych materiałów budowlano-konstrukcyjnych i montażowych), roboty budowlane i instalacyjne, dostawę i prace montażowe związane z realizacją Budowli, Budynków oraz montażem Urządzeń i Wyposażenia, próby i inspekcje, Próby Odbiorowe i Rozruch, Ruch Próbny, Pomiary Gwarancyjne, a także wszelkie inne obowiązki Generalnego Wykonawcy w Okresie Odpowiedzialności za Wady, przygotowanie dokumentacji techniczno-ruchowej, instrukcji działania, szkolenie personelu Zamawiającego, zawarcie umów ubezpieczenia wymaganych Umową i utrzymanie porządku zgodnie z KLAUZULĄ 22.5.
- 1.80. „Wady”** – oznaczają wszelkie wady **istotne** (w tym wady prawne) ~~lub braki~~ w Pracach, Urządzeniach i Wyposażeniu, Budynkach, Budowlach, jakichkolwiek elementach Obiektu, Dokumentacji Technicznej, Informacji Technicznej, ~~a w szczególności~~ mające negatywny wpływ na funkcjonowanie, eksploatację wydajność lub rezultaty działania bądź inne parametry Obiektu (i/lub jakichkolwiek elementów Obiektu) lub zmniejszające wartość Obiektu (i/lub jakichkolwiek elementów Obiektu) lub jego użyteczność lub powodujące wzrost kosztów konserwacji lub funkcjonowania lub skrócenie bądź jakiegokolwiek ograniczenie przewidywanego okresu lub sposobu użytkowania, efektywności lub żywotności Obiektu (i/lub jakichkolwiek elementów Obiektu). ~~W celu uniknięcia wątpliwości za Wady uważa się także awarie.~~
- 1.81. „Wniosek Propozycji Zmiany”** – oznacza wniosek sporządzony przez Zamawiającego w trybie KLAUZULI 34.4.1 zawierający Zmiany celem przygotowania Propozycji Zmiany przez Generalnego Wykonawcę.
- 1.82. „Wymagania Ustawowe”** – oznaczają wszystkie bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa polskiego, a w szczególności Prawo Budowlane, Ustawę o prawie autorskim i prawie pokrewnym, Ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Regulacje Ochrony Środowiska, Polskie Normy, regulacje podatkowe oraz inne przepisy prawa, regulacje, rozporządzenia, orzeczenia, wymogi, regulaminy, a także licencje, zgody, pozwolenia, upoważnienia lub zatwierdzenia właściwych organów administracji państwowej lub innych publicznych władz (w tym Unii Europejskiej) lub organów (w tym specjalnych podmiotów ustanowionych dla celów regulacji danego sektora lub rodzaju działalności) odnoszących się do realizacji lub ukończenia Prac, włącznie z naprawą oraz usunięciem wszelkich Wad zgodnie z Umową, a także dotyczących projektowania oraz funkcjonowania Obiektu.
- 1.83. „Zakończenie Realizacji”** – oznacza dzień, w którym określony niniejszą Umową Obiekt zostanie wybudowany oraz będzie w pełni funkcjonalny i gotowy do użytku zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy, co obejmuje między innymi realizację Prac, wykonanie Obiektu, Urządzeń i Wyposażenia, a także spełnienie wszystkich innych mających lub mogących mieć zastosowanie wymogów; Zakończenie Realizacji może być uznane za osiągnięte zgodnie z KLAUZULĄ 25.3 jedynie pod warunkiem, że zostaną pomyślnie przeprowadzone Próby Odbiorowe i Rozruch oraz zostanie wystawione

Świadectwo Zakończenia Realizacji przez Inżyniera Kontraktu zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 25.3, a także po uzyskaniu wszelkich niezbędnych bezwarunkowych, ostatecznych i prawomocnych decyzji administracyjnych wynikających z Wymagań Ustawowych (w szczególności Pozwolenie na Użytkowanie, pozwolenie sektorowe, pozwolenie zintegrowane) niezbędnych aby Obiekt mógł poprawnie rozpocząć funkcjonowanie w pełnym zakresie.

1.84. „Zamawiający” – oznacza Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Łódź sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi (ul. Tokarzewskiego 2, 91-842 Łódź), z uwzględnieniem ewentualnego przejścia praw i obowiązków Zamawiającego przez inny podmiot w ramach następstwa prawnego.

1.85. „Zgłoszenie Propozycji Zmiany” – oznacza wniosek sporządzony przez Generalnego Wykonawcę w trybie KLAUZULI 34.5.1.

1.86. „Zmiany” – oznacza zmiany w rozumieniu KLAUZULI 34.

2. DOKUMENTY UMOWY

2.1. Wszystkie dokumenty składające się na Umowę są traktowane jako współzależne, uzupełniające się oraz wyjaśniające się wzajemnie. Umowa będzie interpretowana jako całość. O zakresie stosowania poszczególnych postanowień Umowy, PFU oraz pozostałych dokumentów składających się na Umowę decyduje ich zakres rzeczowy, merytoryczny, sens, wzajemne powiązania i kontekst danych postanowień, a nie wyrażne odesłania lub brak takich odesłań pomiędzy poszczególnymi dokumentami. W szczególności, zawarte w treści Umowy odesłania do określonych postanowień PFU (lub innych dokumentów) i wprowadzenie takich odesłań nie może być interpretowane w ten sposób, że nie mają zastosowania inne postanowienia PFU (lub innych dokumentów), do których Umowa wyraźnie nie odsyła. W przypadku wątpliwości Stron w przedmiocie ich interpretacji i stosowania, w odniesieniu w szczególności między poszczególnymi postanowieniami i załącznikami Umowy, Zamawiający **jest jednostronnie uprawniony do wskazania rozstrzygającego sposobu interpretacji wskazuje, iż pierwszeństwo interpretacji ma PFU a następnie Umowa i reszta załączników.**

2.2. Lista załączników do Umowy

Załącznik nr 1. PFU (Program funkcjonalno-użytkowy) dla Obiektu, przy czym PFU zawiera również następujące załączniki:

Załącznik 1.1 Badania morfologii odpadów

Załącznik 1.2 Opinia techniczna określająca stan techniczny istniejącej hali technologicznej

Załącznik 1.3 Uproszczona dokumentacja geologiczno-inżynierska dla projektu budowlanego sortowni i stacji przeładunkowej dla odpadów komunalnych Łódź – Lublinek

Załącznik 1.4 Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach

Załącznik 1.5 Uzgodnienia z gestorem sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej

Załącznik 1.6 Warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej

- Załącznik 1.7** Dokumentacja archiwalna istniejących obiektów
- Załącznik 1.8** Mapa do celów opiniodawczych
- Załącznik 1.9** Oświadczenie o dysponowaniu gruntem na cele budowlane
- Załącznik 1.10** Inwentaryzacja zieleni
- Załącznik 1.11** Uzgodnienie z zarządcą dróg dojazdowych
- Załącznik 1.12** Koncepcja przebudowy kolektorów ściekowych
- Załącznik 1.13** Zarządzenie NR 8378/VIII/21 Prezydenta miasta Łodzi z dn. 24 września 2021r. w sprawie standardów kształtowania, utrzymania i ochrony zieleni w Łodzi
- Załącznik 1.14** Poglądowa koncepcja zagospodarowania terenu
- Załącznik 1.15** Poglądowy schemat technologiczny Zakładu
- Załącznik 1.16** Archiwalna dokumentacja obszaru tymczasowej hałdy odpadów
- Załącznik 1.17** Istniejące zagospodarowanie terenu

Załącznik nr 2. Wyciąg z PFU

- Załącznik 2.1** poglądowy wykaz poszczególnych Budynków, Budowli, elementów i urządzeń i infrastruktury wchodzących w zakres Obiektu
- Załącznik 2.2** wykaz podstawowych wartości parametrów ruchowych Obiektu
- Załącznik 2.3** wykaz poszczególnych elementów Prac

Załącznik nr 3. Ogólny Harmonogram Realizacji Umowy

Załącznik nr 4. Wzór oświadczenia Podwykonawcy oraz Generalnego Wykonawcy

Załącznik nr 5. Oświadczenia Generalnego Wykonawcy dotyczące transakcji z krajami stosującymi szkodliwą konkurencję podatkową

Załącznik nr 6. Gwarancja Należytego Wykonania oraz wzór Gwarancji Należytego Wykonania

Załącznik nr 7. Umowa Konsorcjum

Załącznik nr 8. Kopia zezwolenia Generalnego Wykonawcy na wytwarzanie odpadów

Załącznik nr 9. Szczegółowy Harmonogram Rzeczowo-Finansowy

Załącznik nr 10. Specyfikacja Warunków Zamówienia

Załącznik nr 11. Warunki przeniesienia praw własności intelektualnej na Zamawiającego

3. INTERPRETACJE

3.1. Język

Dokumenty Umowy zostały sporządzone w języku polskim. Generalny Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć odpowiednią dokumentację, w szczególności dokumentację

techniczno-rozruchową do urządzeń stanowiących przedmiot Umowy w języku polskim i angielskim (jeśli urządzenie zostało wyprodukowane poza granicami Polski). Zamawiający z Generalnym Wykonawcom (Podwykonawcami i dalszymi Podwykonawcami) będzie porozumiewała się w języku polskim.

3.2. Liczba pojedyncza i mnoga

Wszystkie rzeczowniki użyte w liczbie pojedynczej odnoszą się także do liczby mnogiej i odwrotnie, chyba że z kontekstu wynika co innego.

3.3. Nagłówki

Tytuły i nagłówki użyte w treści Umowy lub innych dokumentów oraz zdefiniowane pojęcia pisane z dużej litery zostały wprowadzone dla ułatwienia posługiwania się dokumentami Umowy i nie będą wpływać rozstrzygająco na jej interpretację lecz będą interpretowane tak jak tego wymaga ich zakres rzeczowy, merytoryczny, sens, wzajemne powiązania i kontekst danych postanowień. W szczególności pojęcia pisane z dużej litery w Umowie nie są pisane z dużej litery w PFU. Jeśli ze względu na zakres rzeczowy, merytoryczny, sens oraz wzajemne powiązania i kontekst danych postanowień, będzie wynikać, że określone pojęcie odnosi się tego samego zakresu znaczeniowego, będzie ono tak stosowane, niezależnie od tego, czy jest ono napisane małą lub dużą literą w Umowie, PFU lub innym dokumencie. Celem uniknięcia wątpliwości Strony ustalają, że Umowa posiada własny słownik pojęć wraz z definicjami obejmujący swoim zakresem Umowę oraz PFU posiada własny, niezależny słownik pojęć wraz z definicjami obejmujący swoim zakresem PFU, a powyższe definicje są od siebie niezależne. Jednak w przypadku zaistnienia wątpliwości co do zakresu ich interpretacji stosuje się ostatnie zdanie KLAUZLI 2.1.

3.4. Kompletność i aktualność porozumienia

Umowa tworzy całość porozumienia pomiędzy Zamawiającym i Generalnym Wykonawcą w odniesieniu do przedmiotu Umowy oraz zastępuje wszystkie dotychczasowe oświadczenia, wyniki negocjacji oraz uzgodnienia (zarówno ustne jak i pisemne) Stron w przedmiocie Umowy poczynione przed jej zawarciem.

3.5. Zmiany Umowy

Zmiana Umowy lub któregośkolwiek z załączników lub dokumentów, które na mocy wykonywania Umowy mają stać się jej częścią wymaga - pod rygorem nieważności - zachowania formy pisemnej oraz podpisania przez osoby należycie upoważnione do reprezentowania każdej ze Stron.

3.6. Konsorcjum

- 3.6.1. Generalnym Wykonawcą jest Konsorcjum. Uczestnicy Konsorcjum są solidarnie odpowiedzialni względem Zamawiającego za wykonanie zobowiązań wynikających z Umowy, w tym w szczególności z tytułu czynów niedozwolonych pozostających w związku z jej wykonaniem, a także za wniesienie Gwarancji Należytego Wykonania. Lider Konsorcjum jest upoważniony do zaciągania praw i zobowiązań w imieniu Konsorcjum oraz reprezentowania go we wszystkich sprawach związanych z wykonaniem Umowy. Skład Konsorcjum nie może podlegać zmianie.

3.6.2. Umowa Konsorcjum stanowi Załącznik nr 7 do Umowy (*Kopia umowy Konsorcjum*).

3.7. Niezależny Inżynier

Wszystkie postanowienia odnoszące się do Niezależnego Inżyniera będą miały zastosowanie w przypadku, gdy Niezależny Inżynier zostanie powołany przez Zamawiającego lub podmiotu finansujący realizację Obiektu.

3.8. Obiekt

Postanowienia odnoszące się do Obiektu określające warunki i terminy przeprowadzenia Prób Odbiorowych, Rozruchu, Pomiarów Gwarancyjnych i Ruchu Próbnego Obiektu, jak również określające zasady i terminy wystawienia Świadectwa Zakończenia Realizacji i rozpoczęcia Okresu Odpowiedzialności za Wady będą stosowana do wszelkich Prac, w tym prac projektowych.

3.9. Zrzeczenie się praw lub roszczeń

Jakiegokolwiek zrzeczenie się przez Stronę praw lub roszczeń wynikających z Umowy będzie dokonane na piśmie, opatrzone datą i podpisane przez upoważnionego przedstawiciela Strony dokonującej takiego zrzeczenia się, jak również będzie ono określać prawo (roszczenie) oraz zakres objęty takim zrzeczeniem.

3.10. Ważność Umowy

Umowa wchodzi w życie w dniu jej podpisania. Jeśli jakiegokolwiek postanowienie Umowy zostałoby przez obie Strony Umowy, sąd lub inny właściwy organ uznane za nieważne lub niemożliwe do wykonania w całości lub części, pozostałe niekwestionowane postanowienia Umowy pozostaną w mocy. W odniesieniu do postanowień uznanych za nieważne lub niemożliwe do wykonania, Strony podejmą negocjacje w dobrej wierze w celu ich zastąpienia innymi obiektywnie wykonalnymi postanowieniami, które odzwierciedlą pierwotny zamiar Stron.

3.11. Niezależność postanowień

Jeżeli którekolwiek z postanowień Umowy będzie niezgodne z prawem, nieważne lub niemożliwe do wykonania, nie wpłynie to na ważność lub wykonalność żadnego z pozostałych postanowień Umowy.

4. ZAWIADOMIENIA

4.1. Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Umowy, wszystkie zawiadomienia i korespondencja przekazywane w związku z Umową będą wymagały formy pisemnej oraz doręczenia osobiście, listem poleconym lub kurierem na adres drugiej Strony ..... oraz do wiadomości następujących osób.....

4.2. Ponadto oprócz doręczenia w sposób określony w KLAUZULI 4.1 powyższe zawiadomienia i korespondencja mogą zostać doręczone drugiej Stronie faksem lub pocztą elektroniczną na numer faksu lub adres poczty elektronicznej drugiej Strony ..... oraz do wiadomości następujących osób ..... Dla uniknięcia wątpliwości wszelkie skutki prawne, w tym upływ terminów, będą liczone od daty doręczenia zawiadomienia lub korespondencji zgodnie z KLAUZULI 4.1.

4.3. W przypadku zmiany adresu do korespondencji Strony mają obowiązek bezzwłocznie pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej (e-mail) poinformować o tym fakcie. W przypadku, gdy Generalny Wykonawca nie poinformuje Zamawiającego o zmianie adresu do korespondencji, wszelka korespondencja związana z wykonywaniem Umowy nadana na adres dotychczasowy zostanie uznana za skutecznie doręczoną. Zmiana adresu do korespondencji nie stanowi zmiany treści Umowy.

4.4. Przyjmuje się, że pojęcie „zawiadomienia” obejmuje wszystkie zatwierdzenia, pozwolenia, instrukcje, zlecenia i zaświadczenia wymagane przez Umowę.

5. PRAWO WŁAŚCIWE

Umowa jest rządzona prawem polskim i będzie interpretowana zgodnie z tym prawem.

6. ROZSTRZYGANIE SPORÓW

6.1. Ustalenie Eksperta

6.1.1. Wszelkie spory pomiędzy Stronami mające charakter ściśle techniczny i dotyczące zgodności z Umową Prac wykonanych przez Generalnego Wykonawcę mogą zostać przekazane przez każdą ze Stron Ekspertowi, który będzie powoływany zgodnie z postanowieniami niniejszej KLAUZULI 6.1.

6.1.2. Strona zamierzająca przekazać spór o charakterze technicznym do rozstrzygnięcia przez Eksperta poinformuje drugą Stronę na piśmie o swoim zamiarze, określając w takim zawiadomieniu kwestie, które mają być przedmiotem ekspertyzy technicznej, jak również nazwiska i adresy co najmniej 2 (dwóch) osób lub instytucji proponowanych do pełnienia funkcji Eksperta.

6.1.3. W przypadku, gdy Strony nie osiągną porozumienia na piśmie w sprawie wyboru Eksperta w terminie 10 (dziesięciu) Dni Roboczych od dnia doręczenia Stronie zawiadomienia, o którym mowa w KLAUZULI 6.1.2, każda ze Stron może złożyć wniosek do organu powołującego o powołanie w terminie nie dłuższym niż 10 (dziesięć) Dni Roboczych niezależnego od Stron Eksperta posiadającego odpowiednie kwalifikacje do rozstrzygnięcia kwestii wymagającej ekspertyzy technicznej. Wniosek zostanie złożony na piśmie i będzie określać co najmniej: (i) przedmiot sporu natury technicznej; oraz (ii) nazwiska i adresy Stron. Do wniosku zostanie załączona poświadczona kopia postanowienia niniejszej KLAUZULI 6.1. Organem powołującym będzie, według wyboru Strony składającej wniosek, jedna z niżej wymienionych instytucji:

- a) Politechnika Łódzka;
- b) Politechnika Wrocławska;
- c) Politechnika Opolska;
- d) Politechnika Śląska;
- e) Instytut Energetyki w Warszawie;
- f) Instytut Techniki Ciepłej w Łodzi;

- g) Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie;
- h) Instytut Spawalnictwa w Gliwicach;
- i) Instytut Metalurgii Żelaza w Gliwicach;
- j) Politechnika Częstochowska;
- k) Politechnika Warszawska.

W przypadku, gdy obie Strony wystąpią z wnioskiem do organu powołującego o powołanie niezależnego od Stron Eksperta, wówczas organem powołującym będzie organ wybrany przez Stronę, która wystąpiła z inicjatywą przekazania sporu pod rozstrzygnięcie Eksperta.

6.1.4. W terminie 5 (pięciu) Dni Roboczych od otrzymania zawiadomienia o powołaniu go w charakterze Eksperta w drodze porozumienia Stron lub decyzji organu powołującego, Ekspert dostarczy Stronom potwierdzenie przyjęcia przez siebie tej funkcji wraz z oświadczeniem, że nie ma on takich powiązań osobistych lub zawodowych z żadną ze Stron, które mogłyby powodować powstanie jakichkolwiek wątpliwości co do jego niezależności i bezstronności, jak również projekt Aktu Określającego Zadania zawierający co najmniej:

- (a) określenie Stron;
- (b) określenie kwestii technicznych, które mają zostać rozstrzygnięte przez Eksperta;
- (c) określenie informacji, dokumentów i inspekcji wymaganych dla wykonania przez Eksperta jego obowiązków;
- (d) określenie przybliżonego czasu potrzebnego Ekspertowi do wykonania ekspertyzy, który nie będzie dłuższy niż 30 (trzydzieści) dni licząc od dnia otrzymania przez Eksperta zaliczki na poczet kosztów od Strony, która wystąpiła z inicjatywą powołania Eksperta;
- (e) określenie szacunkowych kosztów ekspertyzy, w tym wynagrodzenia Eksperta; oraz
- (f) określenie wysokości zaliczki wymaganej przez Eksperta na poczet kosztów jego ekspertyzy.

6.1.5. Każda ze Stron może przedstawić Ekspertowi swoje uwagi i propozycje dotyczące treści Aktu Określającego Zadania w terminie 5 (pięciu) Dni Roboczych od otrzymania projektu tego dokumentu. Ostateczna wersja Aktu Określającego Zadania zostanie sporządzona przez Eksperta w 3 (trzech) egzemplarzach podpisanych i przesłanych Stronom w terminie 5 (pięciu) Dni Roboczych od otrzymania uwag od jednej lub obydwu Stron w celu jego zaakceptowania i podpisania przez każdą ze Stron.

6.1.6. Po podpisaniu Aktu Określającego Zadania przez obydwie Strony, Ekspert rozpocznie czynności wymagane w celu realizacji jego zadań zgodnie z Aktem Określającym Zadania.

- 6.1.7. Strony będą ściśle współpracować z Ekspertem przy wykonywaniu jego obowiązków, a w szczególności będą niezwłocznie dostarczać Ekspertowi wszystkie wymagane dokumenty i umożliwiać Ekspertowi dostęp do wszystkich miejsc i obiektów, które muszą zostać zbadane w związku z przygotowaniem opinii Eksperta. Ekspert będzie traktował wszystkie informacje i dokumenty udostępnione mu przez Strony jako Tajemnicę Przedsiębiorstwa.
- 6.1.8. Wszystkie istotne informacje i dokumenty dostarczone Ekspertowi przez jedną ze Stron będą równocześnie przekazywane drugiej Stronie, a w razie potrzeby, Ekspert wyznaczy tej Stronie określony termin na przedstawienie jej stanowiska w sprawie takich informacji i dokumentów. Wszelkie ustne zgłoszenia przekazywane przez jedną ze Stron będą przekazywane w obecności drugiej Strony.
- 6.1.9. Ekspert będzie informował obydwie Strony o terminach i miejscu inspekcji, w których Strony mogą uczestniczyć osobiście lub poprzez swoich należycie upoważnionych przedstawicieli.
- 6.1.10. Ekspert przedstawi swoją opinię (ekspertyzę techniczną) na piśmie. Opinia będzie zawierała odpowiednie uzasadnienie dokonanego przez Eksperta ustalenia faktów lub jego zalecenia.
- 6.1.11. W razie ustalenia w opinii Eksperta, że część Prac, która jest przedmiotem danej ekspertyzy technicznej została wykonana przez Generalnego Wykonawcę z naruszeniem wymagań Umowy (a w szczególności poszczególnych dokumentach i załącznikach technicznych), koszty Eksperta poniesie w całości Generalny Wykonawca. W innych przypadkach koszty Eksperta zostaną pokryte w sposób określony w Akcie Określającym Zadania.
- 6.1.12. Żadne spotkania Eksperta ze Stronami niniejszej Umowy lub którejkolwiek z nich nie będą miały miejsca, jeżeli obydwie Strony nie będą miały możliwości wzięcia udziału w takim spotkaniu. Ekspert będzie upoważniony do przeglądania, wszelkich zaświadczeń, opinii, żądań, decyzji, instrukcji, wskazówek, wycen (z wyłączeniem kalkulacji tych wycen) lub zawiadomień dla celów dokonania ustalenia we wszystkich sprawach przekazanych mu zgodnie z Aktem Określającym Zadania.
- 6.1.13. Każda ze Stron może poddać spór poddany pod rozstrzygnięcie zgodnie z postanowieniami Umowy, a w szczególności KLAUZULĄ 6.2 w celu rozstrzygnięcia przez właściwy sąd powszechny. Strony mogą uzgodnić w Akcie Określającym Zadania lub późniejszym czasie, że ekspertyza techniczna będzie dla nich wiążąca.

6.2. Rozstrzyganie sporów

W razie wystąpienia jakiegokolwiek sporu pomiędzy Stronami wynikającego lub związanego z Umową, w tym jakiegokolwiek sporu dotyczącego jej ważności, interpretacji, naruszenia lub rozwiązania, Strony podejmą w dobrej wierze starania mające na celu rozstrzygnięcie takiego sporu w drodze negocjacji. Wszelkie spory, w których Strony nie osiągną pisemnego porozumienia rozstrzygającego spór w terminie 30 (trzydziestu) dni od doręczenia jednej ze Stron przez drugą Stronę zaproszenia do negocjacji mających na celu rozstrzygnięcie tego sporu, będą ostatecznie rozstrzygane przez sąd właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego.

CZĘŚĆ II. PRZEDMIOT UMOWY

7. ZAKRES PRAC

- 7.1.** Zakres Prac obejmuje realizację kompletnego Obiektu, w formule „zaprojektuj i wybuduj” na zasadzie „pod klucz”. W zakres Prac wchodzi w szczególności następujące zadania:
- 7.1.1. Wykonanie niezbędnych prac przedprojektowych oraz projektowych, w tym dokumentacji towarzyszących wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji, opinii, uzgodnień i pozwoleń - zgodnie z wymaganiami szczegółowymi opisanymi w PFU (m.in. PFU pkt. 1.1.2.1.1).
- 7.1.2. Przeprowadzenie ewentualnej procedury zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w zakresie niezbędnym do realizacji przedmiotu zamówienia zgodnym z zapisami PFU.
- 7.1.3. Opracowanie:
- a) programu szkoleń,
  - b) Szczegółowego **Harmonogramu Programu** Rzeczowo-Finansowego, **Programu Prac**;
  - c) Planu BIOZ, Programu Organizacji Terenu Budowy **zwany również w PFU Planem Organizacji Terenu Budowy**, Programu Zapewnienia Jakości.
- 7.1.4. Przygotowanie i organizacja Terenu Budowy, wykonanie wytyczeń.
- 7.1.5. Demontaż i utylizacja przekazanie Inwestorowi istniejącego zbędnego wyposażenia technicznego i technologicznego.
- 7.1.6. Demontaż sieci i roboty wyburzeniowe.
- 7.1.7. Realizację prac budowlanych w oparciu o wykonaną dokumentację wskazaną w szczególności w KLAUZULI 7.1.1 powyżej wraz z uzyskaniem wszelkich niezbędnych decyzji administracyjnych, pozwoleń, zgód i uzgodnień, a w szczególności Pozwolenia na Budowę, Pozwolenia na Użytkowanie, pozwolenie sektorowe (zmiana obecnej decyzji Marszałka Województwa Łódzkiego – pozwolenia na wytwarzanie odpadów oraz zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów dla instalacji w Łodzi przy ul. Zamiejskiej 1) i pozwolenie zintegrowane dla Obiektu.
- 7.1.8. Dostawa i montaż urządzeń i wyposażenia Obiektu.
- 7.1.9. Przeprowadzenie prac odbiorowych, korekty/regulacji parametrów instalacji i rozruchów technologicznych zgodnie z zatwierdzonym Projektem Rozruchu.
- 7.1.10. Uprzątnięcie Terenu Budowy wraz z usunięciem wszelkich Wad i usterek.
- 7.1.11. Przeprowadzenie procedury oceny zgodności dla zespołu maszyn stanowiących kompletną linię produkcyjną (wg. art. 12 dyrektywy maszynowej 2006/42/WE).
- 7.2.** Szczegółowy zakres Prac został opisany w PFU oraz w Załącznik nr 2.1 i nr 2.2 do Umowy („wykaz poszczególnych elementów Prac”), przy czym Generalny Wykonawca

wykona wszelkie prace lub zapewni dostawy wszelkich pozycji i materiałów niewymienionych w Umowie, koniecznych do wykonania lub użycia w celu Zakończenia Realizacji Obiektu.

7.3. Części Zamienne

- 7.3.1. Generalny Wykonawca dostarczy Zamawiającemu instrukcję eksploatacji i konserwacji zawierającą wykaz Części Zamiennych i zużywających się, zapewniających ciągłą eksploatację w okresie objętym gwarancją (Okres Odpowiedzialności za Wady) na zasadach określonych w PFU.
- 7.3.2. Generalny Wykonawca będzie zobowiązany do uzupełniania lub skorygowania na własny koszt w Okresie Odpowiedzialności za Wady instrukcji eksploatacji i konserwacji oraz wykazu Części Zamiennych i zużywających się, w przypadku, gdyby okazały się one błędne, niepełne lub niewystarczające.
- 7.3.3. Wykonawca wraz z złożeniem wniosku o wydanie Świadectwa Przejęcia przedłoży m.in. oświadczenie o zapewnieniu dostępności Części Zamiennych do zainstalowanych maszyn i urządzeń minimum przez Okres Odpowiedzialności za Wady, licząc od daty Przejęcia Robót.
- 7.3.4. Generalny Wykonawca dostarczy Zamawiającemu dokumentację techniczno-ruchową, która będzie zawierać także informacje umożliwiające zamawianie Części Zamiennych przez Zamawiającego na zasadach rynkowych.
- 7.3.5. Generalny Wykonawca dostarczy Zamawiającemu adresy i inne szczegółowe informacje dotyczące Podwykonawców oraz inne informacje konieczne do złożenia zamówienia na Części Zamienne w możliwie najszerszym zakresie i w szczególności przy uwzględnieniu postanowień Umowy. Zamawiający będzie mógł zamówić Części Zamienne bezpośrednio u Podwykonawców na warunkach z nimi uzgodnionych. Żadne z postanowień Umowy nie będzie interpretowane jako ograniczające prawo Zamawiającego do uzyskania jakichkolwiek Części Zamiennych z wybranego źródła po upływie Okresu Odpowiedzialności za Wady.

8. TERMINY ROZPOCZĘCIA I ZAKOŃCZENIA REALIZACJI

- 8.1. Generalny Wykonawca rozpocznie realizację Prac w terminie 1 dnia od podpisania Umowy.
- 8.2. Przed rozpoczęciem Prac w zakresie robót budowlanych Wykonawca zobowiązany jest do pisemnego powiadomienia Zamawiającego, Inżyniera Kontraktu, oraz zgodnie z uzgodnieniami, opiniami i decyzjami zawartymi w dokumentach budowy, wszystkie organy i instytucje, o terminie rozpoczęcia prac budowlanych. **Zamawiający zobowiązany jest do protokolarnego przekazania Terenu Budowy niezbędnego do realizacji prac, zgodnie z uzyskanym pozwoleniem na budowę, w terminie nie później niż 7 dni od daty uzyskania ostatecznego Pozwolenia na Budowę.** ~~Wykonawca zobowiązany jest do protokolarnego przejęcia Terenu Budowy w terminie wskazanym przez Zamawiającego z co najmniej 3 (trzy) dniowym wyprzedzeniem, przy czym Strony ustalają, że termin wskazany przez Zamawiającego nie ma wpływu na poszczególne terminy wykonania Umowy.~~

- 8.3. Generalny Wykonawca zobowiązany jest, aby Zakończenie Realizacji zostało dokonane w Terminie Realizacji.
- 8.4. Generalny Wykonawca zobowiązany jest, aby w ramach realizacji Prac **dotyczących projektowania**, w szczególności w zakresie opisanych w KLAUZULI 20 i 22 oraz w zakresie prac dotyczących projektowania, dochowane zostały terminy zawarte w Ogólnym Harmonogramie Prac, PFU, ~~a w szczególności następujące terminy i w poniższej kolejności:~~

	Część Zakresu Prac obejmująca wykonanie:	Wymagany termin
1.	Projektu oraz uzgodnień związanych z przebudową istniejących kolektorów ściekowych wg koncepcji stanowiącej załącznik nr 12 do PFU.	Prace objęte pkt. od 1 do 3 zakończą się w terminie 14 miesięcy od dnia podpisania Umowy.
2.	Prac związanych z przebudową kolektorów opisany w pkt. 1 powyżej,	
3.	Prób i uzyskanie Świadcstwa Zakończenia Etapu Realizacji związanego z przebudową kolektorów.	
4.	instalacji związanych z sortowaniem odpadów zmieszanych (obiekt nr 09) wraz z instalacją oczyszczania powietrza (obiekt nr 14) opisanych szczegółowo w PFU	Prace objęte pkt. od 4 do 12, a w szczególności prace budowlane oraz uzyskanie Pozwolenia na Użytkowanie, zakończą się w terminie 12 miesięcy od dnia uzyskania Pozwolenia na Budowę. 26 miesięcy od podpisania Umowy
5.	węzła ewidencji odpadów (obiekt nr 01) opisanego szczegółowo w PFU,	
6.	wiaty magazynowej produktów przetwarzania (obiekt nr 26) opisaną szczegółowo w PFU	
7.	hali magazynowej produktów przetwarzania (obiekt nr 18) opisaną szczegółowo w PFU,	
8.	zbiorników ppoż. opisanych szczegółowo w PFU	
9.	budynku warsztatowo garażowego (obiekt nr 19) opisanego szczegółowo w PFU	
10.	budynku administracyjnego (obiekt nr 21) opisanego szczegółowo w PFU,	
11.	stacji paliw (obiekt nr 23) opisaną szczegółowo w PFU,	
12.	innych elementów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wyżej wymienionych Obiektów Budowlanych opisanych w pkt. od 4 do 12 oraz Obiektu.	
13.	pozostałe Prace wchodzące w zakres Kontraktu będą wykonywane przy zachowaniu szczegółowych postanowień Umowy	

Zamawiający ~~Dopuszcza dopuszcza~~ się modyfikację przedstawionej powyżej kolejności wykonywanych prac wskazanych w Ogólnym Harmonogramie Prac za zgodą Zamawiającego, pod warunkiem zachowania ciągłości pracy obiektu funkcjonującego na terenie objętym Umową oraz osiąganych przez niego obecnie efektów technologicznych.

~~Niezależnie od powyższego, Wykonawca wykona również prace projektowe przy dochowaniu następujących terminów ustalonych w Ogólnym Harmonogramie Prac, PFU, a w szczególności następujące terminy i w poniższej kolejności:~~

Lp.	Opracowanie	Wymagany termin
1.	Koncepcja technologiczna Obiektu zaakceptowana przez Zamawiającego	3 miesiące ~~6 miesięcy~~ od dnia podpisania Umowy
2.	~~Opracowanie kompletnego, zatwierdzonego przez Inżyniera Kontraktu oraz Zamawiającego projektu budowlanego Obiektu wraz z projektami wymagającymi zgłoszenia (o ile będą występowały)~~	9 miesięcy od dnia podpisania Umowy
3.	~~Uzyskanie Ostatecznego Prawomocnego Pozwolenia na Budowę~~	12 miesięcy od dnia podpisania Umowy
4.	Opracowanie kompletnych i skoordynowanych Projektów wykonawczych, zaakceptowanych przez Zamawiającego oraz Inżyniera Kontraktu	30 dni przed rozpoczęciem robót / zamówieniem materiałów objętych przedmiotowym opracowaniem
5.	~~Projekt Rozruchu, zaakceptowany przez Zamawiającego~~	~~60~~ 30 dni przed rozpoczęciem poszczególnych Prób Odbiorowych zgodnie z Programem Prac
6.	Instrukcja eksploatacji, zaakceptowana przez Zamawiającego	~~60~~ 30 dni przed rozpoczęciem poszczególnych Prób Odbiorowych zgodnie z Programem Prac

8.5. Generalny Wykonawca przedstawi i uzgodni z Zamawiającym Program Prac, a w szczególności harmonogram realizacji poszczególnych elementów Obiektu na zasadach określonych w KLAUZULI 18, uwzględniając w szczególności konieczność zachowania ciągłości dostarczania odpadów do istniejącego i funkcjonującego Łódzkiego Centrum Recyklingu oraz terminów opisanych w KLAUZULI 8.4.

9. OBOWIĄZKI GENERALNEGO WYKONAWCY

9.1. Generalny Wykonawca w ramach wykonywania Umowy, a w szczególności Prac, zobowiązany jest między innymi do:

9.1.1. zaprojektowania, wytworzenia (włączając w to przeprowadzenie związanych z powyższym zamówień oraz wybór odpowiednich Podwykonawców), zainstalowania i wykonania Prac, a także przeprowadzenia Prób Odbiorowych, Rozruchu, Pomiarów Gwarancyjnych i Ruchów Próbnych Obiektu zgodnie z postanowieniami Umowy, Standardami Inżynierskimi i Budowlanymi oraz Wymogami Ustawowymi, zapewnienia kontroli jakości, usuwania Wad w Pracach, ubezpieczenia w zakresie określonym w Umowie, rozładunku, magazynowania, a także płatności zagranicznych oraz krajowych podatków i opłat, opłat celnych i innych należności związanych z przywozem towarów na teren polskiego obszaru celnego, włącznie z polskim podatkiem VAT od towarów importowanych, świadczenia Usług, a Umowa przez Generalnego Wykonawcę będzie wykonywana przy zastosowaniu i uwzględnieniu dbałości i staranności, jakiej można oczekiwać od należycie wykwalifikowanego projektanta i wykonawcy kompetentnego w każdej z dziedzin związanych z realizacją Obiektu, doświadczonego w prowadzeniu prac o podobnej skali, zakresie i poziomie trudności, jak Prace w celu wykonania Umowy:

- (a) z wykorzystaniem najlepszych nowoczesnych praktyk w zakresie projektowania i inżynierii lądowej oraz zgodnie ze standardami opisanymi w PFU;
- (b) w sposób zapewniający przyszlą bezpieczną eksploatację Obiektu zgodnie z Wymaganiami Ustawowymi oraz wymaganiami PFU;
- (c) tak, aby Obiekt oraz każda jego część odpowiadała w dniu wydania Świadcstwa Zakończenia Realizacji celom, do których jest przeznaczona, określonym lub wynikającym z PFU;
- (d) tak, aby Obiekt składał się z urządzeń, maszyn, aparatury, materiałów, artykułów i innych elementów, a w szczególności Urządzeń i Wyposażenia, które będą nowe, charakteryzujące się rzetelną jakością i odpowiadające celowi, do którego są przeznaczone, określonemu lub wynikającemu z PFU, oraz aby całość wykonawstwa, produkcji i wytworzenia charakteryzowała się jakością odpowiednią z punktu widzenia aktualnych standardów;
- (e) z wykorzystaniem wszystkich zasobów, doświadczenia, kwalifikacji i możliwości wymaganych dla wykonania Umowy;
- (f) przy założeniu, iż okres projektowanej przydatności Obiektu w warunkach Pracy Komercyjnej będzie odpowiadać wymaganiom PFU;
- (g) tak, aby Obiekt był w dniu wydania Świadcstwa Zakończenia Realizacji zgodny z PFU oraz wszelkimi Wymaganiami Ustawowymi oraz Standardami Inżynieryjnymi i Budowlanymi.

9.1.2. Po rozpoczęciu Prac Generalny Wykonawca będzie podejmował wszelkie czynności niezbędne dla realizacji jego zobowiązań wynikających z Umowy, a w szczególności:

- (a) zapewni usługi podmiotów o odpowiednich technicznych kompetencjach i kwalifikacjach, inżynierów, projektantów i innego personelu niezbędnego dla opracowania wszelkiej dokumentacji, w szczególności wynikającej z wymagań PFU;
- (b) zapewni usługi specjalistów ds. zaopatrzenia, spedytorów i innego personelu niezbędnego dla zapewnienia wszelkich materiałów, towarów i sprzętu koniecznego dla realizacji Prac;
- (c) zapewni usługi Kierownika Budowy, kierowników robót, koordynatora BHP, wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych robotników oraz innego personelu niezbędnego dla realizacji Obiektu; Generalny Wykonawca będzie zatrudniał (lub zapewni, aby jego Podwykonawcy zatrudniali) wyłącznie osoby staranne o odpowiednich kwalifikacjach, posiadające odpowiednie umiejętności i doświadczenie w swoich zawodach, a jeżeli wynika to z Wymogów Ustawowych – odpowiednich uprawnień zawodowych; Obowiązek zatrudnienia na umowę o pracę nie dotyczy osób prowadzących indywidualne działalności gospodarcze i wykonujące samodzielnie w ramach własnych działalności zlecane czynności.

- (d) przygotuje i dostarczy Zamawiającemu Program Prac **w tym ; Szczegółowy Harmonogram Rzeczowo-Finansowego**
- (e) będzie odpowiedzialny za prowadzenie Dokumentacji Technicznej (a w szczególności Dokumentacji Budowlanej i Dokumentacji Powykonawczej) oraz przechowywanie oświadczeń dotyczących wyrobów budowlanych jednostkowo zastosowanych w obiekcie budowlanym i przekazanie ich Zamawiającemu najpóźniej do dnia Zakończenia Realizacji, z zastrzeżeniem postanowień KLAUZULI 13.2;
- (f) uzyska i dostarczy wszelkie Urządzenia i Wyposażenie oraz wszelkie materiały i usługi pomocnicze zgodnie z Umową;
- (g) Generalny Wykonawca uzyska wszystkie bezwarunkowe pozwolenia, aprobaty, deklaracje zgodności i licencje wymagane na podstawie przepisów prawa dla zaprojektowania, wybudowania i użytkowania Obiektu. Jeżeli uzyskanie powyższych dokumentów będzie tego wymagało, Zamawiający zobowiązuje się współdziałać z Generalnym Wykonawcą w procesie ich pozyskiwania w tym udzielać koniecznych informacji będących w posiadaniu Zamawiającego lub upoważnień;
- (h) dostarczy wszelkie narzędzia i sprzęt potrzebny dla realizacji Obiektu;
- (i) przeprowadzi Rozruch Obiektu; zapewni nadzór nad uruchomieniem (na żądanie Zamawiającego - z udziałem przedstawicieli Podwykonawców, wykwalifikowanych pracowników wymaganych dla dokonywania korekt systemu w czasie Rozruchu), pokryje koszty wszelkich prób wykonanych przez właściwe Laboratorium wymaganych dla realizacji prób; zapewni wszelkie Części Zamienne wymagane dla celów Prób Odbiorowych i Rozruchu;
- (j) przez cały czas realizacji Umowy będzie utrzymywał kwalifikacje i zdolność do realizacji całości Prac, w tym poszczególnych Etapów Prac i Programu Prac;
- (k) będzie przestrzegał wszystkich Wymogów Ustawowych dotyczących wykonania Prac zgodnie z postanowieniami Umowy i PFU;
- (l) zapewni odpowiednie pomieszczenia biurowe oraz zatrudni (jeżeli jest to wymagane na podstawie kodeksu pracy) wszelkiego rodzaju pracowników niezbędnych dla potrzeb etapu projektowania i składania zamówień, a także Kierownika Budowy obecnego na Terenie Budowy w czasie budowy i Rozruchu Obiektu;
- (m) zapewni ochronę Terenu Budowy, utrzymanie czystości, odśnieżanie, utrzymanie porządku i higieny, pierwszą pomoc oraz ogólne zarządzanie Terenem Budowy w czasie trwania budowy, a także będzie odpowiedzialny za bezpieczeństwo i ochronę Terenu Budowy oraz całego personelu znajdującego się na nim od dnia przekazania Terenu Budowy;

- (n) zapewni dostawę z miejsc wskazanych w sieci Zamawiającego wszystkich mediów na potrzeby budowy, w tym wody pitnej, odprowadzenie ścieków lub urządzenia sanitarne, telefon, gaz i energię elektryczną w ilościach wystarczających dla realizacji Programu Prac oraz oddawania Obiektu do użytkowania;
- (o) będzie terminowo przedstawiał Zamawiającemu do analizy i aprobaty wymaganą dokumentację będącą podstawą projektowania i wykonania Obiektu podczas realizacji Programu Prac;
- (p) dostarczy Zamawiającemu wymagane informacje i pomoc, o jaką Zamawiający może się zwrócić w związku z finansowaniem Obiektu i spełnianiem obowiązujących wymogów wynikających z polskich przepisów podatkowych;
- (q) wprowadzi Program Zapewnienia Jakości w celu wykazania zgodności z Umową, z zastrzeżeniem, że wprowadzenie Programu Zapewnienia Jakości nie zwolni Generalnego Wykonawcy ze zobowiązań lub odpowiedzialności;
- (r) ograniczy swoją działalność związaną z realizacją Umowy do Terenu Budowy oraz dodatkowych terenów zatwierdzonych przez Zamawiającego; podejmie wszelkie niezbędne kroki w celu utrzymania działania personelu i sprzętu w granicach Terenu Budowy oraz powyższego zatwierdzonego dodatkowego terenu oraz w celu zapobieżenia wkraczania na tereny przyległe, w tym naruszania praw osób trzecich lub podejmowania działań naruszających Wymagania Ustawowe, Regulacje UE, a w szczególności Regulacje Ochrony Środowiska; oraz
- (s) zapewni, z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązujących Wymagań Ustawowych, aby wszelkie wykopaliska archeologiczne, kopaliny, monety, przedmioty wartościowe lub zabytkowe, budowle i inne pozostałości geologiczne lub archeologiczne odkryte na Terenie Budowy stały się własnością Zamawiającego w zakresie dozwolonym prawem, a po ich odkryciu Generalny Wykonawca poinformuje o tym Inżyniera Kontraktu oraz odpowiednie władze; Generalny Wykonawca podejmie wszelkie zasadne środki ostrożności w celu uniemożliwienia swojemu personelowi, robotnikom lub innym osobom usuwania jakichkolwiek znalezisk.

9.2. Generalny Wykonawca zapewnia, że:

- (a) będzie wykonywał swoje zobowiązania wynikające z Umowy z należytą starannością wymaganą w obrocie profesjonalnym, w takich terminach oraz w taki sposób, który nie będzie powodować i stanowić naruszenia przez Zamawiającego jako właściciela Obiektu któregośkolwiek ze zobowiązań związanych z Umową lub obowiązków wynikających z przepisów prawa;
- (b) każdy z członków Konsorcjum jest należycie ustanowiony i działający zgodnie z prawem miejsca ich siedziby;

- (c) ma zdolność do zawarcia i wykonania Umowy, a także podjął wszelkie czynności niezbędne dla ważnego i skutecznego zawarcia oraz wykonania Umowy;
  - (d) Umowa została w należyty sposób zawarta przez Generalnego Wykonawcę i stanowi zgodne z prawem, ważne zobowiązanie Generalnego Wykonawcy, podlegające wykonaniu zgodnie z jej postanowieniami;
  - (e) wszystkie zgody wymagane od Generalnego Wykonawcy w związku z zawarciem lub wykonaniem Umowy zostały uzyskane oraz będą skuteczne i obowiązujące.
- 9.3.** Generalny Wykonawca potwierdza i udziela zapewnienia Zamawiającemu, że zawarł Umowę w oparciu o przeprowadzone przez siebie staranne badanie danych dotyczących Obiektu dostarczonych przez Zamawiającego, ~~a także na podstawie informacji uzyskanych w wyniku fizycznego badania Terenu Budowy~~ oraz na podstawie innych bezpośrednio dostępnych danych związanych z Obiektem uzyskanych przed datą zawarcia Umowy.
- 9.4.** Generalny Wykonawca potwierdza i udziela zapewnienia Zamawiającemu, że zapoznał się z Terenem Budowy oraz obszarem oddziaływania Obiektu zgodnie z Wymaganiami Ustawowymi, w zakresie niezbędnym do wykonania Umowy oraz posiada wszystkie związane z powyższym informacje, a także przyjął odpowiedzialność za koszty (które w żadnym razie nie będą ponoszone lub zwracane przez Zamawiającego) **chyba, że pomimo dochowania należytej staranności nie mogły być wykryte**, oraz poczynił zadowalające go ustalenia co do innych kwestii związanych z Terenem Budowy, włączając w to między innymi:
- (a) uformowanie i stan Terenu Budowy, w tym kwestie dotyczące stanu gruntu pod posadowienie wszystkich części Obiektu, wód gruntowych i powierzchniowych cieków wodnych;
  - (b) warunki ziemne, warunki glebowe z uwzględnieniem wód gruntowych, warunki środowiskowe i wszelkie inne, określone w dokumentach opisujących takie warunki i czynniki dostarczonych przez Zamawiającego, a które mogą mieć potencjalny wpływ na realizację Obiektu przez Generalnego Wykonawcę oraz na zakres prac Generalnego Wykonawcy zgodnie z niniejszą Umową;
  - (c) zakres, charakter i materiały niezbędne dla wykonania Prac i wykonania jego obowiązków wynikających z Umowy;
  - (d) dostawę i lokalizację mediów, ~~z zastrzeżeniem procedury Rozruchu, podczas którego media będą dostarczone przez Zamawiającego;~~
  - (e) odpowiedni charakter (w tym nośność) dróg dojazdowych, jak również wszelkich środków komunikacji i transportu, a także dostęp do Terenu Budowy; oraz
  - (f) sprzęt, urządzenia i zasoby środków potrzebnych dla realizacji Prac.

- ~~9.5. Generalny Wykonawca nie będzie zgłaszał jakichkolwiek roszczeń, żądań zmiany Ceny lub przedłużenia Terminu Realizacji w jakimkolwiek przypadku, a w szczególności w związku z niedostatecznym zbadaniem przez siebie kwestii określonych w KLAUZULI 9.4 lub w związku z tym, że opiera się on na jakichkolwiek informacjach i danych dostarczonych przez Zamawiającego lub w związku z jakimkolwiek nieporozumieniem lub nieprawidłowością informacji, niezależnie od tego, z jakiego źródła były one uzyskane.~~
- 9.6. Generalny Wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzenia badań i uzyskania wszelkich informacji niezbędnych dla wykonania zobowiązań wynikających z Umowy. Zamawiający nie będzie odpowiedzialny za żadne koszty wynikłe z niewykonania przez Generalnego Wykonawcę jego obowiązków określonych w Umowie lub z zaniechań co do uzyskania informacji, które Generalny Wykonawca jest zobowiązany uzyskać zgodnie z Umową.
- 9.7. Generalny Wykonawca na podstawie określonego w PFU opisu warunków geologicznych gruntu pod budynki i instalacje, a także w oparciu o własne dodatkowe badania gruntu, o których mowa w PFU, dokona wyboru rodzaju technologii fundamentowania obiektów budowlanych (w tym dokona oceny konieczności wymiany lub wzmocnienia gruntu).
- 9.8. Generalny Wykonawca zobowiązuje się przestrzegać Wymagań Ustawowych w związku z wykonaniem Prac, a w konsekwencji Generalny Wykonawca zwolni i uchroni Zamawiającego od odpowiedzialności cywilnej, administracyjnej i/lub karnej, a w szczególności za wszelkiego rodzaju grzywny, kary i inne sankcje, wynikające z naruszenia Wymagań Ustawowych przez Generalnego Wykonawcę lub jego personel, jak również przez Podwykonawców Generalnego Wykonawcy i osoby przez nich zatrudnione. Szczegółowy zakres zwolnienia zostały opisane w KLAUZULI 29.
- 9.9. Generalny Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie awarie i szkody w infrastrukturze istniejącej na Terenie Budowy, z zastrzeżeniem wyłączenia części Terenu Budowy wskazanych w protokole przekazania terenu budowy, które zdarzyły się po protokolarnym przekazaniu Terenu Budowy Generalnemu Wykonawcy.
- 9.10. Zamawiający będzie miał nieograniczone prawo wstępu, korzystania oraz dokonywania niezbędnych konserwacji infrastruktury należącej do Zamawiającego i znajdującej się na Terenie Budowy.
- 9.11. Jeżeli w związku z wykonywanymi Pracami zajdzie konieczność tymczasowego wyłączenia z eksploatacji niektórych urządzeń infrastruktury Zamawiającego znajdujących się na Terenie Budowy, Generalny Wykonawca, z wyprzedzeniem co najmniej 3 (trzech) Dni Roboczych, poinformuje o tym Zamawiającego oraz uzyska wcześniej jego akceptację dotyczącą terminu i zakresu wykonywanych robót. Jednocześnie Generalny Wykonawca zaproponuje i uzyska z wyprzedzeniem akceptację Zamawiającego dotyczącą wykonania tymczasowych instalacji zastępujących urządzenia infrastruktury Zamawiającego na czas ich wyłączenia z eksploatacji, jak również poniesie wszystkie koszty związane z ich montażem i demontażem.
- 9.12. Na żądanie Zamawiającego Generalny Wykonawca opracuje w wymaganym czasie i przekaże Zamawiającemu wszelką dokumentację i dane oraz uzyska odpowiednie

uzgodnienia, opinie i sprawdzenia rozwiązań projektowych w zakresie wskazanym przez Zamawiającego.

9.13. Generalny Wykonawca dostarczy wszelkie materiały i Części Zamienne szybkozużywające się (w tym substancje chemiczne, smary, żywice, wypełnienia, wkłady zapasowe (i wszelkie dodatki), dla celów przeprowadzenia Prób Odbiorowych i Rozruchu.

9.14. Generalny Wykonawca dołoży należytej staranności (podejmując lub powstrzymując się od podejmowania działań osobiście albo zapewniając podjęcie lub powstrzymanie się od podejmowania działań przez Podwykonawców lub inne osoby), aby zapobiec: (i) zaistnieniu zdarzeń na Terenie Budowy po dniu przekazania Terenu Budowy; lub (ii) pogorszeniu jakichkolwiek warunków na Terenie Budowy w stosunku do tych istniejących w dniu przekazania Terenu Budowy, które (w obydwu powyższych przypadkach) mogłyby spowodować powstanie po stronie Zamawiającego obowiązku zabezpieczenia lub usunięcia zanieczyszczeń na Terenie Budowy lub jego otoczeniu.

9.15. Wymagania finansowe

9.15.1. Generalny Wykonawca przyjął do wiadomości, iż naruszenie jego zobowiązań zawartych w Umowie może spowodować:

- (a) uniemożliwienie Zamawiającemu wykorzystania środków finansowych z finansowania zewnętrznego udzielonego na rzecz Zamawiającego w najpełniejszym zakresie, w jakim zaplanował to zrobić Zamawiający; oraz
- (b) ewentualne trudności w uzyskaniu przez Zamawiającego alternatywnych źródeł finansowania i ewentualne podwyższone koszty Zamawiającego, jeśli nie będzie w stanie uzyskać finansowania z takich alternatywnych źródeł.

9.15.2. Zamawiający ~~przekazał~~ **przekaze** Generalnemu Wykonawcy wymogi, jakie powinien spełnić Generalny Wykonawca w związku z uzyskaniem przez Zamawiającego finansowania zewnętrznego.

9.16. Szkolenia

Generalny Wykonawca zapewni, na własny koszt, szkolenia wszystkich osób wyznaczonych przez Zamawiającego zgodnie z limitami, standardami i w terminie określonych w **PFU 3.7.4.4**. Organizując powyższe szkolenia, Generalny Wykonawca dołoży należytej staranności, aby szkolenia zapewniły podejmowanie działań w zakresie eksploatacji i konserwacji Obiektu bez dalszej pomocy Generalnego Wykonawcy oraz aby powyższy poziom umiejętności operacyjnej został osiągnięty przez przeszkolone osoby przed rozpoczęciem Rozruchu. Generalny Wykonawca zapewni odpowiedni personel szkoleniowy, materiały szkoleniowe i pomieszczenia, zgodnie z PFU, niezbędne dla przeprowadzenia takiego programu. Wszelkie szkolenia będą prowadzone w języku polskim, a każdy z uczestników szkolenia otrzyma odpowiednią liczbę egzemplarzy materiałów szkoleniowych w języku polskim. Na powyższych zasadach, Generalny Wykonawcy zobowiązany jest również do przeprowadzenia cyklu szkoleń personelu zarządzającego procesem produkcyjnym na instalacjach referencyjnych Obiektu przez min. 5 (pięć) dni roboczych.

9.17. Obowiązki informacyjne

- 9.17.1. Po zakończeniu każdego Etapu Realizacji oraz po Zakończeniu Realizacji Generalny Wykonawca przedstawi Zamawiającemu dane dotyczące przekazanych budynków i budowli wchodzących w skład Obiektu potrzebne do wyliczenia podatku od nieruchomości. Dane zawierać będą w szczególności wartości niezbędne do określenia podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Zakres niezbędnych informacji Strony uzgodnią przy opracowaniu przez Generalnego Wykonawcę Programu Prac. Po Zakończeniu Realizacji Generalny Wykonawca zaktualizuje przedstawione dane z obowiązującym na ten dzień stanem prawnym.
- 9.17.2. W terminie 6 (sześciu) miesięcy od rozpoczęcia Prac Generalny Wykonawca przedstawi macierz zawierającą wykaz środków trwałych (w podziale na grupy, podgrupy i rodzaje) składających się na Obiekt i przypisane do nich kwoty z poszczególnych faktur VAT, które zostały wystawione w związku z zakończeniem każdego Etapu Realizacji. Generalny Wykonawca uzgodni z Zamawiającym wzór powyższej macierzy. Wykaz środków trwałych składających się na Obiekt będzie odpowiadał Wymaganiom Ustawowym (w tym regulacjom zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych, ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyróbów i Usług (PKWiU), rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB)) oraz przyjętej w tym zakresie polityce Zamawiającego. W terminie 30 (trzydziestu) dni od przekazania Zamawiającemu przedmiotowej macierzy, Zamawiający, po konsultacji z Generalnym Wykonawcą, zatwierdzi przedstawiony wykaz środków trwałych do stosowania podczas wykonywania Umowy. W okresie wykonywania Umowy Generalny Wykonawca będzie weryfikował wykaz środków trwałych, uwzględniając wszystkie zmiany. Po Zakończeniu Realizacji Generalny Wykonawca zobowiązuje się, w trybie konsultacji, wspomagać Zamawiającego w procesie ostatecznego wyodrębnienia środków trwałych powstałych w trakcie wykonywania Umowy i przypisania im wartości początkowych.

9.18. Rozliczenie mediów

- 9.18.1. Wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia na swój koszt wszystkich niezbędnych mediów na potrzeby prowadzenia Prac do momentu wydania Świadectwa Zakończenia Realizacji .
- 9.18.2. Wykonawca zobowiązuje się do ponoszenia kosztu zużytej energii elektrycznej, wody, oraz innych mediów, które będą przezeń wykorzystywane w trakcie wykonywania Prac (w tym również w celu napełniania instalacji, ogrzewania powietrza do temperatur umożliwiających wykonywanie Prac itp.) jak również kosztów wypompowania i odprowadzenia wód gruntowych lub opadowych, ścieków, nieczystości itp.
- 9.18.3. Ilość zużytej energii elektrycznej, wody i innych mediów zostanie obliczona na podstawie wskazań podliczników, które zostaną zainstalowane przez Wykonawcę na jego koszt. Rozliczenia mediów zapewnianych przez Zamawiającego będą dokonywane na podstawie przedłożonych Wykonawcy przez Zamawiającego rachunków lub faktur dostawców tych mediów.

9.19. Procedura zatwierdzania materiałów

Strony ustalają, że wszelkie materiały podlegają kontroli i akceptacji Zamawiającego i Inżyniera Kontraktu przed ich wykorzystaniem. W celu umożliwienia tej kontroli Wykonawca będzie przedkładał Inżynierowi Kontraktu wniosek o ich zatwierdzenie, a Zamawiający będzie dokonywał ich akceptacji, zgodnie z procedurą opisaną w PFU 3.3. Zamawiający nie odmówi bez ważnej przyczyny akceptacji materiałów, które nie są sprzeczne z Umową.

10. OBOWIĄZKI ZAMAWIAJĄCEGO

- 10.1. Zamawiający będzie odpowiedzialny za udostępnienie Terenu Budowy, tj. terenu działek ewidencyjnych wyspecyfikowanych w PFU 1.2.3. Teren Budowy zostanie przekazany Generalnemu Wykonawcy nie wcześniej niż po uzyskaniu przez Generalnego Wykonawcę właściwego, bezwarunkowego, ostatecznego i niezaskarżalnego Pozwolenia na Budowę, jak również innych decyzji i postanowień administracyjnych wymaganych bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa dla rozpoczęcia Prac.
- 10.2. Zamawiający na wniosek Generalnego Wykonawcy zatwierdzi i podpisze oraz dostarczy Generalnemu Wykonawcy pełnomocnictwa przygotowane przez Generalnego Wykonawcę niezbędne do występowania w imieniu Zamawiającego przed właściwymi organami administracji państwowej obejmujące uzyskanie wszelkich niezbędnych decyzji administracyjnych.
- 10.3. Jeśli z Umowy lub uzgodnień pomiędzy Zamawiającym i Generalnym Wykonawcą nie wynika nic innego, Zamawiający udostępni personel potrzebny do prawidłowego przeprowadzenia Prób Odbiorowych, Rozruchu, Pomiarów Gwarancyjnych i Ruchu Próbnego.

CZĘŚĆ III. PŁATNOŚCI

11. CENA

- 11.1. Za wykonanie Przedmiotu Umowy Generalnemu Wykonawcy należna będzie Cena stanowiąca całkowite i ostateczne wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości [.../wartość w zapisie cyframi...(wartość w zapisie słownym.....)...] złotych netto **plus należny podatek VAT ..... co stanowi wynagrodzenie ryczałtowe brutto w wysokości :.....(wartość w zapisie słownym.....) złotych brutto.**
- 11.2. Cena stanowiąca wynagrodzenie ryczałtowe obejmuje wszystkie koszty związane z realizacją całego Obiektu, w tym wynagrodzenie z tytułu przeniesienia autorskich praw majątkowych do wszelkich utworów powstałych w ramach realizacji Prac (w szczególności Dokumentacji Technicznej), koszty uzyskania odpowiednich decyzji administracyjnych (w tym wszelkie opłaty np. opłata skarbową, opłaty za wycinkę drzew i krzewów etc.) oraz ryzyko Generalnego Wykonawcy z tytułu niedoszacowania wszelkich kosztów związanych z realizacją Prac w tym wymaganej Dokumentacji Technicznej, a także oddziaływanie innych czynników mających lub mogących mieć wpływ na koszty. Niedoszacowanie, pominięcie oraz brak rozpoznania zakresu Prac nie może być podstawą do żądania przez Generalnego Wykonawcę zmiany Ceny. **Strony**

~~niniejszym zgodnie wyłączają możliwość stosowania art. 357¹ §1 oraz art. 632 §2 Kodeksu Cywilnego.~~

- 11.3. Wysokość Ceny została uzgodniona z uwzględnieniem wszystkich warunków wykonania Prac, warunków technicznych oraz dotyczących Terenu Budowy, zarówno znanych i nieznanymi Stronom na dzień zawarcia Umowy. Koszty nieprzewidziane nie mogą stanowić podstawy zmiany Ceny.

12. WARUNKI PŁATNOŚCI

- 12.1. Wynagrodzenie ryczałtowe, o którym mowa w KLAUZULI 11, zostanie wypłacone w sposób określony w Ogólnym Harmonogramie Realizacji Umowy i w Szczegółowym Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym.
- 12.2. Wykonanie poszczególnych elementów ujętych w Ogólnym Harmonogramie Realizacji Umowy i Szczegółowym Harmonogramie Rzeczowo – Finansowym zostanie potwierdzone odpowiednio Przejściowym Świadectwem Płatności zgodnie z procedurą opisaną w KLAUZULI 13 oraz Świadectwem Zakończenia Realizacji. Powyższe będzie zgodne z wykonanymi pracami zgłoszonymi w raporcie przez Kierownika Budowy i wyszczególnionymi w Szczegółowym Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym. Na podstawie w/w dokumentów zostaną wystawione faktury. Zamawiający dopuszcza zapłatę częściową za wykonane poszczególne zakresy Prac wyszczególnione w Ogólnym Harmonogramie Realizacji Umowy oraz Szczegółowym Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym z zastrzeżeniem, że **w załączniku Nr 2A do SWZ w Ogólnym Harmonogramie Realizacji Umowy zostały nie wskazane** wartość procentowa Ceny, która nie mogą **że** zostać przekroczone **ea** przy takiej płatności.
- 12.3. Faktury częściowe za wykonanie poszczególnych zakresów Prac wyszczególnionych w Szczegółowym Harmonogramie Rzeczowo – Finansowym, których wykonanie zostało potwierdzone Przejściowym Świadectwem Płatności, wystawiane będą przez Generalnego Wykonawcę nie częściej niż 1 raz na kwartał, w terminie 7 (siedmiu) dni po wystawieniu przez Inżyniera Kontraktu Przejściowego Świadectwa Płatności, z tym że ostatnia faktura z tytułu Prac powinna być wystawiona w terminie 7 (siedmiu) dni po wystawieniu przez Inżyniera Kontraktu Świadectwa Zakończenia Realizacji. Rozliczenie pomiędzy Stronami za wykonane Prace każdorazowo nastąpi na podstawie prawidłowo wystawionych faktur (a w przypadku Generalnego Wykonawcy niebędącego podatnikiem podatku VAT – rachunków) wystawionych przez Generalnego Wykonawcę i prawidłowo doręczonych Zamawiającemu. Nie później niż na 2 (dwa) dni przed przekazaniem faktury (rachunku) Wykonawca dostarczy Zamawiającemu również:
- a) Przejściowe Świadectwo Płatności lub Świadectwo Zakończenia Realizacji oraz
  - b) listę Podwykonawców biorących udział w realizacji zakresu Prac będących podstawą wystawienia faktury częściowej (lub ostatniej) oraz
  - c) Oświadczenia Podwykonawców biorących udział w realizacji zakresu Prac będących podstawą wystawienia faktury częściowej (lub ostatniej) wraz z kopiami wystawionych przez nich faktur (lub rachunków) oraz kopiami poleceń przelewu na kwoty wynikające z tych faktur (lub rachunków).

- 12.4.** Płatność będzie dokonana przelewem na rachunek bankowy wskazany przez Generalnego Wykonawcę na fakturze, w terminie do 30 (trzydziestu) dni od daty otrzymania przez Zamawiającego faktury oraz kompletu dokumentów, o których mowa w KLAUZULI 12.3.
- 12.5.** Za nieterminową płatność Generalny Wykonawca ma prawo naliczyć odsetki ustawowe za opóźnienie wynikające z Kodeksu Cywilnego.
- 12.6.** Zamawiający upoważnia Generalnego Wykonawcę do wystawienia faktury VAT (rachunku) bez podpisu upoważnionego przedstawiciela Zamawiającego.
- 12.7.** W przypadku niedostarczenia wszystkich Oświadczeń Podwykonawców (w tym dalszych Podwykonawców) lub dostarczenia oświadczeń, z których wynika, że Generalny Wykonawca zalega z płatnościami wobec tych podmiotów w związku z realizacją Prac, a także w przypadku dostarczenia oświadczeń potwierdzających istnienie sporu, Zamawiający wstrzymuje zapłatę stosownej części Ceny: w części równej sumie kwot wynikających z nieprzedstawionych dowodów zapłaty albo w przypadku braku dostarczenia ww. oświadczeń – w całości, przy czym powyższe nie stanowi opóźnienia w zapłacie i nie będzie skutkowało naliczeniem odsetek od nieterminowych płatności. Zatrzymana kwota stanowić będzie nieoprocentowane zabezpieczenie roszczenia Podwykonawcy (w tym dalszego Podwykonawcy) w stosunku do Zamawiającego do czasu, aż roszczenie to zostanie zaspokojone albo oddalone przez właściwy sąd powszechny lub sąd polubowny albo Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zrzeknie się roszczenia.
- 12.8.** Jeśli Generalny Wykonawca nie dokonał zapłaty na rzecz danego Podwykonawcy w wyniku stwierdzenia Wad w pracach wykonanych przez Podwykonawcę, Generalny Wykonawca zobowiązany będzie dostarczyć Zamawiającemu własne oświadczenie opisujące zaistniałą sytuację, w szczególności przekazać wykaz wszelkich Wad, które należy usunąć, oraz poinformuje Zamawiającego o ustalonym terminie usunięcia Wad. Na podstawie takiego oświadczenia, Zamawiający ma prawo żądać od Generalnego Wykonawcy informacji o stanie zaawansowania usuwania Wad i o dokonaniu płatności dla danego Podwykonawcy.
- 12.9.** Zamawiający może dokonać bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez Zamawiającego umowę o podwykonawstwo, zgodnie z procedurą określoną w KLAUZULI 19, w przypadku uchylenia się od obowiązku zapłaty odpowiednio przez Generalnego Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę. Wynagrodzenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, zgodnie z procedurą określoną w KLAUZULI 19.
- 12.10.** Zamawiający, przed dokonaniem bezpośredniej zapłaty, jest obowiązany umożliwić Generalnemu Wykonawcy zgłoszenie, pisemnie, uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy. Zamawiający informuje o terminie zgłaszania uwag nie krótszym niż 7 (siedem) dni od dnia doręczenia tej informacji. W uwagach nie można powoływać się na potrącenie roszczeń Generalnego Wykonawcy względem Podwykonawcy niezwiązanych z realizacją umowy o podwykonawstwo.

- 12.11.** W przypadku zgłoszenia uwag, o których mowa powyżej w terminie wskazanym przez Zamawiającego, zamawiający może:
- a) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, jeżeli Generalny Wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty albo
  - b) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, w przypadku istnienia zasadniczej wątpliwości zamawiającego co do wysokości należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy, albo
  - c) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, jeżeli Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.
- 12.12.** W przypadku dokonania bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy zamawiający potrąca kwotę wypłaconego wynagrodzenia z wynagrodzenia należnego Generalnemu Wykonawcy.
- 12.13.** Konieczność wielokrotnego co najmniej cztero- krotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy lub konieczność dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 5% **Ceny wartości umowy** może stanowić podstawę do odstąpienia od umowy w terminie 60 (sześćdziesięciu) dni od dnia zaistnienia powyższych okoliczności.
- 12.14.** Bezpośrednia zapłata, o której mowa w KLAUZULI 12.9 , obejmuje wyłącznie wynagrodzenie należne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, bez odsetek. Wykonawca udziela niniejszym zgody na przejęcie praw i obowiązków przez Zamawiającego z umowy z Podwykonawcą w zakresie, w jakim będzie to konieczne do dokonania zapłaty i wystawienia faktury VAT przez Podwykonawcę.
- 12.15.** Jeśli przeciwko Zamawiającemu zostanie wydany tytuł egzekucyjny, zasądzający zapłatę od Zamawiającego na rzecz podwykonawcy robót budowlanych na podstawie art. 647¹ §5 Kodeksu Cywilnego, w oparciu o okoliczność niezapłacenia należności na rzecz tego podwykonawcy robót budowlanych przez Generalnego Wykonawcę, Zamawiający, zaspokoiwszy należności zasądzone od niego tytułem egzekucyjnym, będzie uprawniony według własnego uznania potrącić zapłacone należności na rzecz Podwykonawcy z najbliższą przypadającą Generalnemu Wykonawcy płatnością lub skorzystać z Gwarancji Należytego Wykonania.
- 12.16.** Niezależnie od postanowień Umowy, Generalny Wykonawca wyraża zgodę na potrącanie przez Zamawiającego wszelkich zobowiązań pieniężnych Wykonawcy wobec Zamawiającego z płatnościami wynikającymi z Umowy. W szczególności, w przypadku dokonania bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, Zamawiający może potrącić kwotę wypłaconego wynagrodzenia z Ceny należnej Generalnemu Wykonawcy lub skorzystać z gwarancji należytego wykonania. Generalny Wykonawca nie jest uprawniony do dokonywania jakichkolwiek potrąceń z zobowiązań Zamawiającego wobec Wykonawcy.

- 12.17.** Generalny Wykonawca zobowiązany jest umieścić na każdej fakturze dotyczącej realizacji Umowy informację o zakazie cesji wierzytelności bez uprzedniej zgody Zamawiającego, wyrażonej na piśmie pod rygorem nieważności.
- 12.18.** /Dotyczy Wykonawców będących płatnikami VAT/ Generalny Wykonawca oświadcza, że rachunek wskazany na fakturze znajduje się na tzw. „białej liście podatników VAT”, o której mowa w art. 96 b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 685, ze zm.). Jeżeli Zamawiający stwierdzi, że rachunek wskazany przez Generalnego Wykonawcę na fakturze nie znajduje się na tzw. „białej liście podatników VAT”, Zamawiający wstrzyma się z dokonaniem zapłaty części Ceny wynikającej z danej faktury do czasu wskazania innego rachunku przez Generalnego Wykonawcę, który będzie umieszczony na przedmiotowej liście. W takim przypadku odsetki za opóźnienie w płatności są nienależne.
- 12.19.** /Dotyczy Wykonawców będących płatnikami VAT/ Generalny Wykonawca ponosi wyłączną odpowiedzialność za wszelkie szkody poniesione przez Zamawiającego w przypadku, gdy oświadczenie zawarte w KLAUZULI 12.18 okaże się niezgodne z prawdą. Generalny Wykonawca zobowiązuje się zwrócić Zamawiającemu wszelkie obciążenia nałożone z tego tytułu na Zamawiającego przez organy administracji skarbowej oraz zrekompensować szkodę, jaka powstała u Zamawiającego, wynikającą w szczególności, ale nie wyłącznie, z zakwestionowania przez organy administracji skarbowej prawidłowości odliczeń podatku VAT na podstawie wystawionych przez Generalnego Wykonawcę faktur dokumentujących realizację Umowy, jak również braku możliwości zaliczenia przez Zamawiającego wydatków poniesionych w związku z realizacją Umowy w koszty uzyskania przychodu.

13. WNIOSEK O WYDANIE PRZEJŚCIOWEGO ŚWIADECTWA PŁATNOŚCI

- 13.1.** Celem uzyskania przez Generalnego Wykonawcę Przejściowego Świadectwa Płatności, Wykonawca złoży do Inżyniera Kontraktu wnioski w formie raportu sporządzonego przez Kierownika Budowy zawierającego wykaz Prac wykonanych w danym kwartale oraz stwierdzenie osiągnięcia danego Etapu Realizacji, jeśli w danym kwartale został osiągnięty określony Etap Realizacji.
- 13.2.** Do raportu będą załączone dokumenty wymagane zgodnie z Umową, PFU, Wymaganiami Ustawowymi oraz Standardami Inżynieryjnymi i Budowlanymi, a w szczególności całość powstałej dokumentacji w zrealizowanej części Prac w tym Dokumentacja Techniczna oraz wszelkie decyzje, pozwolenia, uzgodnienia etc. Wykonawca dołączy do wniosku również dokumenty opisane w KLAUZULI 12.3, które będą ponownie złożone na zasadach tam określonych.
- 13.3.** W terminie 14 (czternastu) dni kalendarzowych od dnia otrzymania od Generalnego Wykonawcy ww. wniosku Inżynier Kontraktu wystawi Przejściowe Świadectwo Płatności, stwierdzające wykonanie odpowiedniej części Prac i zakończenie danego Etapu Realizacji, albo zawiadomi Generalnego Wykonawcę na piśmie o **wszystkich** stwierdzonych Wadach **istotnych** jakiegokolwiek części Prac, oraz brakach w wykonaniu prób i inspekcji przewidzianych w Umowie (w szczególności opisanych w KLAUZULI 23, KLAUZULI 24 oraz KLAUZULI 25), a w takim przypadku Inżynier Kontraktu może wstrzymać wydanie Przejściowego Świadectwa Płatności. Generalny Wykonawca usunie

wówczas te Wady na własny koszt, przeprowadzi brakujące próby i inspekcje, a także powtórzy procedury opisane w KLAUZULI 13.

- 13.4.** Jeżeli Inżynier Kontraktu uzna, że prace wyszczególnione w raporcie i/lub dany Etap Realizacji zostały zakończone, po usunięciu przez Generalnego Wykonawcę stwierdzonych Wad, wówczas w terminie 7 (siedmiu) dni od dnia otrzymania od Generalnego Wykonawcy kolejnego zawiadomienia wystawi Przejściowe Świadcstwo Płatności lub Świadcstwo Zakończenia Etapu Realizacji. Jeżeli Inżynier Kontraktu nie uzna danych prac lub Etapu Realizacji za zakończony, Inżynier Kontraktu zawiadomi o tym pisemnie Generalnego Wykonawcę w terminie 7 (siedmiu) dni od otrzymania kolejnego zawiadomienia, a powyższa procedura zostanie powtórzona.

14. GWARANCJA NALEŻYTEGO WYKONANIA

- 14.1.** Zamawiający ustala zabezpieczenie należytego wykonania umowy zawartej w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia w wysokości 5 % ceny.
- 14.2.** Generalny Wykonawca zobowiązany jest wnieść zabezpieczenie należytego wykonania umowy na 3 dni przed podpisaniem umowy, nie później jednak niż w dniu podpisania umowy.
- 14.3.** Zabezpieczenie służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy
- 14.4.** Zabezpieczenie należytego wykonania umowy może być wniesione według wyboru Wykonawcy w jednej lub kilku z następujących form:
- a) pieniądzu;
  - b) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym;
  - c) gwarancjach bankowych;
  - d) gwarancjach ubezpieczeniowych;
  - e) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.
- 14.5.** Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu wykonawca wpłaca przelewem na rachunek bankowy wskazany przez Zamawiającego: .....
- 14.6.** W przypadku wniesienia wadium w pieniądzu Wykonawca może wyrazić zgodę na zaliczenie kwoty wadium na poczet zabezpieczenia.
- 14.7.** Jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy.
- 14.8.** W trakcie realizacji umowy Generalny Wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w art. 450 ust. 1. Ustawy Prawo zamówień publicznych.
- 14.9.** Zmiana formy zabezpieczenia jest dokonywana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszenia jego wysokości.
- 14.10.** Jeżeli okres, na jaki ma zostać wniesione zabezpieczenie, przekracza 5 lat, zabezpieczenie w pieniądzu wnosi się na cały ten okres, a zabezpieczenie w innej formie wnosi się na

- okres nie krótszy niż 5 lat, z jednoczesnym zobowiązaniem się wykonawcy do przedłużenia zabezpieczenia lub wniesienia nowego zabezpieczenia na kolejne okresy.
- 14.11.** W przypadku nieprzedłużenia lub niewniesienia nowego zabezpieczenia najpóźniej na 30 dni przed upływem terminu ważności dotychczasowego zabezpieczenia wniesionego w innej formie niż w pieniądzu, Zamawiający zmienia formę na zabezpieczenie w pieniądzu, przez wypłatę kwoty z dotychczasowego zabezpieczenia.
- 14.12.** Wypłata, o której mowa w KLAUZULI 14.11, następuje nie później niż w ostatnim dniu ważności dotychczasowego zabezpieczenia.
- 14.13.** Zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji umowy i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane.
- 14.14.** Zamawiający pozostawia na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji kwotę nie przekraczającą 30% zabezpieczenia.
- 14.15.** Kwota, o której mowa w KLAUZULI 14.14 jest zwracana nie później niż w 15. dniu po upływie okresu rękojmi za wady.
- 14.16.** Gwarancja Należytego Wykonania zabezpiecza wszelkie roszczenia Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy, w tym roszczenia z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji. Oryginał Gwarancji Należytego Wykonania Umowy stanowi Załącznik nr 6 do Umowy. Gwarancja Należytego Wykonania, a w szczególności jej dalsze aneksowania lub zmiany powinna być zgodna ze wzorem stanowiącym Załącznik nr 6.
- 14.17.** Wszystkie koszty związane z ustanowieniem i utrzymaniem Gwarancji Należytego Wykonania obciążają Generalnego Wykonawcę.
- 14.18.** Zamawiającemu przysługuje prawo zaspokojenia się z zabezpieczenia należytego wykonania umowy w przypadku, gdy Generalny Wykonawca nie ureguluje żądanej zapłaty z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania przez Wykonawcę zobowiązań wynikających z umowy, a także z tytułu powierzenia przez Zamawiającego wykonania osobie trzeciej obowiązków Generalnego Wykonawcy, po uprzednim wezwaniu Generalnego Wykonawcy do uiszczenia zapłaty, jak również w innych przypadkach przewidzianych w umowie.

14.19. Gwarancja Zapłaty

- 14.19.1.** ~~Generalny Wykonawca nie będzie żądać od Zamawiającego gwarancji zapłaty za będące częścią Prac roboty budowlane, które powinny być wykonane przez Generalnego Wykonawcę zgodnie z Umową.~~ Jeżeli Generalny Wykonawca zażąda od Zamawiającego udzielenia gwarancji zapłaty za będące częścią Prac roboty budowlane, które powinny być wykonane przez Generalnego Wykonawcę zgodnie z Umową w celu zabezpieczenia terminowej zapłaty umówionej Ceny za Prace w zakresie robót budowlanych, Gwarancja Zapłaty zostanie udzielona na zlecenie Zamawiającego, bądź podmiotu finansującego realizację Obiektu, według swobodnego uznania Zamawiającego co do jej treści, formy tj. może ona przybrać formę w szczególności gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, akredytywy bankowej lub poręczenia banku.
- 14.19.2.** Generalny Wykonawca poniesie połowę kosztów związanych z udzieleniem Gwarancji Zapłaty. Zamawiający przedłoży Generalnemu Wykonawcy rachunek obejmujący połowę kosztów związanych z udzieleniem Gwarancji Zapłaty z terminem płatności wynoszącym 21 (dwadzieścia jeden) dni od dnia dostarczenia Generalnemu Wykonawcy rachunku. W

przypadku niezrealizowania płatności rachunku przez Generalnego Wykonawcę zgodnie ze zdaniem poprzednim, Zamawiający będzie uprawniony według własnego uznania potrącić wynikającą z przedstawionego rachunku połowę kosztów związanych z udzieleniem Gwarancji Zapłaty z najbliższą przypadającą Generalnemu Wykonawcy płatnością lub skorzystać z Gwarancji Należytego Wykonania w zakresie równym niezapłaconej przez Generalnego Wykonawcę połowie kosztów związanych z udzieleniem Gwarancji Zapłaty.

- 14.19.3. Treść udzielonej przez Zamawiającego Gwarancji Zapłaty będzie odpowiadała w szczególności następującemu warunkowi - Generalny Wykonawca nie będzie uprawniony bez uzyskania zgody Zamawiającego oraz podmiotu wystawiającego Gwarancję Zapłaty do dokonania cesji lub przeniesienia praw wynikających z Gwarancji Zapłaty.

15. PODATKI I INNE OPŁATY

Jeśli Umowa nie stanowi inaczej, Generalny Wykonawca ponosi i płaci wszelkie podatki, opłaty, cła i inne obciążenia o charakterze administracyjnym, zarówno zagraniczne jak i polskie, nałożone w związku z wykonaniem Prac i wykonaniem Obiektu, w tym między innymi podatek VAT, podatki graniczne, VAT nakładany na towary importowane, nakładane w związku z produkcją Urządzeń i Wyposażenia, ich transportem, dostawą, rozładunkiem, składowaniem i realizacją Prac, nałożone na Generalnego Wykonawcę oraz na Podwykonawców Generalnego Wykonawcy i ich pracowników przez wszelkie właściwe organy administracji państwowej oraz organy zagraniczne w Polsce i za granicą. W szczególności, jeżeli dana płatność wynikająca z Umowy podlega podatkowi płaconemu „u źródła”, który powinien być zapłacony przez Wykonawcy bezpośrednio na rzecz odpowiedniego organu administracji państwowej, Generalny Wykonawca nie będzie uprawniony do żądania podwyższenia Ceny w celu zrekompensowania Generalnemu Wykonawcy kwoty takiego zapłaconego podatku.

CZĘŚĆ IV. WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

~~16. PRAWO AUTORSKIE-PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ~~

~~16.1. Generalny Wykonawca oświadcza, że jest lub będzie (najpóźniej do dnia rozpoczęcia Prac w danej części obejmujące te prawa) uprawniony do korzystania z Praw Własności Intelektualnej w zakresie koniecznym do realizacji Prac, w tym Obiektu oraz że jest lub będzie uprawniony do korzystania i rozporządzania wszystkimi powstałymi utworami.~~

~~16.2. W przypadku, gdy przedmiot Umowy, w szczególności zrealizowane Prace (lub jakakolwiek ich część, a w szczególności sporządzona przez Generalnego Wykonawcę dokumentacja, w tym Dokumentacja Techniczna) będzie stanowiła utwór w rozumieniu Prawa Autorskiego, Generalny Wykonawca w ramach Ceny przenosi na Zamawiającego w całości autorskie prawa majątkowe do każdego powstałego utworu. Przeniesienie autorskich praw majątkowych obejmuje utwór we wszystkich formach, w dowolnej ilości egzemplarzy, w całości lub w części, w tym w postaci nieukończonyj. Przeniesienie autorskich praw majątkowych następuje odrębnie dla każdego z utworów, w momencie przekazania Zamawiającemu egzemplarza utworu lub pierwszej najbliższej płatności części Ceny (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej), przy czym przejście praw autorskich powoduje przejście własności egzemplarza utworu.~~

~~16.3. Zamawiający nabywa autorskie prawa majątkowe do utworu na następujących polach eksploatacji:~~

- ~~(a) utrwalanie i zwielokrotnianie utworu, w całości lub w części jakimikolwiek środkami i w jakiejkolwiek formie, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową, w pamięci komputera, a także wytwarzania trójwymiarowych egzemplarzy utworu jakąkolwiek techniką;~~
- ~~(b) wprowadzanie oraz zapisywanie utworu w pamięci komputera;~~
- ~~(c) wprowadzenie utworu do sieci informatycznych, w szczególności do Internetu, w celu udostępnienia utworu w takich sieciach, w sposób umożliwiający komukolwiek dostęp do nich w dowolnym miejscu i czasie;~~
- ~~(d) udostępnianie utworu, w szczególności jego wystawianie i publiczne udostępnianie w środkach masowego przekazu;~~
- ~~(e) wprowadzanie kopii utworu do obrotu gospodarczego;~~
- ~~(f) użyczenie, wynajmowanie lub wdzierżawianie oryginalnego egzemplarza utworu lub jego kopii;~~
- ~~(g) inne rozpowszechnianie utworu, w szczególności publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadawanie i reemitowanie, a także publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym;~~
- ~~(h) wykorzystywanie utworu w celu przeprowadzenia prac remontowych w obiektach powstałych w ramach Prac, jak również utrzymania ich w należytym stanie technicznym;~~
- ~~(i) wykorzystywanie utworu w celu budowy, rozbudowy lub przebudowy Obiektu;~~
- ~~(j) wykorzystywanie utworu w celach reklamowych, promocyjnych i marketingowych, w szczególności w celu promowania działalności Zamawiającego;~~
- ~~(k) wykorzystywanie utworu w celu uzyskania dalszych pozwoleń, a także zmian w pozwoleniach, w szczególności związanych z Obiektem,~~

~~zarówno w Polsce, jak i zagranicą. Przeniesienie praw autorskich do każdego poszczególnego utworu stanowiącego nastąpi bez potrzeby składania odrębnych oświadczeń w tym zakresie.~~

~~16.4. Generalny Wykonawca przenosi na Zamawiającego autorskie prawa zależne do powstałych utworów, o których mowa w art. 2 ust. 2 Prawa Autorskiego. Generalny Wykonawca wyraża zgodę na dokonywanie opracowań powstałych utworów, niezbędnych do rozbudowy, modernizacji czy innych inwestycji dotyczących Obiektu (w tym przeróbek, modyfikacji, aktualizacji, adaptacji), zgodnie z potrzebą Zamawiającego, oraz wyraża zgodę na rozporządzanie i korzystanie przez Zamawiającego lub osoby~~

~~wskazane przez Zamawiającego z dokonanych opracowań, a także przenosi na Zamawiającego prawo do wyrażania zgody osobom trzecim na rozporządzanie i korzystanie z opracowań utworów. W zamian za wyrażenie zgody, o której mowa powyżej, Generalny Wykonawca nie otrzyma żadnego dodatkowego wynagrodzenia poza Ceną.~~

- ~~16.5. Wykonawca w szczególności upoważnia wyłącznie i nieodwołalnie Zamawiającego do wyrażania zgody na włączenie stworzonego na podstawie Umowy utworu lub utworów, w całości lub części, do innego utworu, w szczególności do utworu plastycznego, audiowizualnego, multimedialnego lub też do połączenia i wykorzystania z takim utworem.~~
- ~~16.6. Wykonawca z dniem przekazania poszczególnych utworów zobowiązuje się do niewykonywania autorskich praw osobistych przysługujących mu do tych utworów.~~
- ~~16.7. Jeżeli zakaz wykonywania autorskich praw osobistych okaże się nieskuteczny wobec Wykonawcy, Wykonawca oświadcza, że będzie wykonywać swoje osobiste prawa autorskie w odniesieniu do Prac, oraz prawa nadzoru autorskiego, w dobrej wierze, oraz powstrzyma się od korzystania z takich praw w zakresie, w jakim może to mieć szkodliwy wpływ na interesy Zamawiającego lub podmiotu, na który zostaną przeniesione majątkowe prawa autorskie do Prac, w tym Obiektu, w szczególności nie będzie ograniczał Zamawiającego w jego planach dotyczących jakiegokolwiek rearanżacji, zmiany wyglądu lub rozbudowy któregośkolwiek elementu zrealizowanej inwestycji budowlanej, a takie działania nie będą uważane za ingerencję w jego osobiste prawa autorskie.~~
- ~~16.8. Wykonawca zapewni, aby jakakolwiek osoba fizyczna będąca twórcą Prac, w tym jakiegokolwiek części lub całości Obiektu nie wykonywała przysługujących jej osobistych praw w złej wierze lub w jakikolwiek inny sposób, który mógłby być szkodliwy dla interesów Zamawiającego lub podmiotu, na który zostaną przeniesione majątkowe prawa autorskie do Prac i/lub Obiektu, w tym dla ukończenia, utrzymywania, dokonywania napraw lub modernizacji na powierzchniach zrealizowanej inwestycji budowlanej lub opracowań/przeróbek Prac i/lub Obiektu.~~
- ~~16.9. Ponadto Wykonawca oświadcza, że Cena otrzymana zgodnie z niniejszą Umową wyczerpuje wszelkie roszczenia, jakie mogą wynikać ze stworzenia Prac, w tym jakiegokolwiek części lub całości Obiektu, a także z przeniesienia autorskich praw majątkowych oraz z udzielenia zezwoleń, zgód, i upoważnień określonych niniejszą Umową, i że nie będzie wysuwał żadnych dalszych roszczeń w tym zakresie.~~
- ~~16.10. W przypadku wypowiedzenia bądź rozwiązania niniejszej Umowy z jakiegokolwiek przyczyny Zamawiający zachowuje prawa nabyte na podstawie niniejszej Części. W takiej sytuacji Zamawiający będzie miał prawo wskazania osoby trzeciej, która będzie uprawniona do sprawowania nadzoru autorskiego.~~
- ~~16.11. W przypadku, gdy wobec Zamawiającego zostaną skierowane jakiegokolwiek roszczenia dotyczące utworu, do którego autorskie prawa majątkowe lub prawa zależne zostały przeniesione na Zamawiającego, Generalny Wykonawca zobowiązuje się ściśle współpracować z Zamawiającym w celu wyjaśnienia takich roszczeń oraz pokryć wszelkie uzasadnione koszty i szkody Zamawiającego powstałe na skutek zgłoszenia i~~

~~zaspokojenia takich roszczeń. Zamawiający poinformuje Generalnego Wykonawcę o wszelkich roszczeniach dotyczących utworu niezwłocznie po ich zgłoszeniu oraz umożliwi Generalnemu Wykonawcy aktywne uczestnictwo w rozwiązywaniu sporu, zarówno na etapie sądowym, jak i pozasądowym w celu obrony swoich interesów. Generalny Wykonawca zobowiązany jest, na każde żądanie Zamawiającego, wstąpić w miejsce Zamawiającego i na własny koszt uczestniczyć w postępowaniu sądowym lub pozasądowym, o ile będzie taka prawna możliwość, lub przystąpić do takiego postępowania jako interwenient uboczny, jak również uczestniczyć w negocjacjach w celu rozstrzygnięcia tych postępowań.~~

~~**16.12.** Generalny Wykonawca zobowiązuje się do pokrycia wszystkich strat, szkód, kosztów i opłat poniesionych przez Zamawiającego w związku z naruszeniem jakiegokolwiek patentu, wzoru przemysłowego, użytkowego lub zdobniczego, znaku towarowego, prawa autorskiego lub innego prawa własności intelektualnej zarejestrowanego, zgłoszonego do rejestracji lub istniejącego w dniu zawarcia lub wykonywania Umowy z powodu realizacji Obiektu przez Generalnego Wykonawcę lub korzystania z Obiektu przez Zamawiającego, jeżeli zdarzenie w wyniku, którego doszło do naruszenia, miało miejsce przed końcem Okresu Odpowiedzialności za Wady, między innymi zgodnie z przepisami Prawa Autorskiego, jak również przepisami ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. prawo własności przemysłowej oraz umowami międzynarodowymi.~~

~~**16.13.** Zamawiający oświadcza, że przysługują mu autorskie prawa majątkowe do dokumentacji przekazanej Generalnemu Wykonawcy przez Zamawiającego w celu realizacji przez Generalnego Wykonawcę Obiektu zgodnie z Umową. Zamawiający wyraża niniejszym zgodę na dokonywanie przez Generalnego Wykonawcę, samodzielnie lub za pośrednictwem Podwykonawcy, zmian, przeróbek, adaptacji, modyfikacji lub przekształceń treści lub formy projektu budowlanego oraz dokumentacji projektowej w celu realizacji przez Generalnego Wykonawcę Obiektu zgodnie z Umową oraz wyraża w tym zakresie zgodę na wykonywanie przez Generalnego Wykonawcę, samodzielnie lub za pośrednictwem osób trzecich, praw zależnych do utworów stworzonych w oparciu o projekt budowlany oraz dokumentację projektową udostępnioną przez Zamawiającego (opracowań) w zakresie korzystania i rozporządzania (w szczególności poprzez ich zwielokrotnianie, utrwalanie i rozpowszechnianie).~~

~~**16.14.** Strony dodatkowo postanawiają ustalić warunki przeniesienia praw do systemu SCADA oraz wszystkich innych elementów programów sterujących zgodnie z treścią Załącznika nr 11 do umowy.~~

16.1. Generalny Wykonawca oświadcza i zobowiązuje się, że zawarcie Umowy, jej wykonanie, ani korzystanie przez Zamawiającego z Prac lub wyników Prac (lub dowolnej ich części) w celach i na zasadach wynikających z Umowy nie będzie stanowiło naruszenia jakichkolwiek praw przysługujących Generalnemu Wykonawcy lub osobom trzecim, ani czynu niedozwolonego, tj. w szczególności nie będzie stanowiło naruszenia praw do:

- (a) dóbr stanowiących utwory w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w tym w szczególności Dokumentacji Budowy, oprogramowania sterującego pracą Obiektu lub którejkolwiek z jego instalacji lub elementów, obejmującego m.in. systemy wizualizacji SCADA oraz DCS (zwanego dalej „**Oprogramowaniem Sterującym**”) oraz oprogramowania niebędącego Oprogramowaniem Sterującym dostarczanego w celu należytego wykonania przedmiotu Umowy (w tym m.in. oprogramowania firmware, systemów operacyjnych, oprogramowania systemowego, oprogramowania obsługującego bazy danych, oprogramowania narzędziowego oraz użytkowego aplikacyjnego, zwanego dalej „**Oprogramowaniem Komputerowym**”), zwanych dalej łącznie „**Utworami**”;
- (b) dóbr stanowiących projekty wynalazcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (zwanych dalej „**Projektami Wynalazczymi**”);
- (c) znaków towarowych, znaków usługowych, firm i oznaczeń przedsiębiorstw, know-how oraz innych dóbr niematerialnych chronionych przepisami prawa niezależnie, czy prawa do tego rodzaju dóbr przysługują Generalnemu Wykonawcy lub osobom trzecim na mocy prawa polskiego, czy prawa obcego,

prawa do korzystania z dóbr określonych powyżej zwane są łącznie „**Prawami Własności Intelktualnej**”.

- 16.2.** Generalny Wykonawca oświadcza, że jest upoważniony do korzystania z Praw Własności Intelktualnej w zakresie koniecznym do realizacji Prac i że jest uprawniony do zapewnienia Zamawiającemu Praw Własności Intelktualnej na zasadach ustalonych w niniejszej KLAUZULI 16. Zamawiający nie może usunąć jakichkolwiek informacji identyfikacyjnych produktu, oznaczeń praw autorskich, znaków towarowych lub innych cech identyfikacyjnych Utworów.

16.3. Przeniesienie autorskich praw majątkowych do Projektu Budowlanego

16.3.1. Generalny Wykonawca, z dniem:

- (i) dokonania odbioru odpowiedniej części Prac obejmującej Projekt Budowlany, lub
  - (ii) z dniem rozwiązania Umowy lub odstąpienia przez Stronę od Umowy lub jej części,
- w zależności od tego, które z ww. zdarzeń zajdzie wcześniej, bez konieczności sporządzenia na tę okoliczność odrębnej umowy oraz bez konieczności składania w tym zakresie dodatkowego oświadczenia woli, przenosi na Zamawiającego autorskie prawa majątkowe do Projektu Budowlanego w najszerszym możliwym zakresie potrzebnym w celu budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, napraw, serwisowania, modernizacji, eksploatacji wyników Prac oraz do zastępczego wykonania Prac - zgodnie z Umową - przez osobę trzecią, na następujących polach eksploatacji:

- (a) korzystanie z Projektu Budowlanego w dowolny sposób, w tym w szczególności wykonanie na podstawie Projektu Budowlanego dokumentacji wykonawczej;
  - (b) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania całości lub części Projektu Budowlanego w dowolny sposób – wytwarzanie dowolną techniką egzemplarzy całości lub części Projektu Budowlanego, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową, w formie przestrzennej;
  - (c) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których Projekt Budowlany lub jego część utrwalono - wprowadzanie do obrotu, użyczanie lub najem oryginału albo egzemplarzy - o ile jest to niezbędne dla zapewnienia budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, napraw, serwisowania, modernizacji, eksploatacji wyników Prac oraz do zastępczego wykonania Prac;
  - (d) użyczanie i udostępnianie Projektu Budowlanego lub jego części w taki sposób, aby wybrane osoby mogły mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym;
  - (e) wprowadzanie do pamięci komputera, oraz realizacja obowiązków publikacyjnych, wynikających z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, w szczególności przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych i/lub wewnętrznymi regulacjami zakupowymi;
  - (f) wykorzystanie w utworach multimedialnych;
  - (g) wyświetlanie, reprodukcja, przesyłanie przez Internet lub inne techniki przesyłu danych stosowane w telekomunikacji, IT oraz bezprzewodowe sieci komunikacji.
- 16.3.2.** Wraz z przeniesieniem autorskich praw majątkowych, Generalny Wykonawca przenosi na Zamawiającego, w zakresie potrzebnym do budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, serwisowania, napraw, modernizacji, eksploatacji wyników Prac powstałych na podstawie Projektu Budowlanego, prawo do rozporządzania i korzystania z opracowań Projektu Budowlanego wraz z prawem na udzielanie takich zezwoleń osobom trzecim (zgoda na wykonywanie autorskich praw zależnych), tj. w szczególności na wykonywanie tłumaczeń, zmian, przeróbek, uzupełnień Projektu Budowlanego, łączenia części lub całości z innymi utworami w celach i na polach eksploatacji wskazanych w poprzednich ustępach, a ponadto przenosi na Zamawiającego prawo do zezwalania na wykonywanie zależnego prawa autorskiego na polach eksploatacji wskazanych w poprzednich ustępach. Dla uniknięcia wątpliwości Strony wskazują, że Generalny Wykonawca nie ponosi żadnej odpowiedzialności za awarie lub uszkodzenia Obiektu lub którejkolwiek z jego instalacji lub elementów, ani za żadne inne szkody, jakie mogą powstać w wyniku korzystania z opracowań Projektu Budowlanego.

16.3.3. Generalny Wykonawca potwierdza, że w ramach powyższych praw Zamawiający lub wskazany przez niego podmiot będzie miał prawo w szczególności wykorzystywać Projekt Budowlany oraz jego opracowania do przeprowadzenia postępowań przetargowych mających na celu wybór wykonawcy prac w celu budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, napraw, serwisowania, modernizacji wyników Prac, a także realizacji innych prac pozostających w związku bądź z Obiektem – z wyłączeniem prawa do realizacji na podstawie przedmiotowego Projektu innych inwestycji budowlanych - a także zlecenia tych prac nawet bez przeprowadzenia przetargu, zbywania lub obciążania lub umożliwiania innym osobom korzystania z Projektu Budowlanego na podstawie jakiegokolwiek stosunku prawnego, jak również na potrzeby rozliczenia wszelkich kwot przekazanych pod jakimikolwiek tytułami na realizację Prac objętych Umową przez wszelkie podmioty bądź instytucje finansujące, kredytujące i udzielające najszerzej pojętego wsparcia.

16.4. Licencje

16.4.1. W zakresie wszelkich innych Utworów niż Projekt Budowlany, w szczególności pozostałej Dokumentacji Budowy oraz Oprogramowania Sterującego oraz Oprogramowania Komputerowego, w tym oprogramowania testowo-szkoleniowego, Generalny Wykonawca z dniem:

(i) Wydania Świadczenia Zakończenia Realizacji lub

(ii) z dniem rozwiązania Umowy lub odstąpienia przez Stronę od Umowy lub jej części,

w zależności od tego, które z ww. zdarzeń zajdzie wcześniej, bez konieczności sporządzenia na tę okoliczność odrębnej umowy oraz bez konieczności składania w tym zakresie dodatkowego oświadczenia woli, udziela Zamawiającemu niewyłącznych licencji oraz dalszych licencji do korzystania z tych Praw (dalej łącznie „**Licencje**”), w zakresie potrzebnym w celu budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, napraw, serwisowania, modernizacji, bieżącego funkcjonowania Obiektu, eksploatacji wyników Prac oraz do zastępczego wykonania Prac - zgodnie z Umową - przez osobę trzecią, na warunkach określonych w Umowie.

16.4.2. W zakresie, w jakim dla zrealizowania Prac niezbędne jest korzystanie z Praw Własności Intelektualnej osób trzecich, Generalny Wykonawca zobowiązuje się – przed ich zrealizowaniem – uzyskać na własny koszt dla Zamawiającego odpowiednie licencje. Tak uzyskane dla Zamawiającego licencje, umożliwią Zamawiającemu korzystanie z Praw Własności Intelektualnej w zakresie nie mniejszym niż wynikający z Umowy w odniesieniu do Licencji. W przypadku, gdy z uwagi na ograniczenia ustawowe lub umowne, Generalny Wykonawca nie będzie mógł udzielić licencji wskazanych w zdaniu poprzednim w zakresie określonym w Umowie w odniesieniu do Licencji, Generalny Wykonawca zapewni udzielenie Zamawiającemu stosownych uprawnień do korzystania z Praw Własności Intelektualnej przez podmioty do tego uprawnione, w zakresie koniecznym do umożliwienia Zamawiającemu korzystania z wyników Prac i bieżącego funkcjonowania Obiektu. Generalny Wykonawca zapewni udzielenie tych uprawnień bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów przez Zamawiającego. Generalny Wykonawca gwarantuje, że podmioty uprawnione udzielą takich uprawnień, a w przypadku, gdy podmioty uprawnione takich uprawnień nie udzielą, Generalny Wykonawca pokryje Zamawiającemu wszelkie koszty , opłaty , wydatki, szkodę poniesione przez Zamawiającego przez to, że nie udzielono mu takich uprawnień.

- 16.4.3.** Licencje, o których mowa w KLAUZULI 16.4.1 oraz KLAUZULI 16.4.2, zostają udzielone na czas nieokreślony liczony od daty sporządzenia Protokołu Przekazania Instalacji do Eksploatacji. Okres wypowiedzenia licencji udzielonych na czas nieoznaczony wynosi 25 (dwadzieścia pięć) lat ze skutkiem na koniec roku kalendarzowego co oznacza, iż Generalny Wykonawca zobowiązuje się w szczególności:
- (a) nie podejmować jakichkolwiek działań, których skutkiem mogłoby być wygaśnięcie Licencji udzielonych Zamawiającemu, w szczególności nie występować do sądu o rozwiązanie Licencji lub nie składać oświadczeń o wypowiedzeniu Licencji, , ani nie składać oświadczeń o odstąpieniu od Licencji;
  - (b) dochować aktów staranności w celu zapobieżenia wygaśnięciu udzielonych Zamawiającemu Licencji, w tym mających na celu utrzymanie ważności praw przysługujących Generalnemu Wykonawcy, w szczególności w przypadku rozporządzenia przez Generalnego Wykonawcę Prawami Własności Intelektualnej na rzecz innej osoby, Generalny Wykonawca zobowiązany jest zapewnić, że taka osoba będzie związana postanowieniami niniejszej KLAUZULI 16 tak, jak Generalny Wykonawca, a rozporządzenie nie będzie miało negatywnego wpływu na zakres uprawnień i obowiązków Zamawiającego.
- 16.4.4.** Gdyby wbrew powyższym zobowiązaniom Generalny Wykonawca wypowiedział Licencję lub wystąpił do sądu o jej rozwiązanie, Generalny Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 5 % (pięć procent) Ceny. Zamawiający może domagać się odszkodowania w zakresie przekraczającym wysokość kary umownej.
- 16.4.5.** Zamawiający nie ma prawa zbywania lub udzielania dalszych Licencji osobom trzecim, chyba że jest to niezbędne do budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, napraw, modernizacji, eksploatacji wyników Prac, bieżącego funkcjonowania Obiektu albo do zastępczego wykonania Prac – zgodnie z Umową - przez osobę trzecią,. Zamawiający może także udzielić dalszych Licencji lub przenieść Licencje na podmioty należące do Grupy Kapitałowej Zamawiającego oraz nabywców wyników Prac, ich najemców, dzierżawców, użytkowników lub na inne podmioty, którym wyniki Prac zostały oddane do korzystania, a także podmiotom będącym sukcesorami praw do wyników Prac, zarówno w części, jak i w całości, na podstawie jakichkolwiek tytułów prawnych, tak odpłatnych, jak i nieodpłatnych,. W innych przypadkach przeniesienie Licencji przez Zamawiającego wymaga pisemnej zgody Generalnego Wykonawcy.
- 16.4.6.** W odniesieniu do Dokumentacji Budowy innej niż Projekt Budowlany, Generalny Wykonawca udziela Zamawiającemu Licencji odpowiednio na następujących polach eksploatacji:

- (a) korzystanie z Dokumentacji w sposób wskazany w Umowie;
- (b) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania całości lub części Dokumentacji – wytwarzanie dowolną techniką egzemplarzy całości lub części Dokumentacji, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową;
- (c) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których Dokumentację lub jej część utrwalono - wprowadzanie do obrotu, użyczanie lub najem oryginału albo egzemplarzy - o ile jest to niezbędne dla zapewnienia budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, napraw, serwisowania, modernizacji, eksploatacji wyników Prac oraz do zastępczego wykonania Prac;
- (d) użyczanie i udostępnianie Dokumentacji lub jej części w taki sposób, aby wybrane osoby mogły mieć do niej dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym;
- (e) wprowadzanie pamięci komputera oraz realizacja obowiązków publikacyjnych, wynikających z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, w szczególności przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych i/lub wewnętrznymi regulacjami zakupowymi;
- (f) wyświetlanie, reprodukcja, przesyłanie przez Internet lub inne techniki przesyłu danych stosowane w telekomunikacji, IT oraz bezprzewodowe sieci komunikacji.

16.4.7. W odniesieniu do Oprogramowania Sterującego i Oprogramowania Komputerowego Generalny Wykonawca udzieli Zamawiającemu Licencji na następujących polach eksploatacji:

- (a) korzystanie z Oprogramowania Sterującego i Oprogramowania Komputerowego w sposób wskazany w Umowie;
- (b) korzystanie z funkcji, jakie zapewnia Oprogramowanie Sterujące i Oprogramowanie Komputerowe;
- (c) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których Utwór utrwalono - użyczenie osobie trzeciej w zakresie niezbędnym do zastępczego wykonania Prac, do wykonywania prac w celu, budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, napraw, serwisowania lub modernizacji wyników Prac, bieżącego funkcjonowania Obiektu, a także w zakresie niezbędnym do korzystania z Licencji jak Zamawiający, przez podmioty, na które Zamawiający przeniósł Licencje lub którym udzielił dalszych Licencji, stosownie do KLAUZULI 16.4.5.;
- (d) sporządzanie, rozporządzanie i korzystanie z opracowań baz danych, jeśli będą częścią Oprogramowania Komputerowego lub Oprogramowania Sterującego lub będą przez Oprogramowanie Komputerowe lub Oprogramowanie Sterujące tworzone;
- (e) sporządzanie i aktualizowanie kopii zapasowej Oprogramowania Komputerowego lub Oprogramowania Sterującego w celach jej przechowywania na wypadek ich uszkodzenia;
- (f) po upływie Okresu Gwarancji i Rękojmi - z wyłączeniem Oprogramowania Komputerowego
  - tłumaczenie, przystosowywanie, zmiana układu lub dokonywanie jakichkolwiek innych zmian, samodzielnie lub poprzez osoby trzecie, w celu optymalizacji eksploatacji, serwisowania, remontów oraz modyfikacji wyników Prac. W przypadku dokonania zmiany przez Zamawiającego w Utworach, Generalny Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za skutki wykorzystania tak zmienionych Utworów przez Zamawiającego. W przypadku Oprogramowania Sterującego pracą SG powyższe pole eksploatacji jest ograniczone wyłącznie do podmiotów posiadających autoryzację producenta SG.

Niezależnie od powyższego, Oprogramowanie wytworzone przez strony trzecie, będzie licencjonowane na warunkach określonych przez strony trzecie, z tym zastrzeżeniem, że warunki licencji określone przez osoby trzecie nie mogą być gorsze niż zapisy niniejszej umowy. Na żądanie Zamawiającego, Generalny Wykonawca udostępni Zamawiającemu warunki licencjonowania, o których mowa w zdaniu poprzednim.

- 16.4.8.** Jeżeli realizacja Prac lub prawidłowa eksploatacja wyników Prac będzie wymagała połączenia lub zsynchronizowania Oprogramowania Komputerowego lub Oprogramowania Sterującego z dowolnymi systemami funkcjonującymi u Zamawiającego, Generalny Wykonawca zobowiązuje się, w ramach Ceny, zapewnić kompatybilność dostarczonego Oprogramowania Komputerowego lub Oprogramowania Sterującego (w tym stworzyć niezbędne interfejsy oraz dostosować dokumentację takich systemów) i przeprowadzić niezbędne połączenia i synchronizacje w zakresie określonym w Załączniku nr 1 do Umowy. Jeżeli wystąpi konieczności dokonania połączeń lub synchronizacji w zakresie innym niż opisany w Załączniku nr 1 do Umowy, prace te zostaną przeprowadzone jako prace dodatkowe.
- 16.4.9.** W Okresie Gwarancji i Rękojmi, Generalny Wykonawca zobowiązuje się, bez dodatkowego wynagrodzenia, aktualizować (update) dostarczone w ramach Umowy Oprogramowanie Komputerowe lub Oprogramowanie Sterujące z uwzględnieniem najnowszych poprawek i udoskonalień dostarczonej wersji dostępnych w Okresie Gwarancji i Rękojmi, w tym wprowadzać i udzielać Licencji na najnowsze poprawki i udoskonalenia Oprogramowania Komputerowego lub Oprogramowania Sterującego. Dla uniknięcia wątpliwości Strony wskazują, że aktualizacja nie obejmuje instalowania nowszych wersji Oprogramowania oferowanych jako samodzielne rozwiązania.
- 16.4.10.** W ramach udzielonych Licencji Zamawiający ma prawo do posiadania szkoleniowej instancji Oprogramowania Sterującego.
- 16.4.11.** Wraz z udzieleniem Licencji, Generalny Wykonawca udziela Zamawiającemu zezwolenia na wykonywanie autorskich praw zależnych, tj. zezwala na opracowanie, korzystanie z opracowania oraz rozporządzanie opracowaniem Utworów, w odniesieniu do których została udzielona Licencja (z wyłączeniem Oprogramowania Komputerowego i Oprogramowania Sterującego) wraz z prawem do udzielania takiego zezwolenia osobom trzecim. Generalny Wykonawca w szczególności zezwala na wykonywanie, rozporządzanie i korzystanie z tłumaczeń, zmian, przeróbek, uzupełnień wymienionych Utworów, łączenia części lub całości z innymi utworami w celach i na polach eksploatacji wskazanych w poprzednim ustępie. Dla uniknięcia wątpliwości Strony wskazują, że Generalny Wykonawca nie ponosi żadnej odpowiedzialności za awarie czy uszkodzenia Obiektu lub którejkolwiek z jego instalacji lub elementów, ani za żadne inne szkody, jakie mogą powstać w wyniku korzystania z opracowań.

- 16.4.12.** Generalny Wykonawca potwierdza, że w ramach powyższych praw Zamawiający lub wskazany przez niego podmiot będzie miał prawo w szczególności wykorzystywać Utwory, w odniesieniu do których została udzielona Licencja (z wyłączeniem Oprogramowania Komputerowego) oraz ich opracowania do przeprowadzenia postępowań przetargowych mających na celu wybór wykonawcy prac w celu budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, napraw, serwisowania lub modernizacji wyników Prac, bieżącego funkcjonowania Obiektu a także realizacji innych robót, dostaw lub usług pozostających w związku bądź z wynikami Prac, bądź z działalnością Zamawiającego – z wyłączeniem prawa do realizacji na podstawie przedmiotowego Projektu innych inwestycji budowlanych - a także zlecenia tych robót, dostaw lub usług nawet bez przeprowadzenia przetargu, zbywania lub obciążania lub umożliwiania innym osobom korzystania z wymienionych Utworów lub z wyników Prac na podstawie jakiegokolwiek stosunku prawnego, jak również na potrzeby rozliczenia wszelkich kwot przekazanych pod jakimikolwiek tytułami na realizację Prac objętych Umową przez wszelkie podmioty bądź instytucje finansujące, kredytujące i udzielające najszerzej pojętego wsparcia. Postanowienia niniejszego ustępu nie uchybiają postanowieniom KLAUZULI 16.4.6 .
- 16.4.13.** W ramach Licencji Zamawiający jest uprawniony do korzystania w dowolny sposób z Dostaw, które zostały wytworzone na podstawie Projektów Wnioskowych oraz innych niż Utwory Praw Własności Intelektualnej, jednak jedynie w zakresie koniecznym w celu budowy, dokończenia budowy, przebudowy, odbudowy, remontu, napraw, serwisowania, modernizacji, eksploatacji wyników Prac, bieżącego funkcjonowania Obiektu lub do zastępczego wykonania Prac – zgodnie z Umową - przez osobę trzecią.

16.5. Postanowienia ogólne

- 16.5.1.** Generalny Wykonawca upoważnia (lub zapewnia udzielenie upoważnienia przez uprawniony podmiot) Zamawiającego, z prawem udzielenia dalszego upoważnienia, na czas nieoznaczony, niewyłącznie, bez możliwości wypowiedzenia, do wykonywania osobistych praw autorskich w imieniu twórców Utworów, które zostały opracowane przez Generalnego Wykonawcę, w zakresie niezbędnym do korzystania z Utworów zgodnie z postanowieniami Umowy oraz zobowiązuje się nie wykonywać tych praw w imieniu twórców. Generalny Wykonawca gwarantuje i odpowiada, że twórcy tych Utworów zobowiążą się nie wykonywać ich autorskich praw osobistych w sposób uniemożliwiający Zamawiającemu lub ograniczający korzystanie z tych Utworów zgodnie z Umową. Generalny Wykonawca zapewnia i gwarantuje, że twórcy tych Utworów nie będą wykonywać ich autorskich praw osobistych nawet jeśli twórcy sami nie zobowiążą się do ich niewykonywania. Generalny Wykonawca zapewnia, że twórcy ci wyrażą odpowiednie zgody umożliwiające realizację zobowiązań i uprawnień wynikających z niniejszego ustępu. W przypadku gdy twórcy będą wykonywać autorskie prawa osobiste, Generalny Wykonawca pokryje Zamawiającemu wszelkie koszty , wydatki, opłaty oraz szkodę poniesione przez Zamawiającego przez to, że twórcy wykonują te prawa, a także zwolni Zamawiającego z wszelkich obowiązków wobec twórców.

Warunkiem tej odpowiedzialności jest, aby Zamawiający:

- (a) niezwłocznie poinformował Generalnego Wykonawcę o wykonywaniu autorskich praw majątkowych powodujących szkodę lub o roszczeniu,
- (b) umożliwił Wykonawcy skuteczne podjęcie obrony przed działaniami/roszczeniami uprawnionego, w szczególności poprzez udzielenie osobom wskazanym przez Generalnego Wykonawcę stosownych pełnomocnictw,
- (c) nie uznał roszczenia osoby trzeciej ani nie zawarł z nią ugody bez uprzedniej zgody Generalnego Wykonawcy.

16.5.2. Nośniki, na których utrwalono Utwory stanowią własność Zamawiającego od momentu przeniesienia na Zamawiającego autorskich praw majątkowych lub odpowiednio udzielenia mu Licencji.

16.5.3. Udzielając Licencji Generalny Wykonawca zapewni Zamawiającemu kontrolę nad Oprogramowaniem Komputerowym i Oprogramowaniem Sterującym z możliwie szerokim zakresem uprawnień użytkownika (uprawnienia administratora), w tym wyposaży go w potrzebne klucze i hasła dostępu do Oprogramowania Komputerowego i Oprogramowania Sterującego umożliwiające mu eksploatację, dokonywanie modyfikacji ustawień, zmian algorytmów i nastaw oraz kody źródłowe algorytmów sterowania PLC, DCS, z wyłączeniem dedykowanych układów sterowania SG. Kod źródłowy aplikacji nie może być w żaden sposób zaszumiony lub zakodowany.

16.5.4. Strony oświadczają, że w zakresie Licencji udzielonych przez Generalnego Wykonawcę oraz zobowiązań Generalnego Wykonawcy do stworzenia i przekazania Dokumentacji Wykonawcy oraz praw przyznanych Zamawiającemu, Zamawiający nie ma prawa domagać się przekazania dokumentacji warsztatowej, ani praw pozwalających na samodzielne wytworzenie elementów składających się na Obiekt.

16.5.5. Żadne z postanowień zawartych w Umowie nie będzie interpretowane jako przeniesienie własności patentu lub znaku towarowego.

16.5.6. Zamawiający nie może samodzielnie, ani nie pozwoli żadnej osobie trzeciej, wykonywać inżynierii wstecznej (*reverse engineering*) w odniesieniu do Obiektu lub którejkolwiek z jego instalacji lub elementów. Pod pojęciem „inżynierii wstecznej” Strony rozumieją monitorowanie lub analizowanie Obiektu, wykonywanie opracowań Utworów wchodzących w zakres przedmiotu Umowy, modyfikacji, demontażu, wstecznego montażu, dekompletacji Obiektu lub którejkolwiek z jego instalacji lub elementów, o ile czynności takie dokonywane są w celu rekonstrukcji, odkrycia lub uzyskania elementu lub technologii stanowiącej własność Generalnego Wykonawcy, kodu źródłowego lub jakiegokolwiek oprogramowania. Przedmiotowe zastrzeżenie nie dotyczy sytuacji, w której producent danego urządzenia popadnie w permanentny stan całkowicie uniemożliwiający wykonanie części zamiennych, niezbędnych do eksploatacji Obiektu lub którejkolwiek z jego instalacji lub elementów.

16.6. Wynagrodzenie

16.6.1. Strony zgodnie postanawiają, że ilekroć na podstawie Umowy dochodzi do przeniesienia przez Generalnego Wykonawcę na Zamawiającego autorskich praw majątkowych do Dokumentacji Budowy wraz z prawem do wykonywania i zezwalania na wykonywanie zależnych praw autorskich do Dokumentacji Budowy oraz przeniesienia własności egzemplarzy i nośników, takie przeniesienia następują odpłatnie, w ramach Ceny, z zastrzeżeniem sytuacji, w których Umowa dopuszcza przeniesienie autorskich praw majątkowych bez względu na zapłatę. Strony zgodnie postanawiają, że Generalny Wykonawca nie jest uprawniony do uzyskania dodatkowego, innego niż Cena, wynagrodzenia za przeniesienie jakichkolwiek praw o jakich mowa w niniejszej KLAUZULI 16.

16.6.2. Strony zgodnie postanawiają, że ilekroć na podstawie Umowy dochodzi do udzielenia Zamawiającemu Licencji do jakichkolwiek Praw Własności Intelektualnej, udzielenie takich Licencji następuje odpłatnie, w ramach Ceny, z zastrzeżeniem sytuacji, w których Umowa dopuszcza skuteczne udzielenie Licencji bez względu na zapłatę. Strony zgodnie postanawiają, że Generalny Wykonawca nie jest uprawniony do uzyskania dodatkowego, innego niż Cena, wynagrodzenia za udzielenie jakiejkolwiek Licencji o jakiej mowa w niniejszej KLAUZULI 16. W przypadku, gdy w związku z wykonywaniem obowiązków umownych, w tym w ramach gwarancji lub rękojmi, Generalny Wykonawca dostarczy Zamawiającemu lub zmodyfikuje dobra chronione, o których mowa w niniejszej KLAUZULI 16, Generalny Wykonawca udziela Zamawiającemu, w ramach Ceny, licencji lub dalszych licencji na korzystanie z takich dóbr na zasadach określonych w niniejszej KLAUZULI 16, lub odpowiednio przenosi autorskie prawa majątkowe do zmodyfikowanego Projektu Budowlanego, na zasadach wskazanych w niniejszej KLAUZULI 16 – w ramach Ceny.

16.7. Naruszenie praw własności intelektualnej osób trzecich

16.7.1. W zakresie odpowiedzialności Generalnego Wykonawcy za ewentualne naruszenie Praw Własności Intelektualnej osoby trzeciej Strony postanawiają, co następuje:

- (a) na zasadach określonych w Umowie, Generalny Wykonawca będzie zabezpieczał i chronił Zamawiającego przed wszelkimi roszczeniami, szkodami, wydatkami lub działaniami osób trzecich, wynikłymi lub spowodowanymi naruszeniem Praw Własności Intelektualnej osób trzecich w związku z realizacją Prac przez Generalnego Wykonawcę lub eksploatacją Obiektu przez Zamawiającego;
- (b) Generalny Wykonawca zobowiązuje się pokryć Zamawiającemu szkody, jakie Zamawiający poniesie wskutek uwzględnienia roszczeń dotyczących naruszenia przez Zamawiającego Praw Własności Intelektualnej, o ile:
  - (i) takie naruszenie zostanie potwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądowym (lub zawarta zostanie w tym przedmiocie ugoda sądowa) oraz
  - (ii) Zamawiający zapewni Generalnemu Wykonawcy możliwość podjęcia i prowadzenia obrony na zasadach wskazanych w niniejszym paragrafie.

16.7.2. Jednocześnie Strony postanawiają, że Generalny Wykonawca nie będzie odpowiedzialny wobec Zamawiającego, gdy naruszenie Praw Własności Intelektualnej osób trzecich będzie wynikiem ich niezgodnego z Umową wykorzystania przez Zamawiającego.

- 16.7.3.** Jeżeli w związku z wykonywaniem Prac przez Generalnego Wykonawcę lub korzystaniem z Prac przez Zamawiającego, zostanie przeciwko Zamawiającemu wszczęte jakiekolwiek postępowanie w przedmiocie roszczeń z tytułu naruszenia Praw Własności Intelektualnej osób trzecich, Zamawiający niezwłocznie zawiadomi Generalnego Wykonawcę na piśmie o takim postępowaniu, a Generalny Wykonawca będzie zobowiązany wziąć udział w tym postępowaniu na własny koszt, w szczególności i o ile będzie taka prawna możliwość poprzez przystąpienie do postępowania jako interwenient uboczny, a w przypadku, gdy nie będzie to możliwe poprzez wyznaczenie pełnomocnika współpracującego z Zamawiającym lub działającego za Zamawiającego (wedle wyboru Generalnego Wykonawcy), jak również do prowadzenia negocjacji w związku ze zgłoszonymi roszczeniami. Zamawiający, bez uprzedniej zgody Generalnego Wykonawcy, nie uzna powództwa ani nie zawrze ugody.
- 16.7.4.** Strony uzgadniają, że w przypadku, gdy prawomocnym orzeczeniem zostanie stwierdzone naruszenie Praw Własności Intelektualnej przez Zamawiającego (lub zawarta zostanie w tym przedmiocie ugoda sądowa) w przypadku zgodnej z Umową eksploatacji, modernizacji, konserwacji, remontu wyników Prac, Generalny Wykonawca na własny koszt zapewni Zamawiającemu możliwość wykonywania takich praw lub zapewni odpowiednie rozwiązanie zastępcze.
- 16.7.5.** Generalny Wykonawca zapewni, na własny koszt, obronę Zamawiającego w postępowaniu spornym (sądowym lub arbitrażowym) lub administracyjnym wszczętym przeciwko Zamawiającemu z tytułu naruszenia Praw Własności Intelektualnej przysługujących osobom trzecim. Zamawiający udzieli Generalnemu Wykonawcy lub osobom przezeń wskazanym odpowiednich pełnomocnictw. Zamawiający będzie w pełni współdziałać z Generalnym Wykonawcą w takiej obronie. W razie przegrania sprawy, pomimo umożliwienia Generalnemu Wykonawcy podjęcia obrony, zgodnie z KLAUZULĄ 16.7.1 powyżej, niezależnie od tego, czy Zamawiający będzie działał w postępowaniu sam, czy z udziałem Generalnego Wykonawcy, Generalny Wykonawca zwróci Zamawiającemu wszelkie poniesione przez Zamawiającego wszelkie koszty postępowań, w tym udokumentowane koszty pomocy prawnej. Zobowiązania Generalnego Wykonawcy wynikające z niniejszego ustępu pozostają w mocy również po odstąpieniu od Umowy lub jej części.
- 16.8. Dokumentacja Zamawiającego**
- 16.8.1.** Zamawiający niniejszym udziela Generalnemu Wykonawcy zgody na wykorzystanie przez Generalnego Wykonawcę materiałów zawartych w dokumentacji udostępnionej Wykonawcy w Postępowaniu i innych materiałów przekazanych mu w trakcie i w związku z prowadzeniem Prac wyłącznie dla potrzeb wykonania przez Generalnego Wykonawcę projektów wykonawczych, w tym warsztatowych i innych będących w jego zakresie oraz dokumentacji powykonawczej zgodnie z Umową. Po zakończeniu wykonywania Prac, odstąpieniu od Umowy lub wcześniej, na uzasadnione żądanie Zamawiającego, Generalny Wykonawca niezwłocznie zwróci wszelkie takie nośniki Zamawiającemu, jednakże Generalny Wykonawca może zatrzymać po jednej kopii takich dokumentów wyłącznie dla celów ewidencyjnych.

- 16.8.2.** Zamawiający oświadcza, że w zakresie Dokumentacji Zamawiającego posiada on autorskie prawa majątkowe do tej dokumentacji lub inne prawa zezwalające na jej udostępnienie Generalnemu Wykonawcy w celu wykonywania przedmiotu Umowy. Zamawiający niniejszym wyraża zgodę na dokonywanie przez Generalnego Wykonawcę, osobiście albo za pośrednictwem Podwykonawców, wszelkich zmian, poprawek, adaptacji, modyfikacji albo przekształcania treści lub formy tych dokumentów w celu wykonania Obiektu zgodnie z Umową. Zamawiający gwarantuje, że korzystanie z praw, o których mowa w niniejszym ustępie nie będzie stanowić naruszenia jakichkolwiek praw autorskich osób trzecich pod warunkiem, że Generalny Wykonawca i Podwykonawca korzystali z tych praw zgodnie z Umową.
- 16.8.3.** W zakresie niezbędnym do wykonania przedmiotu Umowy, Zamawiający zezwala Generalnemu Wykonawcy na wykonywanie autorskich praw zależnych do materiałów zawartych w dokumentacji Postępowania i innych materiałów przekazanych mu w trakcie i w związku z prowadzeniem Prac, w szczególności zezwala na realizację prac na podstawie opracowania oraz zezwala na rozporządzanie opracowaniem, oraz uprawnia go do udzielenia dalszego, takiego zezwolenia podmiotom, które na zlecenie Generalnego Wykonawcy przygotowywać będą dokumentację do realizacji Prac na podstawie materiałów zawartych w dokumentacji Postępowania i innych materiałów przekazanych Generalnemu Wykonawcy w trakcie i w związku z prowadzeniem Prac.

CZĘŚĆ V. REALIZACJA PRAC

17. PRZEDSTAWICIELE STRON

17.1. Inżynier Kontraktu

- 17.1.1. Inżynier Kontraktu zostanie wyznaczony przez Zamawiającego do pełnienia funkcji inżyniera dla potrzeb Umowy, dla wykonywania obowiązków określonych w Umowie. Funkcja Inżyniera obejmuje również występujące w polskim Prawie Budowlanym funkcje „Inspektora Nadzoru Inwestorskiego” oraz „koordynatora czynności inspektorów nadzoru inwestorskiego”.
- 17.1.2. Zamawiający ma prawo do zmiany Inżyniera Kontraktu; zmiana Inżyniera Kontraktu nie będzie stanowiła zmiany Umowy. Zamawiający, bez uzasadnionej zwłoki, będzie zawiadamiać Generalnego Wykonawcę o takiej zmianie. Zmiana Inżyniera Kontraktu nie będzie przeprowadzana w takim czasie i w sposób, który mógłby spowodować zahamowanie postępu Prac. Wyznaczenie Inżyniera Kontraktu i jego zmiana będzie skuteczne tylko po pisemnym zawiadomieniu o tym Generalnego Wykonawcy. Inżynier Kontraktu będzie reprezentować i działać w imieniu Zamawiającego przez cały okres trwania Umowy. Inżynier Kontraktu ma kompetencję wystawiania wszelkich zawiadomień, poleceń, zaświadczeń, zatwierdzeń i innych komunikatów w imieniu Zamawiającego zgodnie z Umową, chyba że Umowa stanowi inaczej.
- 17.1.3. Wszelkie zawiadomienia, instrukcje, informacje, oświadczenia i inne komunikaty przekazywane przez Generalnego Wykonawcę, a adresowane do Zamawiającego w związku z wykonaniem Umowy będą kierowane do Inżyniera Kontraktu, chyba że Umowa stanowi inaczej.

- 17.1.4. Zamawiający, po otrzymaniu rekomendacji Inżyniera Kontraktu, może powołać posiadające właściwe uprawnienia osoby na dodatkowe stanowiska inspektorów nadzoru inwestorskiego zgodnie z Wymaganiami Ustawowymi.

17.2. Przedstawiciel Generalnego Wykonawcy i Kierownik Budowy

- 17.2.1. Przedstawiciel Generalnego Wykonawcy będzie reprezentować Generalnego Wykonawcę i działać w jego imieniu przez cały okres obowiązywania Umowy. Do Przedstawiciela Generalnego Wykonawcy należy obowiązek przysyłania Inżynierowi Kontraktu oraz Zamawiającemu wszystkich zawiadomień, instrukcji, informacji i innych komunikatów Generalnego Wykonawcy związanych z wykonaniem Umowy. Wszystkie zawiadomienia, instrukcje, informacje, oświadczenia i inne komunikaty przekazywane przez Zamawiającego lub przez Inżyniera Kontraktu, a skierowane do Generalnego Wykonawcy w związku z Umową będą dostarczane Przedstawicielowi Generalnego Wykonawcy.
- 17.2.2. Generalny Wykonawca nie będzie, bez uprzedniego pisemnego powiadomienia Zamawiającego, odwoływać swego Przedstawiciela. Zamawiający będzie uprawniony do wyrażenia w terminie 10 (dziesięciu) Dni Roboczych pisemnej opinii w przedmiocie odwołania Przedstawiciela i nowego Przedstawiciela wyznaczonego przez Generalnego Wykonawcę. Zmiana Przedstawiciela Generalnego Wykonawcy nie będzie stanowiła zmiany Umowy.
- 17.2.3. Na okres od rozpoczęcia Prac do Zakończenia Realizacji, Przedstawiciel Generalnego Wykonawcy wyznaczy odpowiednią osobę (zatwierdzoną przez Zamawiającego) do sprawowania funkcji Kierownika Budowy zgodnie z Wymaganiami Ustawowymi. Kierownik Budowy będzie nadzorować całość prac Generalnego Wykonawcy na Terenie Budowy i będzie obecny na budowie w normalnych godzinach pracy, z wyjątkiem okresu swego urlopu lub choroby lub też nieobecności z innych powodów niekolidujących z właściwym wykonywaniem Umowy. Na czas nieobecności Kierownika Budowy na Terenie Budowy zostanie wyznaczona odpowiednia zastępująca go osoba. Generalny Wykonawca nie zastąpi osoby powołanej na stanowisko Kierownika Budowy bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego.

17.3. Niezależny Inżynier

- 17.3.1. W związku z realizacją Prac, Zamawiający lub podmiot zapewniający finansowanie realizacji Obiektu może wyznaczyć Niezależnego Inżyniera, do którego obowiązków należeć będzie między innymi kontrola, inspekcje i potwierdzanie postępu Prac w zakresie określonym przez Strony, prawa i obowiązki Niezależnego Inżyniera, w tym wykonywanie prawa do zatwierdzania przewidzianego w niniejszej Umowie, oraz tryb jego powoływania oraz odwoływania zostaną określone w odrębnej umowie pomiędzy Zamawiającym a podmiotem zapewniającym finansowanie realizacji Obiektu. Niezależny Inżynier będzie miał prawo do badania toku Prac. Generalny Wykonawca i Zamawiający zapewnią, aby Niezależny Inżynier był powiadamiany i mógł uczestniczyć we wszystkich spotkaniach (w tym dotyczących rozstrzygania sporów zgodnie z KLAUZULĄ 6) zwoływanych przez Zamawiającego i Generalnego Wykonawcę w związku z Pracami oraz do otrzymywania wszystkich zawiadomień, instrukcji, informacji, oświadczeń i innych komunikatów, które na podstawie niniejszej Umowy Inżynier Kontraktu ma otrzymywać od Generalnego Wykonawcy. Bez względu na postanowienia o treści odmiennej zawarte w niniejszej Umowie, Niezależny Inżynier nie będzie miał prawa do wydawania instrukcji, zatwierdzeń

lub zgłaszania zastrzeżeń bądź uwag bezpośrednio Generalnemu Wykonawcy, a Generalny Wykonawca nie będzie przyjmował instrukcji, zastrzeżeń, uwag bądź uznawał zatwierdzeń Niezależnego Inżyniera, a także żadne czynności dokonane przez Niezależnego Inżyniera nie będą zwalniały Generalnego Wykonawcy z odpowiedzialności za projekt i wykonanie Prac na podstawie Umowy.

- 17.3.2. Od daty rozpoczęcia Prac, Niezależny Inżynier będzie uprawniony do wstępu na Teren Budowy bez żadnych ograniczeń, jak również będzie mógł przeprowadzać na Terenie Budowy niezbędne inspekcje. Generalny Wykonawca zapewni na własny koszt, pomieszczenia biurowe, oraz wszelkie zasadne usługi pomocnicze na użytek Niezależnego Inżyniera na czas trwania Umowy, a w tym zapewni oddzielny telefon, faks oraz łącze komputerowe do wyłącznego użytku Niezależnego Inżyniera.
- 17.3.3. Jeżeli Generalny Wykonawca uzna, że Etap Realizacji lub Obiekt będą lub są zrealizowane i ich odbiór został przeprowadzony w sposób satysfakcjonujący tak, iż Etap Realizacji lub Obiekt jest zgodny pod wszelkimi względami z Umową i zostanie lub został w satysfakcjonujący sposób zakończony lub uruchomiony po przejściu wszystkich prób, Generalny Wykonawca doręczy Niezależnemu Inżynierowi kopie wszystkich zawiadomień przesłanych Zamawiającemu lub Inżynierowi Kontraktu. Jeżeli w momencie doręczania takiego zawiadomienia, Generalny Wykonawca będzie uważał, że takie prace zostaną zrealizowane w późniejszym terminie, Generalny Wykonawca określi taki termin w powyższym zawiadomieniu, który będzie przypadał nie wcześniej niż 3 (trzy) Dni Robocze i nie później niż 7 (siedem) Dni Roboczych od daty zawiadomienia.
- 17.3.4. W przypadku, gdy Umowa wymaga uzgodnień z Niezależnym Inżynierem lub jego aprobat dokonanie takich uzgodnień lub pozyskanie takich aprobat jest obowiązkiem Inżyniera Kontraktu. Podjęcie decyzji przez Inżyniera Kontraktu w ramach przewidzianych Umową bez dokonania takiego uzgodnienia lub pozyskania aprobat Niezależnego Inżyniera nie wpływa na skuteczność takiej decyzji wobec Generalnego Wykonawcy.
- 17.3.5. Jeżeli Niezależny Inżynier doręczy Inżynierowi Kontraktu lub Zamawiającemu pisemne zawiadomienie, że w trakcie badania Prac stwierdził istnienie kwestii, która może mieć negatywny wpływ na Prace, Zamawiający niezwłocznie zawiadomi o tym na piśmie Generalnego Wykonawcę, a Generalny Wykonawca niezwłocznie usunie wszelkie braki, Wady lub naruszenia lub odniesie się do nich pisemnie.

18. PROGRAM PRAC

18.1. Program Prac

- 18.1.1. Generalny Wykonawca sporządzi i uzgodni z Zamawiającym Program Prac:
- a) który będzie uwzględniał konieczność zachowania ciągłości dostarczania odpadów do istniejącego zakładu oraz ich przetwarzania zgodnie z obowiązującymi pozwoleniami. Generalny Wykonawca przedstawi i uzgodni z Zamawiającym harmonogram realizacji poszczególnych elementów Obiektu (celem uzgodnienia harmonogramu w tym zakresie będzie wypracowanie rozwiązań mających na celu zachowanie ciągłości produkcyjnej istniejących instalacji wraz z osiąganymi przez nią efektami

technologicznymi, koniecznych do wykonania przełączeń, zmian organizacyjnych i personalnych istniejącego zakładu, jak również wspólne wypracowanie koniecznych do podjęcia działań, aby realizacja poszczególnych instalacji była możliwa),

- b) w zakres którego będzie wchodzić m.in. wykonanie i uzgodnienie z Zamawiającym projektu technologii i organizacji oraz harmonogram robót budowlanych przed rozpoczęciem robót budowlanych;
- c) w zakres którego będzie wchodzić m.in. wykonanie i uzgodnienie Szczegółowego Harmonogramu Rzeczowo-Finansowego realizacji Prac uwzględniającego terminy realizacji oraz kwoty i zakresy prac podane w Ogólnym Harmonogramie Realizacji.

18.1.2. Program Prac zostanie sporządzony na podstawie Ogólnego Harmonogramu Realizacji Umowy wyspecyfikowanego w Załącznik nr 3 do Umowy (*Ogólny Harmonogram Realizacji Umowy*). Program Prac będzie przedstawiać plan zamierzonych robót Wykonawcy i zostanie sporządzony w terminie wskazanym w Ogólnym Harmonogramie Realizacji Umowy **tj. w terminie jak dla Planu Organizacji Terenu Budowy czyli 7 miesięcy od dnia podpisania umowy.**

18.1.3. Zamawiający wniesie ewentualne uwagi do przygotowanego projektu kompletnego Programu Prac i przekaze je Generalnemu Wykonawcy w terminie do 10 (dziesięciu) Dni Roboczych. W przypadku uwag, Generalny Wykonawca naniesie stosowne zmiany w terminie 2 (dwóch) Dni Roboczych od ich otrzymania.

18.1.4. Współdziałanie Stron w trakcie wykonania Umowy będzie przebiegać zgodnie z procedurami określonymi w Programie Prac. Generalny Wykonawca będzie aktualizował Program Prac comiesięcznie lub w innych terminach, jeśli będzie taka potrzeba lub gdy zasadnie zażąda tego Zamawiający. Generalny Wykonawca każdorazowo prześle zaktualizowany Program Prac Zamawiającemu w celu uzyskania akceptacji Zamawiającego. Jeżeli Inżynier Kontraktu i/lub Zamawiający w terminach określonych w KLAUZULI 18.1.3 nie zaakceptuje zmiany Programu Prac i zarazem nie poinformuje Generalnego Wykonawcy o powodach niezaakceptowania, wówczas nastąpią skutki, jakie Umowa wiąże z zaakceptowaniem przez Inżyniera Kontraktu Programu Prac lub jego zmiany.

18.1.5. W terminie do 14 (czternastu) dni od dnia rozpoczęcia Prac, Generalny Wykonawca przekaze Inżynierowi Kontraktu schemat prezentujący organizację Prac proponowaną przez Generalnego Wykonawcę. Schemat będzie wskazywał kluczowych pracowników (wraz z opisem ich funkcji, kwalifikacji i doświadczenia). O każdej zmianie tego schematu Generalny Wykonawca niezwłocznie poinformuje na piśmie Zamawiającego.

18.2. Program/Plan** Organizacji Terenu Budowy**

W terminie wskazanym w Ogólnym Harmonogramie Realizacji Umowy, Generalny Wykonawca przygotowuje szczegółowy Program Organizacji Terenu Budowy i przekaze go Inżynierowi Kontraktu. Program Organizacji Terenu Budowy będzie podlegać analizie i akceptacji Inżyniera Kontraktu. Wszelkie współdziałanie Stron na Terenie Budowy w trakcie realizacji Umowy będzie odbywać się zgodnie z procedurami określonymi w

Programie Organizacji Terenu Budowy. Przygotowany w powyższy sposób i dostarczony przez Generalnego Wykonawcę Program Organizacji Terenu Budowy będzie zgodny z Ogólnym Harmonogramem Realizacji Umowy oraz innymi postanowieniami Umowy, jak również z Wymaganiami Ustawowymi. Generalny Wykonawca będzie aktualizował Program Organizacji Terenu Budowy, jeśli będzie taka potrzeba lub gdy zażąda tego Inżynier Kontraktu i przedstawi wszelkie zmiany Inżynierowi Kontraktu w celu uzyskania akceptacji Inżyniera Kontraktu. Zamawiający wniesie ewentualne uwagi w terminie do 7 (siedmiu) Dni Roboczych i przekaże je Generalnemu Wykonawcy. W przypadku uwag, Generalny Wykonawca naniesie stosowne zmiany w terminie 2 (dwóch) dni roboczych od ich otrzymania.

18.3. Miesięczne raporty dotyczące postępu Prac

- 18.3.1. Generalny Wykonawca będzie monitorować przebieg wszystkich czynności podejmowanych na podstawie Programu Pracy oraz Programu Organizacji Terenu Budowy oraz w każdym miesiącu będzie dostarczać Inżynierowi Kontraktu raport z postępu realizacji Prac.
- 18.3.2. Raport z postępu realizacji będzie przygotowywany według wzoru zaakceptowanego przez Inżyniera Kontraktu i będzie:
- (a) wskazywać procentowy stopień zaawansowania w Zakończeniu Realizacji w stosunku do planowanego zaawansowania dla każdej czynności; oraz
  - (b) w przypadku opóźnienia jakiejkolwiek czynności w stosunku do Ogólnego Harmonogramu Realizacji Umowy i/lub Szczegółowego Harmonogramu Rzeczowo-Finansowego i/lub w stosunku do Programu Prac, wyjaśniać przyczyny oraz spodziewane konsekwencje tego opóźnienia oraz określać podjęte czynności naprawcze.

18.4. Postęp realizacji

W każdym przypadku, gdy rzeczywiste zaawansowanie wykonania Umowy przez Generalnego Wykonawcę opóźni się w stosunku do Ogólnego Harmonogramu Realizacji i/lub Szczegółowego Harmonogramu Rzeczowo-Finansowego i/lub Programu Prac i/lub gdy Inżynier Kontraktu obiektywnie uzna za oczywiste, że takie opóźnienie będzie mieć miejsce, Generalny Wykonawca, na wniosek Inżyniera Kontraktu, przygotuje i dostarczy Inżynierowi Kontraktu zrewidowane harmonogramy uwzględniające nowe okoliczności oraz powiadomi Inżyniera Kontraktu o podjętych krokach zmierzających do osiągnięcia Zakończenia Realizacji w Terminie Realizacji.

19. PODWYKONAWSTWO

- 19.1. Z zastrzeżeniem poniższych ograniczeń, w ramach wykonania niniejszej Umowy Generalny Wykonawca jest uprawniony do powierzenia realizacji Prac Podwykonawcom na podstawie pisemnych umów. Powierzenie wykonania Prac przez Generalnego Wykonawcę Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom wymaga zgody Zamawiającego. Zamawiający może odmówić udzielenia zgody w przypadku gdy Podwykonawca nie spełnia warunków określonych w KLAUZULI 1.37 lub jeżeli przedstawiony Zamawiającemu projekt umowy z Podwykonawcą lub dalszym Podwykonawcą nie będzie zawierał postanowień, o których mowa w KLAUZULI 19.6.

- 19.2.** Generalny Wykonawca jest zobowiązany do dokonania starannego wyboru Podwykonawców spośród podmiotów mających odpowiednie doświadczenie i kwalifikacje w zakresie rodzaju Prac, jakie będą realizować. Zatrudnienie Podwykonawcy nie zwolni Generalnego Wykonawcy z odpowiedzialności za należyte wykonanie części Prac powierzonych Podwykonawcy. Ponadto Generalny Wykonawca jest zobowiązany sprawować stały nadzór nad realizacją Prac przez Podwykonawców oraz dalszych Podwykonawców i ponosi taką odpowiedzialność za ich działania lub zaniechania jak za własne działania lub zaniechania i w tym zakresie art. 429 Kodeksu Cywilnego nie znajduje zastosowania. Pomimo zlecenia wykonania części Prac przez Podwykonawcę, Generalny Wykonawca pozostaje w pełni odpowiedzialny wobec Zamawiającego za wykonanie tej części robót, w tym w szczególności za wykonanie jej w terminach zgodnych z Programem Prac i w ramach Ceny.
- 19.3.** Ustala się następującą procedurę uzyskania zgody Zamawiającego na wykonanie jakiegokolwiek części Prac przez Podwykonawcę:
- (a) Generalny Wykonawca przedstawi Zamawiającemu projekt umowy z Podwykonawcą oraz dokumentację dotyczącą zakresu Prac, które mają być wykonane przez tego Podwykonawcę, gdy umowa dotyczy dalszego podwykonawstwa, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest obowiązany dołączyć również zgodę Generalnego Wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo lub dalsze podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy;
  - (b) w terminie 14 (czternastu) dni od dnia otrzymania wniosku Generalnego Wykonawcy, Zamawiający udzieli na piśmie zgody na zawarcie umowy albo zgłosi zastrzeżenia do umowy;
  - (c) zgłoszenie w powyższym terminie 14 (czternastu) dni zastrzeżeń przez Zamawiającego do proponowanej umowy będzie równoznaczne z odmową udzielenia zgody;
  - (d) w przypadku odmowy określonej w KLAUZULI (c) powyżej, Generalny Wykonawca ponownie przedstawi projekt umowy z Podwykonawcą w powyższym trybie, jeśli wprowadzi odpowiednie zmiany do projektu lub też zastosuje się do innych zaleceń Zamawiającego;
  - (e) przedkładany projekt umowy z Podwykonawcą będzie przewidywał możliwość zatrudnienia dalszego Podwykonawcy wykonującego roboty budowlane lub inny zakres prac (np. prace projektowe) jedynie za zgodą Generalnego Wykonawcy oraz Zamawiającego;
  - (f) dana umowa z Podwykonawcą będzie uważana za zatwierdzoną przez Zamawiającego, jeśli w terminie 14 (czternastu) dni od dnia otrzymania projektu umowy wraz z wnioskiem o zatwierdzenie, Zamawiający nie zgłosi do niej zastrzeżeń;
  - (g) Generalny Wykonawca zobowiązany jest również do przedłożenia Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartych umów o

- podwykonawstwo których przedmiotem są roboty budowlane, po uprzedniej akceptacji ich przez Zamawiającego w terminie 7 (siedmiu) dni od dnia jej zawarcia;
- (h) w terminie 10 (dziesięciu) dni od dnia otrzymania podpisanej umowy o podwykonawstwo na roboty budowlane, Zamawiający zgłasza w formie pisemnej pod rygorem nieważności sprzeciw do umowy o podwykonawstwo w przypadku gdy zawarta umowa jest nie zgodna z zapisami niniejszej umowy lub zapisami ustawy Prawo zamówień publicznych;
  - (i) niezgłoszenie sprzeciwu, o którym mowa w KLAUZULI (h), do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie określonym w KLAUZULI (h), uważa się za akceptację umowy przez Zamawiającego;
  - (j) w przypadku umów, których przedmiotem są roboty budowlane, Generalny Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedkłada Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w terminie 7 (siedmiu) dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 50 000,00 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych;
  - (k) w przypadku, o którym mowa w KLAUZULI (j), Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca, przedkłada poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy również Generalnemu Wykonawcy;
  - (l) w przypadku, o którym mowa w KLAUZULI (j), jeżeli termin zapłaty wynagrodzenia jest dłuższy niż 21 (dwadzieścia jeden) dni od dnia doręczenia odpowiednio Generalnemu Wykonawcy, Podwykonawcy faktury lub rachunku, Zamawiający informuje o tym Generalnego Wykonawcę i wzywa go do doprowadzenia do zmiany tej umowy, pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej;
  - (m) wszelkie powyższe zapisy stosuje się odpowiednio również do zmian umowy o podwykonawstwo.

19.4. W przypadku określonym w KLAUZULI 19.3 tryb tam określony będzie mieć zastosowanie również do wszelkich zmian, uzupełnień oraz aneksów do umów z Podwykonawcami, a także do umów zawieranych przez Podwykonawców z dalszymi Podwykonawcami wykonującymi roboty budowlane (oraz wprowadzania do nich zmian). Generalny Wykonawca ponosi odpowiedzialność za stosowanie przez Podwykonawców powyższego trybu przy zawieraniu umów z dalszymi Podwykonawcami. Jeżeli zmiana albo rezygnacja z Podwykonawcy dotyczy podmiotu, na którego zasoby Generalny Wykonawca powoływał się, na zasadach określonych w art. 118 ust. 1 Prawa Zamówień Publicznych w celu wykazania spełniania warunków udziału w Postępowaniu, Generalny Wykonawca jest obowiązany wykazać Zamawiającemu, że proponowany inny Podwykonawca lub Generalny Wykonawca samodzielnie spełnia je w stopniu nie mniejszym niż podwykonawca, na którego zasoby Generalny Wykonawca powoływał się w trakcie Postępowania. Zmiana podmiotu, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, wymaga zawarcia aneksu do Umowy.

19.5. Umowa o podwykonawstwo nie może zawierać postanowień kształtujących prawa i obowiązki Podwykonawcy, w zakresie kar umownych oraz postanowień dotyczących warunków wypłaty wynagrodzenia, w sposób dla niego mniej korzystny niż prawa i obowiązki Generalnego Wykonawcy, ukształtowane postanowieniami Umowy.

19.6. Każda umowa z bezpośrednim Podwykonawcą będzie zawierać postanowienia przewidujące:

- (a) zakres robót powierzony Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy;
- (b) kwotę wynagrodzenia Podwykonawcy - kwota ta nie powinna być wyższa niż wartość tego zakresu robót wynikająca ze **Szczegółowego Harmonogram Rzeczowo-Finansowy** Generalnego Wykonawcy, natomiast suma wynagrodzeń wszystkich podwykonawców, nie może przekroczyć wynagrodzenia Generalnego Wykonawcy z tytułu ceny;
- (c) termin wykonania robót;
- (d) termin zapłaty wynagrodzenia, który nie może być dłuższy niż 21 dni od dnia doręczenia odpowiednio Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy prac i jednocześnie powinien przypadać wcześniej niż termin zapłaty wynagrodzenia Wykonawcy;
- (e) prawo przeniesienia wszystkich praw i obowiązków Generalnego Wykonawcy wynikających z umów z Podwykonawcami na Zamawiającego, a w szczególności w przypadkach przewidzianych w KLAUZULI 36;
- (f) postanowienia dotyczące przeniesienia na Zamawiającego majątkowych praw autorskich do powstałego utworu w wyniku wykonania części Prac oraz pozostałych zagadnień określonych w Części CZĘŚĆ IV, a w szczególności Dokumentacji Technicznej na zasadach nie mniej korzystnych niż ustalone w niniejszej Umowie;
- ~~(g) obowiązek zapewnienia przez każdego Podwykonawcę ubezpieczenia dotyczącego realizacji Prac wykonywanych przez tego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę;~~
- (h) zakaz potrącania wierzytelności Podwykonawcy z takiej umowy z ewentualnymi wierzytelnościami Zamawiającego wobec takiego Podwykonawcy;
- (i) stwierdzenie, że Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie może dokonać cesji wierzytelności bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego pod rygorem nieważności;
- (j) kary umowne z tytułu nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany;
- (k) stwierdzenie, że Zamawiający ma prawo bezpośredniego zapytania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy o płatności w ramach realizacji Prac;
- (l) postanowienia dotyczące odbioru wykonanych przez Podwykonawcę Prac takie jak w niniejszej Umowie.

19.7. Generalny Wykonawca może rozwiązać umowę z danym Podwykonawcą na żądanie Zamawiającego, jeśli w ocenie Zamawiającego czynności lub zaniechania Podwykonawcy będą powodowały nienależyte wykonanie niniejszej Umowy przez Generalnego Wykonawcę.

- 19.8.** Na co najmniej 30 (trzydzieści) dni przed pierwszym zapoczątkowaniem procedury o której mowa w KLAUZULI 19.3 powyżej, Generalny Wykonawca dostarczy Zamawiającemu listę Podwykonawców, którym będzie zamierzał zlecić Prace, których łączna całkowita wartość według Szczegółowego Harmonogramu Rzeczowo-Finansowego przekraczać będzie kwotę 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych netto. Lista będzie składać się z najważniejszych informacji dot. Podwykonawcy, a w szczególności z (i) danych identyfikacyjnych Podwykonawcy, w szczególności będzie wskazany NIP oraz REGON; (ii) zakresu planowanych Prac, które ma wykonać Podwykonawca, wraz ze wskazaniem ich poszczególnych wartości według Szczegółowego Harmonogramu Rzeczowo-Finansowego, (iii) danych kontaktowych osób uprawnionych do reprezentowania Podwykonawcy oraz osób pod którym kierownictwem będą wykonywane Prace zlecone Podwykonawcy. Generalny Wykonawca będzie uprawniony do aktualizowania powyższej listy, jeśli będzie taka potrzeba lub gdy zażąda tego Inżynier Kontraktu i przedstawi wszelkie zmiany Inżynierowi Kontraktu w celu uzyskania akceptacji Inżyniera Kontraktu. Wówczas Zamawiający lub Inżynier Kontraktu mogą wnieść ewentualne uwagi w terminie do 7 (siedmiu) Dni Roboczych i przekazać je Generalnemu Wykonawcy. W przypadku uwag, Generalny Wykonawca naniesie stosowne zmiany w terminie 2 (dwóch) Dni Roboczych od ich otrzymania.

20. PROJEKTOWANIE

20.1. Specyfikacje i rysunki

- 20.1.1. Generalny Wykonawca wykona wszystkie niezbędne projekty oraz prace inżynierskie zgodnie z wymaganiami Umowy i PFU, a tam gdzie nie zostało to określone, zgodnie z Standardami Inżynierskimi i Budowlanymi oraz z należytą starannością.
- 20.1.2. Generalny Wykonawca gwarantuje, że wykonane projekty będą zgodne z PFU i będą spełniały wymagania PFU.
- 20.1.3. Generalny Wykonawca jest odpowiedzialny za każdą niezgodność, błąd lub pominięcie w specyfikacjach, rysunkach i w pozostałych dokumentach technicznych, które przygotowywał i to bez względu na to, czy te specyfikacje, rysunki i pozostałe dokumenty zostały zatwierdzone przez Inżyniera Kontraktu czy nie. ~~Z zastrzeżeniem odrębnych postanowień Umowy, Zamawiający nie daje żadnych gwarancji co do adekwatności, wyczerpującego charakteru, dostateczności lub odpowiedniej natury informacji dostarczanych przez siebie lub Inżyniera Kontraktu Generalnemu Wykonawcy.~~ Generalny Wykonawca niniejszym potwierdza, że informacje przekazane mu przez Zamawiającego lub Inżyniera Kontraktu są w pełni satysfakcjonujące i że będzie odpowiedzialny za wszelkie niezgodności lub pominięcia w dokumentach, tak jak gdyby te dokumenty zostały opracowane przez Generalnego Wykonawcę. Zamawiający oświadcza, że wszelkie informacje, które zostaną dostarczone przez Zamawiającego będą zgodne z jego najlepszą wiedzą i zbieżne z zamiarem prawidłowego wykonania Umowy przez Generalnego Wykonawcę.
- 20.1.4. Generalny Wykonawca będzie odpowiedzialny za:
- (a) wszelkie niezgodności, błędy lub pominięcia w dokumentach Generalnego Wykonawcy opracowanych przez Generalnego Wykonawcę lub w jego

imieniu lub na jego zlecenie, niezależnie od tego, czy zostały one zbadane przez Zamawiającego (lub Inżyniera Kontraktu) czy też nie; oraz

- (b) niezwłoczne korygowanie na własny koszt wszelkich niezgodności, błędów lub pominięć we wszelkich dokumentach opracowanych przez Generalnego Wykonawcę lub w jego imieniu lub na jego zlecenie, niezależnie od tego, czy zostały one zbadane przez Zamawiającego lub Inżyniera Kontraktu.

20.2. Normy i standardy

Ilekcio Umowa odsyła do norm i standardów, zgodnie z którymi Umowa ma być realizowana, wówczas, jeżeli wyraźnie nie przewidziano inaczej, zastosowanie mają między innymi Wymagania Ustawowe i standardy w wersji obowiązującej w dacie zawarcia Umowy. Wszelkie zmiany norm i standardów w trakcie realizacji Prac będą miały zastosowanie po ich pisemnym zatwierdzeniu przez Inżyniera Kontraktu zgodnie z postanowieniami Umowy.

20.3. Zatwierdzanie/Przegląd dokumentacji przez Inżyniera Kontraktu

- 20.3.1. Generalny Wykonawca jest zobowiązany przekazać Inżynierowi Kontraktu do zaopiniowania i akceptacji każdą dokumentację przewidzianą do realizacji w ramach Umowy.
- 20.3.2. Inżynier Kontraktu wniesie swoje uwagi w terminie do 14 (czternastu) Dni Roboczych. Generalny Wykonawca w razie wniesienia uwag przez Inżyniera Kontraktu wprowadzi zmiany w terminie do 14 (czternastu) Dni Roboczych i przedstawi je ponownie Inżynierowi Kontraktu w celu akceptacji.
- 20.3.3. Procedura każdego ponownego opiniowania dokumentacji będzie przebiegać tak samo jak pierwotna procedura wnoszenia uwag.
- 20.3.4. Zamawiający wymaga przedłożenia do akceptacji projektów wykonawczych przed ich skierowaniem do realizacji. Nie dopuszcza się wykonywania jakichkolwiek prac bez uprzedniej akceptacji dokumentacji projektowej dotyczącej tychże prac.
- 20.3.5. Inżynier Kontraktu jest uprawniony odmówić zatwierdzenia dokumentu w szczególności jeżeli: (i) jest on niezgodny z którymkolwiek z postanowień Umowy; lub (ii) jest sprzeczny z Standardami Inżynierskimi i Budowlanymi lub Wymaganiami Ustawowymi.
- 20.3.6. Zatwierdzenie dokumentów przez Inżyniera Kontraktu i nadzór inwestorski nie zwalnia Generalnego Wykonawcy z odpowiedzialności wynikającej z Umowy, przepisów prawa czy zgodności zastosowanych rozwiązań z wymaganiami PFU.
- 20.3.7. Generalny Wykonawca nie będzie odstępować od ustaleń zatwierdzonego dokumentu, dopóki nie dostarczy Inżynierowi Kontraktu poprawionego dokumentu i nie otrzyma zgody na jego zmianę.

21. ZAMÓWIENIA

21.1. Urządzenia i Wyposażenie oraz Usługi

- 21.1.1. Zgodnie z postanowieniem KLAUZULI 7.1 Generalny Wykonawca wyprodukuje lub zakupi, a także przetransportuje na Teren Budowy w sposób zapewniający właściwą eksploatację Terenu Budowy wszystkie Urządzenia i Wyposażenie oraz wykona wszystkie Usługi niezbędne dla realizacji Prac.
- 21.1.2. Zamawiający oraz jego przedstawiciele, w tym między innymi Inżynier Kontraktu, będą przez cały okres produkcji uprawnieni do dokonywania kontroli, badania lub uczestniczenia w próbach przeprowadzanych w zakładach Generalnego Wykonawcy i dotyczących materiałów i wykonawstwa, a także działania wszystkich Urządzeń i Wyposażenia, które mają zostać dostarczone zgodnie z Umową. W przypadku, gdy jakkolwiek część Urządzeń i Wyposażenia będzie produkowana w innych zakładach, Generalny Wykonawca, nie obciążając Zamawiającego żadnymi kosztami, uzyska pozwolenie dla przedstawicieli Zamawiającego na dokonywanie kontroli, badanie lub uczestniczenie w próbach tak, jak gdyby Urządzenia i Wyposażenie były produkowane w zakładach Generalnego Wykonawcy, przy czym takie kontrole, badania i udział w próbach nie będzie zwalniał Generalnego Wykonawcy z żadnych obowiązków wynikających z Umowy.

21.2. Transport

- 21.2.1. Generalny Wykonawca, na własny koszt i ryzyko, przetransportuje wszystkie dostarczane przez siebie Urządzenia i Wyposażenie na Teren Budowy środkami transportowymi, które Generalny Wykonawca uzna w danych okolicznościach za najbardziej odpowiednie i bezpieczne.
- 21.2.2. Po wyekspediowaniu każdej przesyłki z Urządzeniami i Wyposażeniem oraz Sprzętem Generalnego Wykonawcy, Generalny Wykonawca zawiadomi na piśmie Inżyniera Kontraktu o rodzaju Urządzeń i Wyposażenia i Sprzętu Generalnego Wykonawcy, w którym to zawiadomieniu określone będzie miejsce wysłania i środek transportu, spodziewany termin dostawy i miejsce przybycia do Polski (jeżeli taki przypadek występuje) lub na Teren Budowy. Generalny Wykonawca dostarczy Inżynierowi Kontraktu odpowiednie dokumenty przewozowe, jakie są konieczne dla identyfikacji przesyłki na Terenie Budowy oraz potwierdzenia spełnienia wymagań wynikających z Umowy w zakresie ubezpieczenia dostawy.
- 21.2.3. Jeżeli jest to wymagane przepisami prawa, Generalny Wykonawca jest zobowiązany do uzyskania zezwoleń, zgody lub dokonania właściwych uzgodnień z odpowiednim organem administracji państwowej na transportowanie Urządzeń i Wyposażenia oraz Sprzętu Generalnego Wykonawcy na Teren Budowy. Generalny Wykonawca jest odpowiedzialny za wszelkie szkody powstałe podczas transportowania Urządzeń i Wyposażenia oraz Sprzętu Generalnego Wykonawcy na Teren Budowy.
- 21.2.4. Wszelkie czynności związane z transportem, zostaną przeprowadzone w taki sposób, aby nie naruszać:
- (a) Wymagań Ustawowych;
  - (b) bardziej niż to konieczne swobody dostępu i użytkowania dróg publicznych i prywatnych do Terenu Budowy, należących do Zamawiającego i do osób trzecich.

- 21.2.5. Szczegółowe zasady dotyczące organizacji transportu zostały określone w PFU, a w szczególności PFU 3.1.5.8., PFU 3.2.3, PFU 3.5 oraz w Załączniku nr 11 do PFU.

21.3. Odprawa celna

Generalny Wykonawca na własny koszt dopełni wszystkich formalności związanych z importowanymi Urządzeniami i Wyposażeniem oraz materiałami dla potrzeb wykonania jego obowiązków wynikających z Umowy oraz Sprzęt Generalnego Wykonawcy, a także dopełni wszelkich formalności związanych z odprawą celną, włączając w to obowiązek zapłaty opłat celnych, opłat portowych, oraz wszelkich innych opłat, w tym podatku VAT od towarów importowanych, z zastrzeżeniem, że jeżeli zgodnie z jakimikolwiek Wymaganiami Ustawowymi niezbędne jest bezpośrednie działanie Zamawiającego lub działanie w jego imieniu, wówczas Zamawiający podejmie wszystkie niezbędne kroki w celu spełnienia takich Wymagań Ustawowych. Generalny Wykonawca niezwłocznie zapłaci w całości i bez żadnych odliczeń wszystkie koszty Zamawiającego, które mógłby on ponieść wskutek nałożenia na niego lub naliczenia jakichkolwiek opłat przez właściwy organ administracji państwowej, a wynikające z niewłaściwego spełnienia przez Generalnego Wykonawcę wymagań celnych.

22. MONTAŻ I BUDOWA

- 22.1.** Generalny Wykonawca wykona wszelkie Prace, w tym roboty budowlane i montażowe zgodnie z wymaganiami, parametrami, uwarunkowaniami wymaganiami opisanymi w PFU, Standardami Inżynierskimi i Budowlanymi oraz zgodnie z treścią decyzji, pozwoleń i uzgodnień wymaganych dla realizacji Prac w tym robót budowlanych oraz zgodnie z dokumentacją dostarczaną na potrzeby realizacji Obiektu.

22.1.1. Miejsce usytuowania

- a) Przed rozpoczęciem projektowania oraz przed rozpoczęciem budowy Wykonawca dokona niezbędnych pomiarów geodezyjnych i geotechnicznych inwentaryzujących istniejące zagospodarowanie terenu oraz sieci w zakresie niezbędnym do realizacji Prac. Wykonawca przeprowadzi analizę warunków geotechnicznych i budowy geologicznej terenu inwestycji oraz oceny czy do posadowienia Obiektu konieczne są prace wzmacniające podłoża oraz wykona takie prace;
- b) Generalny Wykonawca jest odpowiedzialny za wierne i poprawne wytyczenie Obiektu względem (bazowych) punktów, znaków i linii odniesienia.
- c) Jeżeli w dowolnym czasie podczas realizacji Prac, powstanie jakiegokolwiek błąd w usytuowaniu, poziomie lub osiowości jakiegokolwiek części Prac, Generalny Wykonawca niezwłocznie zawiadomi Inżyniera Kontraktu i Zamawiającego o tym błędzie i na własny koszt niezwłocznie naprawi ten błąd w sposób satysfakcjonujący Inżyniera Kontraktu i Zamawiającego.
- d) Generalny Wykonawca zobowiązany jest do utrzymania punktów osnowy geodezyjnej.

22.1.2. Nadzór

Generalny Wykonawca zapewni niezbędny nadzór podczas realizacji Prac, a Kierownik Budowy powołany zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 17.2.3 lub jego zastępca będzie cały czas przebywać na Terenie Budowy w celu zapewnienia nadzoru przez cały czas realizacji Prac. Generalny Wykonawca będzie zatrudniać wyłącznie taki personel techniczny, który ma odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe i wyłącznie taki zespół nadzoru, który jest kompetentny do sprawowania odpowiedniego do danej specjalności nadzoru, umożliwiający natychmiastowe podejmowanie decyzji w tej sprawie. Zarówno pracownicy personelu technicznego jak i zespołu nadzoru będą mieć odpowiednie uprawnienia wynikające z odpowiednich Wymagań Ustawowych.

22.1.3. Pracownicy

- a) Wszystkie osoby zatrudnione przez Generalnego Wykonawcę w związku z wykonywaniem Umowy będą posiadały odpowiednie, dla realizacji Prac, kwalifikacje, jak również licencje/uprawnienia wymagane w szczególności przez Wymagania Ustawowe.
- b) W dniu zawarcia niniejszej umowy Generalny Wykonawca dostarczy Zamawiającemu listę kluczowych osób zatrudnionych przez Generalnego Wykonawcę w związku z realizacją Umowy, uwzględniającą podział na różne kategorie zawodowe, wraz z kopią dokumentów potwierdzających kwalifikacje tych osób oraz kopią posiadanych przez te osoby wymaganych przez Wymagania Ustawowe licencji/uprawnień. Generalny Wykonawca może, za zgodą Zamawiającego, przekazać Zamawiającemu jedynie listę osób pełniących funkcje Kierownika Budowy oraz kierowników obiektów i robót. W każdym przypadku lista przekazywana Zamawiającemu będzie zawierała numery telefonów kontaktowych do wskazanych na liście osób.
- c) Wszystkie osoby zatrudnione przez Generalnego Wykonawcę w związku z wykonywaniem Umowy będą posiadały badania lekarskie zgodne z Wymaganiami Ustawowymi, jak również przejdą wszelkie szkolenia określone w Wymaganiach Ustawowych.
- d) Generalny Wykonawca jest odpowiedzialny za zatrudnienie, przewóz, zakwaterowanie i wyżywienie wszystkich jego pracowników, miejscowych i zagranicznych, niezbędnych dla realizacji Umowy oraz za wszystkie płace i obowiązki z tym związane.
- e) Generalny Wykonawca jest odpowiedzialny za uzyskanie wszystkich potrzebnych zezwoleń lub wiz od odpowiednich organów administracji państwowej dla wszystkich pracowników i personelu, który ma być zatrudniony w Polsce w związku z Pracami.
- f) Generalny Wykonawca na własny rachunek zapewni powrót swojego personelu i personelu swoich Podwykonawców zatrudnionych przy realizacji Umowy do ich krajów. Generalny Wykonawca zapewni również odpowiednie tymczasowe utrzymanie tych osób w okresie od zakończenia ich zatrudnienia przy realizacji Umowy do daty ich wyjazdu.

- g) Generalny Wykonawca cały czas podczas realizacji Umowy będzie dokładać wszelkich starań w celu zapobiegania bezprawnym lub zakłócającym porządek zachowaniom swych pracowników oraz pracowników Podwykonawców.
- h) W stosunkach ze swoimi pracownikami i z pracownikami Podwykonawców zatrudnionymi w związku z realizacją Umowy, Generalny Wykonawca będzie uwzględniać wszelkie Wymagania Ustawowe mające związek z zatrudnieniem, w tym przepisy polskiego Kodeksu Pracy wraz z aktami wykonawczymi.
- i) Generalny Wykonawca zapewni, aby osoby wykonujące następujące rodzaje czynności związane z realizacją Przedmiotu Umowy: pracownicy fizyczni, realizował je na podstawie zatrudnienia przez Generalnego Wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę (Wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zgodnie z art. 95 Prawa Zamówień Publicznych). Wymogu zatrudnienia na umowę o pracę nie stosuje się do osób samozatrudnionych wykonujących samodzielnie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej - zlecone prace.
- j) Zamawiający w trakcie realizacji Umowy ma prawo do kontroli spełnienia przez Generalnego Wykonawcę wymagania wskazanego powyżej, w szczególności do:
  - a) żądania oświadczeń i dokumentów w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów i dokonywania ich oceny,
  - b) żądania wyjaśnień w przypadku wątpliwości w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów,
  - c) przeprowadzania kontroli na miejscu wykonywania Przedmiotu Umowy.
- k) W trakcie realizacji Umowy na każde wezwanie Zamawiającego w wyznaczonym w tym wezwaniu terminie Generalny Wykonawca przedłoży Zamawiającemu dowody w celu potwierdzenia spełnienia wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez Generalnego Wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji Umowy – Zamawiający może żądać następujących dowodów:
  - a) oświadczenia zatrudnionego pracownika; oświadczenie to powinno zawierać w szczególności: imię i nazwisko zatrudnionego pracownika, datę zawarcia umowy o pracę, rodzaj umowy o pracę i zakres obowiązków pracownika, datę złożenia oświadczenia, podpis pracownika;
  - b) oświadczenia Generalnego Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności, których dotyczy wezwanie Zamawiającego; oświadczenie to powinno zawierać w szczególności: dokładne

określenie podmiotu składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, wskazanie, że objęte wezwaniem czynności wykonują osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę wraz z podaniem liczby tych osób, imion i nazwisk tych osób, rodzaju umowy o pracę i zakresu obowiązków tych osób oraz podpis osoby uprawnionej do złożenia oświadczenia w imieniu Generalnego Wykonawcy lub Podwykonawcy;

- c) poświadczonej za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Generalnego Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę kopii umowy/umów o pracę osób wykonujących w trakcie realizacji zamówienia czynności, których dotyczy ww. oświadczenie Generalnego Wykonawcy lub podwykonawcy (wraz z dokumentem regulującym zakres obowiązków, jeżeli został sporządzony); kopia umowy/umów powinna zostać zanonimizowana w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) (tj. w szczególności bez adresów, nr PESEL pracowników); imię i nazwisko pracownika nie podlega anonimizacji; informacje takie jak: data zawarcia umowy i rodzaj umowy o pracę powinny być możliwe do zidentyfikowania;
- d) zaświadczenia właściwego oddziału ZUS, potwierdzającego opłacanie przez Generalnego Wykonawcę lub Podwykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę za ostatni okres rozliczeniowy;
- e) poświadczonej za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Generalnego Wykonawcę lub Podwykonawcę kopii dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczeń, zanonimizowanej w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych; imię i nazwisko pracownika nie podlega anonimizacji.

22.2. Sprzęt Generalnego Wykonawcy

- 22.2.1. Generalny Wykonawca będzie przedstawiał Inżynierowi Kontraktu bieżące informacje dotyczące Sprzętu Generalnego Wykonawcy wprowadzanego na Teren Budowy i usuwanego z Terenu Budowy. Wszelki Sprzęt Generalnego Wykonawcy wprowadzony na Teren Budowy może być wykorzystany tylko do realizacji Umowy. Generalny Wykonawca nie może usunąć żadnego Sprzętu Generalnego Wykonawcy z Terenu Budowy bez powiadomienia Inżyniera Kontraktu o tym, że Sprzęt Generalnego Wykonawcy nie jest już potrzebny do realizacji Umowy.
- 22.2.2. Jeżeli Strony nie uzgodnią inaczej, po Zakończeniu Realizacji Obiektu Generalny Wykonawca w terminie 30 (trzydziestu) dni usunie Sprzęt Generalnego Wykonawcy wprowadzony na Teren Budowy oraz niewykorzystane materiały pozostałe na Terenie Budowy.

- 22.2.3. Generalny Wykonawca za zgodą Zamawiającego może ograniczyć zakres przekazywanych do Inżyniera Kontraktu informacji o Sprzęcie Generalnego Wykonawcy do kluczowych maszyn i urządzeń budowlanych takich jak: dźwigi, żurawie, koparki, koparko-ładowarki, samochody transportowe, platformy jezdne.

22.3. Możliwości wykonywania prac przez innych wykonawców

Na pisemny wniosek Zamawiającego lub Inżyniera Kontraktu, Generalny Wykonawca, chyba że zagrozi to właściwemu wykonywaniu Umowy o czym zobowiązany jest poinformować nie później niż w ciągu 12 (dwunastu) godzin od otrzymania ww. wniosku, umożliwi przeprowadzenie na koszt Zamawiającego innych, nieobjętych Umową prac wykonywanych na Terenie Budowy lub w jego pobliżu przez innych wykonawców zatrudnionych przez Zamawiającego.

22.4. Prace w sytuacjach awaryjnych

Jeżeli, w wyniku sytuacji awaryjnej powstałej w czasie i w związku z realizacją Prac, niezbędne jest nagle przeprowadzenie prac zabezpieczających lub zaradczych w celu ochrony Prac przed zniszczeniem, wówczas Generalny Wykonawca natychmiast wykona te prace.

22.5. Porządek na Terenie Budowy

22.5.1. Porządek w okresie wykonywania Umowy

W okresie realizacji Umowy Generalny Wykonawca będzie utrzymywać Teren Budowy w stanie zgodnym z Standardami Inżynieryjnymi i Budowlanymi, wolny od wszelkich przedmiotów utrudniających komunikację, a także magazynować lub usuwać na bieżąco wszelkie niewykorzystane materiały, usuwać złom, gruz, odpady, śmieci lub tymczasowe konstrukcje oraz usuwać niepotrzebny już dłużej do wykonywania Umowy Sprzęt Generalnego Wykonawcy.

22.5.2. Porządek po zakończeniu prac budowlanych

Po Zakończeniu Realizacji Generalny Wykonawca w terminie 30 (trzydziestu) dni uprzątnie i usunie z Terenu Budowy, na własny koszt, gruz, śmieci, złom, odpady i zanieczyszczenia wszelkiego rodzaju i pozostawi Teren Budowy i Obiekt uprzątnięty, uporządkowany i zabezpieczony, w tym między innymi zgodnie z Standardami Inżynieryjnymi i Budowlanymi oraz Wymaganiami Ustawowymi. Generalny Wykonawca oświadcza, iż posiada wymagane prawem zezwolenie na wytwarzanie odpadów powstałych przy wykonywaniu Prac. Zezwolenie stanowi Załącznik nr 8 do Umowy (*Kopia zezwolenia na wytwarzanie odpadów*) albo Generalny Wykonawca oświadcza, że nie podlega obowiązkowi posiadania zezwolenia na wytwarzanie odpadów, a odpady powstałe przy wykonywaniu Prac zostaną zagospodarowane zgodnie z Wymaganiami Ustawowymi.

22.6. Dozór i oświetlenie Terenu Budowy

Generalny Wykonawca na własny koszt zainstaluje oświetlenie, ogrodzenie i zapewni dozór w takim zakresie, w jakim będzie to niezbędne dla właściwego zabezpieczenia Terenu Budowy.

22.7. Praca w porze nocnej i w święta

- 22.7.1. Żadne Prace nie mogą być wykonywane w sposób niezgodny z Wymaganiami Ustawowymi, w tym w szczególności z uzyskaną Decyzją o Środowiskowych Uwarunkowaniach. Ponadto z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Umowy, żadne Prace nie mogą być wykonywane w porze nocnej oraz w uznane w Polsce dni wolne od pracy bez pisemnej zgody Zamawiającego, z wyjątkiem przypadków, kiedy ich wykonanie jest niezbędne dla bezpieczeństwa Prac, ochrony życia albo do przeciwdziałania stracie albo zniszczeniu dóbr, o których to przypadkach Generalny Wykonawca natychmiast zawiadomi Inżyniera Kontraktu. Postanowienia niniejszej KLAUZULI 22.7.1 nie mają zastosowania do prac, które są zwyczajowo wykonywane w trybie rotacyjnym lub zmianowym.
- 22.7.2. Jeżeli Generalny Wykonawca uzna za konieczne wykonywanie Prac w porze nocnej lub w dniach świątecznych dla dotrzymania Terminu Realizacji i wystąpi do Zamawiającego o zgodę na to, Zamawiający nie będzie bezzasadnie odmawiać takiej zgody, z zastrzeżeniem, że będzie to zgodne z Wymaganiami Ustawowymi.

23. PRÓBY URZĄDZEŃ I WYPOSAŻENIA

- 23.1. Generalny Wykonawca na własny koszt przeprowadzi w miejscu wytwarzania lub na Terenie Budowy wszystkie Próby Urządzeń i Wyposażenia oraz każdej części Prac zgodnie z postanowieniami Umowy, PFU oraz Standardami Inżynieryjnymi i Budowlanymi.
- 23.2. Szczegółowy Zakres Prób Urządzeń i Wyposażenia zostanie ustalony przez Strony, z uwzględnieniem postanowień PFU i Umowy oraz Standardów Inżynieryjnych i Budowlanych. Generalny Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelki sprzęt i odpowiednio przeszkolony personel (w tym Podwykonawców) niezbędnych do przeprowadzenia Prób Urządzeń i Wyposażenia. Generalny Wykonawca przedstawi Inżynierowi Kontraktu aktualne atesty lub deklaracje zgodności (zgodne z Wymaganiami Ustawowymi, w tym Regulacjami UE) dotyczące wprowadzanego przez niego na Teren Budowy sprzętu wymagającego atestu lub deklaracji zgodności dopuszczającego go do eksploatacji (np. urządzenia dźwigowo-transportowego, ciśnieniowego, spawalniczego). Sprzęt Generalnego Wykonawcy bez aktualnego atestu (zgodnego z Wymaganiami Ustawowymi, w tym Regulacjami UE) nie zostanie dopuszczony na Teren Budowy.
- 23.3. Zamawiający, Inżynier Kontraktu albo ich wyznaczeni przedstawiciele są upoważnieni do uczestniczenia w Próbach Urządzeń i Wyposażenia. Jeżeli Generalny Wykonawca jest gotowy do przeprowadzenia Prób Urządzeń i Wyposażenia, to z odpowiednim wyprzedzeniem zawiadomi na piśmie Inżyniera Kontraktu o danej próbie (z określeniem miejsca i czasu jej przeprowadzenia), Generalny Wykonawca uzyska od odpowiedniej osoby trzeciej lub wytwórcy wszystkie niezbędne zezwolenia lub zgody na udział Zamawiającego i Inżyniera Kontraktu w Próbach Urządzeń i Wyposażenia.
- 23.4. Generalny Wykonawca dostarczy Inżynierowi Kontraktu poświadczoną kopię protokołu i wyników wszystkich Prób Urządzeń i Wyposażenia. Po przedstawieniu przez Generalnego Wykonawcę zawiadomienia zgodnie z KLAUZULĄ 23.3, jeżeli Zamawiający lub Inżynier Kontraktu (lub ich przedstawiciele) nie przybędą na Próbę Urządzeń i Wyposażenia albo jeżeli zostanie uzgodnione pomiędzy Stronami, że nie będą

w niej uczestniczyć, wówczas Generalny Wykonawca może przeprowadzić Próby Urządzeń i Wyposażenia pod nieobecność tych osób, przekazując Inżynierowi Kontraktu poświadczoną kopię protokołu i wyników tych prób.

- 23.5.** Inżynier Kontraktu może odmówić przyjęcia protokołu i wyników Prób Urządzeń i Wyposażenia, jeżeli nie został on zawiadomiony zgodnie z KLAUZULĄ 23.3. Może on wówczas zażądać ponownego przeprowadzenia Prób Urządzeń i Wyposażenia na koszt Generalnego Wykonawcy. W przypadku zastosowania urządzeń katalogowych (aparatów), które, zgodnie z Umową, nie wymagają powtórzonego testu producenta lub nie wymagają testów indywidualnych, Generalny Wykonawca dostarczy Zamawiającemu kopie testów producenta dla tych typów urządzeń (aparatów).
- 23.6.** Jeżeli którekolwiek Urządzenie i Wyposażenie lub inna część Prac nie przejdzie pomyślnie Prób Urządzeń i Wyposażenia, wówczas Generalny Wykonawca, na swój koszt, niezwłocznie poprawi albo wymieni takie Urządzenie i Wyposażenie lub część Prac oraz powtórzy Próby Urządzeń i Wyposażenia, po przekazaniu zawiadomienia zgodnie z KLAUZULI 23.3 powyżej.
- 23.7.** W przypadku zaistnienia sporu pomiędzy Stronami w związku z przeprowadzanymi Próbkami Urządzeń i Wyposażenia, który nie będzie mógł być rozstrzygnięty pomiędzy Stronami, Strony przedłożą ten spór do rozstrzygnięcia zgodnie z KLAUZULĄ 6, przy czym Strony w pierwszej kolejności poddadzą spór pod rozstrzygnięcie Eksperta.
- 23.8.** Generalny Wykonawca, na własny koszt, umożliwi Zamawiającemu i innym przedstawicielom Zamawiającego wstęp w uzgodnionym terminie do miejsca wytwarzania Urządzeń i Wyposażenia. Generalny Wykonawca zapewni Zamawiającemu i Inżynierowi Kontraktu bezpieczny i stały dostęp na Terenu Budowy oraz w miejsca, gdzie realizowane są Prace, jak również dostęp do Prac po ich zakończeniu, ale przed odbiorem Obiektu, w celu śledzenia postępu Prac i użytych technologii wytwarzania i montażu.
- 23.9.** Generalny Wykonawca oświadcza, że ani przeprowadzenie jakichkolwiek Prób Urządzeń i Wyposażenia, ani obecność lub udział lub zatwierdzenie Zamawiającego lub Inżyniera Kontraktu, ani wydanie protokołu i wyników Prób Urządzeń i Wyposażenia nie zwalnia Generalnego Wykonawcy z żadnego z jego zobowiązań wynikających z Umowy.
- 23.10.** Żadna część Prac lub robót podlegających zakryciu bądź zanikających nie zostanie trwale zakryta bez przeprowadzenia wszystkich Prób Urządzeń i Wyposażenia wymaganych przez Umowę lub Wymagania Ustawowe. Generalny Wykonawca w odpowiednim czasie zawiadomi Inżyniera Kontraktu, że część Prac lub robót podlegających zakryciu bądź zanikających jest gotowa do przeprowadzenia Prób Urządzeń i Wyposażenia zgodnie z warunkami Umowy. W przypadku zakrycia jakiejkolwiek części Prac lub robót podlegających zakryciu bądź zanikających bez przeprowadzenia Prób Urządzeń i Wyposażenia, czy umożliwienia Inżynierowi Kontraktu udziału w Próbach Urządzeń i Wyposażenia, Generalny Wykonawca, na żądanie Inżyniera Kontraktu i na swój własny koszt, odkryje tę część Prac lub robót podlegających zakryciu bądź zanikających albo wykona w niej odpowiednie otwory inspekcyjne, których wykonania zażąda Inżynier Kontraktu, a następnie po przeprowadzeniu Prób Urządzeń i Wyposażenia przywróci ją do stanu przed odkryciem. Generalny Wykonawca nie będzie mógł przystąpić do wykonywania kolejnego etapu Prac (w kolejności technologicznej) w przypadku

negatywnego odbioru aż do momentu odebrania ich z wynikiem pozytywnym przez Inżyniera Kontraktu.

- 23.11.** Zamawiający jest uprawniony do żądania od Wykonawcy aby w trakcie każdej przewidzianej umową prób, w tym podczas Pomiarów Gwarancyjnych uczestniczyła wskazana przez Zamawiającego osoba trzecia, a w szczególności przedstawiciel producenta danego Urządzenia i Wyposażenia. Wykonawca zapewni obecność takiej osoby (osób) na swój koszt. Na tych samych zasadach Zamawiający może żądać od Wykonawcy aby dokonał odpowiednich testów Urządzenia i Wyposażenia we wskazanym przez Zamawiającego Laboratorium na koszt Wykonawcy.

24. PRÓBY ODBIOROWE

- 24.1.** Zakres, sposób przeprowadzenia oraz terminy wykonania Prób Odbiorowych dotyczących Urządzeń i Wyposażenia wyszczególnionych w PFU zostaną zaproponowane przez Generalnego Wykonawcę w Programie Prac i będą podlegały zatwierdzeniu przez Inżyniera Kontraktu i Zamawiającego. Generalny Wykonawca zawiadomi na piśmie Inżyniera Kontraktu, o tym, że w opinii Generalnego Wykonawcy dane Urządzenia i Wyposażenie są gotowe do Prób Odbiorowych. Próby Odbiorowe zostaną przeprowadzone zgodnie ze standardami przewidzianymi w Umowie oraz innymi racjonalnymi instrukcjami, które Inżynier Kontraktu może wydać w trakcie przeprowadzania Prób Odbiorowych.
- 24.2.** Generalny Wykonawca przeprowadzi wszystkie Próby Odbiorowe poszczególnych Urządzeń i Wyposażenia wyszczególnione w **PFU 3.7.4.1** przewidziane do przeprowadzenia przed rozpoczęciem Rozruchu zgodnie z Programem Prac, co będzie potwierdzone odpowiednimi protokołami zakończenia Prób Odbiorowych poszczególnych Urządzeń i Wyposażenia w zakresie zgodnym z postanowieniami Umowy.
- 24.3.** Po przeprowadzeniu Prób Odbiorowych danych Urządzeń i Wyposażenia, jeżeli Inżynier Kontraktu uzna, że Próby Odbiorowe danego Urządzenia i Wyposażenia zostały przeprowadzone pomyślnie zgodnie z wymogami przewidzianymi w Umowie mającymi zastosowanie do odnośnych Prób Odbiorowych, to w terminie 4 (czterech) Dni Roboczych od otrzymania od Generalnego Wykonawcy protokołu z zakończenia Prób Odbiorowych danych Urządzeń i Wyposażenia, Inżynier Kontraktu zatwierdzi taki protokół, lub jeżeli zdaniem Inżyniera Kontraktu wynik Prób Odbiorowych danych Urządzeń i Wyposażenia nie jest zgodny z wymogami przewidzianymi w Umowie, Inżynier Kontraktu poinformuje Generalnego Wykonawcę na piśmie o przyczynach niezatwierdzenia ww. protokołu.
- 24.4.** W przypadku niezatwierdzenia ww. protokołu Generalny Wykonawca uzupełni zakres Prób Odbiorowych danych Urządzeń i Wyposażenia lub powtórzy te Próby Odbiorowe zgodnie z uzasadnionymi uwagami Inżyniera Kontraktu i ponownie przedstawi Inżynierowi Kontraktu protokół zakończenia Prób Odbiorowych danych Urządzeń i Wyposażenia.
- 24.5.** Jeżeli w terminie 4 (czterech) Dni Roboczych Inżynier Kontraktu ponownie nie zatwierdzi takiego protokołu informując Generalnego Wykonawcę na piśmie o przyczynach takiego niezatwierdzenia, to powyższa procedura zostanie powtórzona.

- 24.6.** Z chwilą zakończenia wszystkich Prac w zakresie Prób Odbiorowych i wówczas, gdy w opinii Generalnego Wykonawcy, Obiekt jest gotowy do Rozruchu, z wyjątkiem pozycji niemających wpływu na pracę lub bezpieczeństwo ludzi i Obiektu oraz na technologię wykonywania Rozruchu, Generalny Wykonawca zawiadomi o tym na piśmie Inżyniera Kontraktu dołączając to tego zawiadomienia kopie protokołów z zakończenia Prób Odbiorowych poszczególnych Urządzeń i Wyposażenia.
- 24.7.** Jeżeli w terminie 14 (czternastu) dni po otrzymaniu od Generalnego Wykonawcy zawiadomienia zgodnie z KLAUZULI 24.6, Inżynier Kontraktu uzna, że Próby Odbiorowe zostały w pomyślny sposób zrealizowane, wtedy wystawi świadectwo gotowości Obiektu do Rozruchu i zawiadomi Generalnego Wykonawcę na piśmie o wszelkich Wadach. Generalny Wykonawca na własny koszt usunie te Wady w terminie uzgodnionym z Inżynierem Kontraktu.
- 24.8.** Jeżeli Inżynier Kontraktu stwierdzi, że Próby Odbiorowe nie zostały zrealizowane w sposób pomyślny, w związku z wystąpieniem Wad **istotnych**, zawiadomi o tym Generalnego Wykonawcę. Generalny Wykonawca na własny koszt usunie te Wady i powtórzy odpowiednie Próby Odbiorowe w zakresie oraz terminach uzgodnionych z Inżynierem Kontraktu.
- 24.9.** Jeżeli po usunięciu Wad, jak wyżej, Inżynier Kontraktu uzna, że Obiekt został przygotowany do Rozruchu, w terminie 7 (siedmiu) dni od otrzymania od Generalnego Wykonawcy powtórnego zawiadomienia, Inżynier potwierdzi gotowość Obiektu do Rozruchu oraz potwierdzi zakończenie Prób Odbiorowych. Jeżeli Inżynier Kontraktu uzna, że Próby Odbiorowe nadal nie potwierdziły gotowości Obiektu lub jego części do Rozruchu, wówczas w terminie 7 (siedmiu) dni od otrzymania od Generalnego Wykonawcy powtórnego zawiadomienia, zawiadomi go na piśmie o wszelkich Wadach, a powyższa procedura zostanie powtórzona.
- 24.10.** Generalny Wykonawca, przed rozpoczęciem Rozruchu, usunie wszelkie Wady tak, aby Obiekt był w stanie zgodności z wymaganiami Umowy, PFU, Wymaganiami Ustawowymi oraz Standardami Inżynieryjnymi i Budowlanymi.

25. ROZRUCH

25.1. Próby Końcowe

- 25.1.1.** Próby końcowe należy przeprowadzić zgodnie z procedurami opracowanymi przez Wykonawcę i zatwierdzonymi przez Zamawiającego, a w zakresie technologii próby końcowe zostaną opisane w przygotowanym z odpowiednim wyprzedzeniem, Projekcie Rozruchu. Próby Końcowe będą obejmować próby przedrozruchowe, próby rozruchowe bez obciążenia oraz próby rozruchowe pod obciążaniem na zasadach określonych w PFU.
- 25.1.2.** Program Rozruchu zostanie przygotowany przez Generalnego Wykonawcę, przez Podwykonawców Generalnego Wykonawcy i producentów urządzeń, a także w oparciu o instrukcje Inżyniera Kontraktu, Standardy Inżynieryjne i Budowlane oraz wymagania szczegółowe opisane w PFU. Próby Końcowe nie zostaną uznane za zakończone ze skutkiem pozytywnym do czasu wykazania całkowitej zdolności Prac do pełnego i prawidłowego funkcjonowania bez zagrożenia środowiska, a także do funkcjonowania w pełni zgodnie z Wymaganiami Ustawowymi oraz PFU, a w szczególności z parametrami

określonymi w wyciągu z PFU („wykaz podstawowych wartości parametrów ruchowych Obiektu”), stanowiącym Załącznik 2.2 Umowy.

- 25.1.3. W trakcie Prób Końcowych Generalny Wykonawca zademonstruje osiągnięcie przez Obiekt parametrów technicznych i funkcjonalnych określonych w PFU zgodnie z Programem Rozruchu. Jeśli Próby Końcowe zakończą się pozytywnie, Generalny Wykonawca zawiadomi o tym na piśmie Inżyniera Kontraktu.
- 25.1.4. **Zamawiający Wykonawca**, na własny koszt, zapewni niezbędne materiały eksploatacyjne, takie jak smary, paliwa, media, zagospodarowanie odpadów. Odpady w odpowiedniej ilości niezbędnej na potrzeby rozruchu zapewni Zamawiający. Wyprodukowane w czasie prób paliwo alternatywne, nie spełniające wymagań zostanie zutylizowane przez Wykonawcę na jego koszt.
- 25.1.5. Jeżeli Inżynier Kontraktu uzna, że Próby Końcowe zostały w pomyślny sposób zrealizowane, Strony sporządzą odpowiedni protokół. W przypadku stwierdzenia Wad nieistotnych, Generalny Wykonawca na własny koszt usunie te Wady w terminie uzgodnionym z Inżynierem Kontraktu.
- 25.1.6. Jeżeli Inżynier Kontraktu stwierdzi, że Próby Końcowe nie zostały zrealizowane w sposób pomyślny, w związku z wystąpieniem istotnych Wad z punktu widzenia właściwej i bezpiecznej eksploatacji Obiektu oraz technologii wykonywania Ruchu Próbnego, Strony sporządzą odpowiedni protokół. Generalny Wykonawca na własny koszt usunie te Wady i powtórzy Próby Końcowe w zakresie oraz terminach uzgodnionych z Inżynierem Kontraktu.

25.2. Ruch Próbnny

25.2.1. Pomiary Gwarancyjne

- a) Pomiary Gwarancyjne zostaną przeprowadzone przez Generalnego Wykonawcę w ramach Ruchu Próbnego. Wykonawcą Pomiarów Gwarancyjnych będzie zaangażowana i opłacona przez Generalnego Wykonawcę, po konsultacji z Inżynierem Kontraktu, niezależna od Wykonawcy i Zamawiającego, specjalistyczna firma mająca odpowiednie doświadczenie i kwalifikacje w zakresie wykonywania badań i pomiarów oraz potencjał techniczny i osobowy, pozwalający na wykonanie pomiarów gwarancyjnych w pełnym zakresie.
- b) Inżynier Kontraktu lub zaangażowana przez niego specjalistyczna firma będzie nadzorować pełen cykl Pomiarów Gwarancyjnych.
- c) Procedura wykonania Pomiarów Gwarancyjnych, wystawienia i podpisania protokołu Pomiarów Gwarancyjnych zostanie zawarta w dokumentacji Programu Rozruchu.
- d) Generalny Wykonawca gwarantuje, że podczas Pomiarów Gwarancyjnych Obiekt i wszystkie jego części spełnią wymagania ogólne, wymagania szczegółowe oraz wymagania technologiczne określone w PFU.

25.2.2. Próba Nieprzerwanej Pracy Obiektu

- a) W trakcie Ruchu Próbnego, po przeprowadzeniu Pomiarów Gwarancyjnych z wynikiem pozytywnym, Generalny Wykonawca jest zobowiązany przeprowadzić Próbę Nieprzerwanej Pracy Obiektu. Po uzyskaniu uprzednio pisemnej zgody Inżyniera Kontraktu, Generalny Wykonawca może rozpocząć Próbę Nieprzerwanej Pracy Obiektu przed zakończeniem pełnego programu Pomiarów Gwarancyjnych i kontynuować niektóre Pomiarów Gwarancyjnych w czasie Próby Nieprzerwanej Pracy Obiektu.
- b) Czas trwania Próby Nieprzerwanej Pracy Obiektu będzie wynosił co najmniej jedną zmianę roboczą tj. 15 godzin.
- c) Termin rozpoczęcia i zakończenia Próby Nieprzerwanej Pracy Obiektu zostanie oficjalnie zgłoszony przez Generalnego Wykonawcę i uzgodniony z Inżynierem Kontraktu.
- d) W trakcie trwania Próby Nieprzerwanej Pracy Obiektu, Obiekt będzie pracować z obciążeniem wynikającym z planu pracy Obiektu, uzgodnionym pomiędzy Zamawiającym.
- e) Generalny Wykonawca doręczy Inżynierowi Kontraktu protokół z Próby Nieprzerwanej Pracy Obiektu. Protokół ten podlega zatwierdzeniu przez Inżyniera Kontraktu w terminie 7 (siedmiu) dni od jego doręczenia.

25.3. Zakończenie Realizacji

- 25.3.1. Po pozytywnym zakończeniu Ruchu Próbnego oraz po zatwierdzeniu przez Inżyniera Kontraktu odpowiednich protokołów, które Generalny Wykonawca jest zobowiązany dostarczyć zgodnie z Umową i po wystawieniu odpowiednich świadectw przez Inżyniera Kontraktu zgodnie z niniejszą KLAUZULĄ 25 i opisanych w Umowie, Generalny Wykonawca jest uprawniony do doręczenia pisemnego wezwania wzywającego Inżyniera Kontraktu do wydania Świadectwa Zakończenia Realizacji.
- 25.3.2. W terminie 14 (czternastu) dni po otrzymaniu od Generalnego Wykonawcy wezwania zgodnie z KLAUZULĄ 25.3.1 powyżej i pod warunkiem dostarczenia Zamawiającemu przez Generalnego Wykonawcę następujących dokumentów:
  - (a) instrukcji dotyczących eksploatacji i konserwacji (w szczególności ich serwisowania) oraz rysunków Obiektu w tym jego poszczególnych elementów, określonych w Umowie, które mają zostać dostarczone przed przejęciem Obiektu zgodnie z postanowieniami Umowy, a jakie mogą być zasadnie wymagane przez Zamawiającego dla bezpiecznej i niezawodnej eksploatacji Obiektu;
  - (b) pisemnych potwierdzeń, jakie mogą być zasadnie wymagane przez Zamawiającego, że tytuł do wszystkich Urządzeń i Wyposażenia dostarczonego w związku z Obiektem, przez Generalnego Wykonawcę, został przeniesiony na Zamawiającego bez żadnych obciążeń; oraz
  - (c) dowodów na piśmie, jakie mogą być zasadnie wymagane przez Zamawiającego, stwierdzających, że Generalny Wykonawca przestrzegał wszystkich Wymagań Ustawowych i uzyskał wszystkie odnośne pozwolenia

dotyczące projektu i budowy Obiektu, które był zobowiązany przestrzegać lub uzyskać;

Inżynier Kontraktu albo wystawi Świadcstwo Zakończenia Realizacji, stwierdzające, że nastąpiło Zakończenie Realizacji albo zawiadomi Generalnego Wykonawcę na piśmie o Wadach **istotnych, a w szczególności istotnych** z punktu widzenia właściwej i bezpiecznej eksploatacji Obiektu. Świadcstwo Zakończenia Realizacji jest świadectwem pomyślnego Zakończenia Realizacji zgodnie z Umową i będzie uważane za odebranie Obiektu przez Zamawiającego od Generalnego Wykonawcy.

- 25.3.3. Jeżeli Inżynier Kontraktu zawiadomi Generalnego Wykonawcę o wystąpieniu Wad istotnych Obiektu, Generalny Wykonawca, na własny koszt, usunie te Wady i powtórzy procedurę określoną w KLAUZULI 25.3.1.
- 25.3.4. Jeżeli Inżynier Kontraktu uzna, że Obiekt, lub jego jakakolwiek część, osiągnął etap Zakończenia Realizacji, w terminie 7 (siedmiu) dni od otrzymania od Generalnego Wykonawcy powtórnego zawiadomienia wystawi Świadcstwo Zakończenia Realizacji stwierdzające, że Obiekt, lub jego część, osiągnął etap Zakończenia Realizacji.
- 25.3.5. Jeżeli Inżynier Kontraktu uzna, że Obiekt nie został należycie zrealizowany zgodnie z Umową, Inżynier Kontraktu, w terminie 7 (siedmiu) dni od otrzymania od Generalnego Wykonawcy powtórnego zawiadomienia, zawiadomi pisemnie Generalnego Wykonawcę o wszelkich Wadach, a powyższa procedura zostanie powtórzona.
- 25.3.6. Postanowienia KLAUZULI 13 stosuje się odpowiednio do wydania Świadcstwa Zakończenia Realizacji. Jeżeli zgodnie ze Świadcstwem Zakończenia Realizacji wystawionym przez Inżyniera Kontraktu Zamawiający zaakceptował odbiór Obiektu do Pracy Komercyjnej mimo występujących drobnych Wad, Generalny Wykonawca, w terminie uzgodnionym przez Strony, zobowiązany jest do usunięcia tych Wad tak, aby Obiekt był w stanie całkowitej zgodności z wymaganiami Umowy. Jeżeli Generalny Wykonawca nie wykona powyższego obowiązku, wówczas Zamawiający może usunąć powyższe Wady i potrącić ich koszt z płatności należnych Generalnemu Wykonawcy.

25.4. Akceptacja częściowa

Dla części Prac obejmującej wykonanie takich obiektów, jak budynki o charakterze socjalnym, biurowym i warsztatowym, niezwiązanych bezpośrednio z procesem technologicznym Obiektu oraz niewymagających przeprowadzenia Prób Końcowych lub Pomiarów Gwarancyjnych, Inżynier Kontraktu może wystawić Świadcstwo Zakończenia Realizacji tych obiektów, pod warunkiem spełnienia przez Generalnego Wykonawcę wymagań opisanych w Umowie. Wystawienie Świadcstwa Zakończenia Realizacji dla tych obiektów może nastąpić wcześniej niż wystawienie Świadcstwa Zakończenia Realizacji dla całego Obiektu. Po wydaniu Świadcstwa Zakończenia Realizacji dla tych obiektów będą one uważane za gotowe do Pracy Komercyjnej, a Zamawiający będzie odpowiedzialny za ich utrzymanie, eksploatację i nadzór, zgodnie z opracowaną przez Generalnego Wykonawcę dokumentacją oraz przejmie ryzyko ich zniszczenia lub uszkodzenia, a ponadto rozpocznie się bieg okresu Odpowiedzialności za Wady dla tych obiektów. Zakończenie Realizacji tych obiektów nie zwalnia Generalnego Wykonawcy z odpowiedzialności za ich Wady w Okresie Odpowiedzialności za Wady.

25.5. Próby eksploatacyjne

Po zakończeniu w okresie 1 (pierwszego) roku po Przejęciu Robót w całości, Zamawiający przy udziale własnego, przeszkolonego przez Wykonawcę personelu przeprowadzi próby eksploatacyjne na wszystkich elementach Prac w ciągłym ruchu całego przyjmowanego strumienia odpadów **w okresie 1 (jednego) roku**. W czasie prób eksploatacyjnych Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia nadzoru oraz zapewni udział odpowiedniego personelu do dyspozycji Zamawiającego oraz udzieli odpowiedzi na wszelkie pytania i wątpliwości zgłaszane przez Zamawiającego. Koszty materiałów eksploatacyjnych w trakcie prób eksploatacyjnych poniesie Zamawiający. Do przeprowadzania prób eksploatacyjnych stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące Prób Końcowych.

CZĘŚĆ VI. GWARANCJE I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

26. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WADY

- 26.1.** Generalny Wykonawca gwarantuje, że Obiekt będzie wolny od Wad, w tym w Urządzeniach i Wyposażeniu oraz w wykonanych Usługach, Dokumentacji Technicznej oraz Informacji Technicznej lub w zakresie jakiegokolwiek ich rezultatu oraz będzie spełniać wszystkie wymagania ogólne, wymagania szczegółowe oraz wymagania technologiczne określone w PFU.
- 26.2.** Generalny Wykonawca niniejszym udziela Zamawiającemu gwarancji jakości i rękojmi w odniesieniu do całości wykonanych Prac, a w szczególności Obiektu, Urządzeń i Wyposażenia, Usług, Dokumentacji Technicznej oraz Informacji Technicznej lub jakiegokolwiek ich rezultatu, w tym ze względu na wymagania ogólne, wymagania szczegółowe oraz wymagania technologiczne, **które w sposób istotny wpływają na funkcjonowanie, eksploatację, wydajność, zmniejszenie wartości lub użyteczności Obiektu**, określone w PFU, zgodnie z postanowieniami niniejszej KLAUZULI 26. Niespełnianie przez Obiekt wymagań ogólnych, wymagań szczegółowych lub wymagań technologicznych określonych w PFU stanowi wadę istotną. ~~Nie ogranicza to możliwości kwalifikowania innych wad, jako wad istotnych.~~
- 26.3.** Zamawiający może wykonywać uprawnienia z tytułu rękojmi w stosunku do całości Prac objętych niniejszą Umową, niezależnie od uprawnień wynikających z gwarancji. W celu uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości, gwarancja jakości oraz rękojmia obejmują również wszystkie prace wykonywane przez Podwykonawców i dalszych Podwykonawców. Zawarte w niniejszej Umowie oświadczenie Generalnego Wykonawcy o udzieleniu gwarancji uznaje się za równoważne wydaniu dokumentu gwarancyjnego. Jeżeli Generalny Wykonawca dostarczy Zamawiającemu także odrębny dokument gwarancyjny producenta, a warunki i uprawnienia w nim określone okażą się być mniej korzystne dla Zamawiającego od warunków gwarancji i rękojmi wynikających z postanowień Umowy, wówczas takie mniej korzystne dla Zamawiającego warunki nie mają skutku w stosunku do Zamawiającego. Przyjęcie takiego dokumentu gwarancyjnego przez Zamawiającego nie zwalnia ani nie ogranicza w jakimkolwiek stopniu odpowiedzialności Generalnego Wykonawcy.

- 26.4.** Okres Odpowiedzialności za Wady z tytułu rękojmi i gwarancji wynosi 5 (pięć) lat liczony od Zakończenia Realizacji z zastrzeżeniem okresów ustalonych dla elementów wskazanych w **PFU 1.4.4** i **zarazem wyszczególnionych w poniższej tabeli:**

Lp.	Element Obiektu	Czas gwarancji
1.	Dostarczone maszyny i urządzenia stacjonarne w tym przenośniki, rozdrabniacze, separatory itp.	2 lata
2.	Dostarczone maszyny i urządzenia mobilne	2 lata
3.	Dostarczone i zainstalowane instalacje (rurociągi, instalacje elektryczne, itp.)	5 lat
4.	Pokrycie dachowe	15 lat
5.	Konstrukcje żelbetowe oraz stalowe	15 lat
6.	Izolacje przeciwwilgociowe w tym w szczególności fundamenty	15 lat
7.	Bramy technologiczne	2 lata
8.	Układy pompowe	2 lata
9.	System monitoringu i wizualizacji	2 lata
10.	System zarządzania	3 lata
11.	Dostępność części zamiennych i łatwo zużywających się	10 lat

- 26.5.** W razie wątpliwości, czy w odniesieniu do danego elementu obowiązuje dłuższy czy krótszy Okres Odpowiedzialności za Wady, stosuje się okres dłuższy. Jeśli określony element wpływa na funkcjonalność użytkową lub żywotność innego elementu lub zespołu elementów lub układu stosuje się Okres Odpowiedzialności za Wady właściwy dla tego elementu wchodzącego w skład zespołu lub układu, dla którego ustalony jest najdłuższy Okres Odpowiedzialności z Wady. Okres Odpowiedzialności za Wady biegnie od daty wystawienia Świadectwa Zakończenia Realizacji. Jeżeli w Okresie Odpowiedzialności za Wady zostanie wykryta jakakolwiek Wada, wówczas Generalny Wykonawca niezwłocznie, po konsultacji i po uzgodnieniu z Zamawiającym sposobu i odpowiednich środków usunięcia tej Wady, na swój koszt naprawi, wymieni lub usunie tę Wadę, jak również naprawi jakakolwiek szkodę w Obiekcie, szkodę w majątku lub na osobach poniesioną przez Zamawiającego, a wynikłą z tej Wady.
- 26.6.** Generalny Wykonawca nie będzie zobowiązany do naprawienia, wymiany lub usunięcia Wady lub jakiegokolwiek szkody powstałej w związku z albo wynikłej w następstwie jakichkolwiek z następujących okoliczności:
- (a) eksploatacji Obiektu przez Zamawiającego niezgodnie z wyraźnymi i racjonalnymi instrukcjami Generalnego Wykonawcy;

- (b) normalnego zużycia Części Zamiennych oraz materiałów eksploatacyjnych, zgodnie z wykazem, o którym mowa w PFU i instrukcjach eksploatacyjnych Generalnego Wykonawcy;
- (c) modyfikacji lub zmian w Obiekcie dokonanych przez Zamawiającego lub osoby trzecie niezgodnie z Umową lub bez uprzedniej pisemnej zgody Generalnego Wykonawcy na dokonanie takiej modyfikacji lub zmiany;
- (d) Siły Wyższej.

- 26.7.** W przypadku wykrycia Wady Zamawiający w terminie uwzględniającym rozsądny czas potrzebny do powzięcia stosownych informacji co istoty, charakteru i rodzaju Wady, jednak nie krótszym niż 14 (czternaście) dni, zawiadomi o tym na piśmie Generalnego Wykonawcę stwierdzając rodzaj każdej takiej Wady i wszystkie inne dostępne informacje o niej. Zamawiający umożliwi Generalnemu Wykonawcy inspekcję tej Wady. Niedotrzymanie terminu zawiadomienia o Wadach pozostaje bez wpływu na uprawnienia Zamawiającego i obowiązki Generalnego Wykonawcy. Wystawienie Świadectwa Zakończenia Realizacji pozostaje bez wpływu na uprawnienia Zamawiającego oraz obowiązki Generalnego Wykonawcy, w tym w stosunku do Wad, które istniały przed wystawieniem Świadectwa Zakończenia Realizacji. Wszelkie wady istniejące przed wystawieniem Świadectwa Zakończenia Realizacji, które nie zostały ujawnione przez Generalnego Wykonawcę, będą traktowane jako Wady, które Generalny Wykonawca zataił przed Zamawiającym. W szczególności Zamawiający jest uprawniony do dochodzenia wszelkich roszczeń, jeśli po wystawieniu Świadectwa Zakończenia Realizacji okaże się, że Obiekt nie spełniał lub nie spełnia wymagań ogólnych, wymagań szczegółowych lub wymagań technologicznych określonych w PFU.
- 26.8.** Zamawiający zapewni Generalnemu Wykonawcy wszelki niezbędny dostęp do Obiektu umożliwiający zrealizowanie wszystkich zobowiązań Generalnego Wykonawcy wynikających z postanowień KLAUZULI 26. Generalny Wykonawca, za wiedzą i zgodą Zamawiającego, może zabrać każdy element Urządzeń i Wyposażenia lub każdą część Obiektu posiadające Wadę, jeżeli rodzaj tej Wady lub uszkodzenia Obiektu lub urządzenia wywołanego tą Wadą nie pozwalają na sprawne i szybkie jej usunięcie na miejscu.
- 26.9.** Jeżeli zdaniem Zamawiającego naprawa, wymiana rzeczy dotkniętej Wadą lub usunięcie Wady jest tego rodzaju, że może to wpłynąć na sprawność Obiektu lub jego części, wówczas Zamawiający może doręczyć Generalnemu Wykonawcy zawiadomienie żądające, aby niezwłocznie po wykonaniu prac naprawczych zostały przeprowadzone wszelkie niezbędne w takim przypadku próby nowego, naprawionego układu mające na celu sprawdzenie poprawności jego działania, a Generalny Wykonawca przeprowadzi tę próbę na własny koszt.
- 26.10.** Jeżeli próby te będą negatywne, Generalny Wykonawca będzie przeprowadzać dalsze naprawy i wymiany elementu objętego Wadą, aż do uzyskania pozytywnego wyniku tej próby satysfakcjonującego Zamawiającego. Terminy i zakresy powyższych prób zostaną uzgodnione pomiędzy Zamawiającym i Generalnym Wykonawcą. Próby te nie będą przeprowadzane w mniejszym zakresie niż wymagane dla oryginalnych elementów, chyba że zostanie to inaczej uzgodnione między Zamawiającym i Generalnym Wykonawcą.

- 26.11.** Generalny Wykonawca powinien usunąć Wadę oraz wszelkie wyniki z niej szkody niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 (dwóch) dni. Zamawiający może wyznaczyć Generalnemu Wykonawcy dłuższy termin, jeśli wynika to z charakteru Wady lub z innych okoliczności.
- 26.12.** Jeśli Generalny Wykonawca nie usunie Wady w wyznaczonym terminie i/lub nie naprawi szkody wynikłej z Wady, wówczas Zamawiający może usunąć Wadę we własnym zakresie (bez oddzielnego upoważnienia sądu), a koszty tego usunięcia zostaną niezwłocznie zwrócone Zamawiającemu przez Generalnego Wykonawcę na pisemne żądanie Zamawiającego lub mogą być potrącone przez Zamawiającego z Ceny lub też pokryte z Gwarancji Należytego Wykonania.
- 26.13.** Okres Odpowiedzialności za Wady dla danego elementu lub układu będzie wydłużony o czas istnienia Wady. Jeśli w ramach naprawy Wykonawca dostarczył Zamawiającemu rzecz lub element Prac wolny od Wad i/lub usterek albo dokonał **istotnej** naprawy Prac/Obiektu objętych gwarancją, wtedy termin gwarancji biegnie na nowo w odniesieniu do takiej rzeczy, elementu Prac w zakresie dokonanej naprawy lub Prac w zakresie dokonanej naprawy. Postanowienie to stosuje się odpowiednio do Dokumentacji Technicznej.
- 26.14.** Jeżeli istniejąca wada ma charakter wady powodującej zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, należytego bezpieczeństwa Obiektu lub dotyczy istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa instalacji w Obiekcie (w szczególności: instalacji elektrycznej, klimatyzacji, tryskaczy, hydrantów) lub uniemożliwia lub istotnie utrudnia korzystanie z Obiektu, wówczas Generalny Wykonawca niezwłocznie po otrzymaniu wezwania od Zamawiającego, przystąpi do usunięcia wady. Przez pojęcie „niezwłocznie” rozumie się nie więcej niż 12 (dwanaście) godzin, jeżeli zawiadomienie o wykryciu wady zostało doręczone w dniu roboczym, lub 24 (dwadzieścia cztery) godziny, jeżeli zawiadomienie zostało doręczone w innym dniu. Jeżeli Generalny Wykonawca nie wykona tego obowiązku, wówczas Zamawiający ma prawo usunąć wadę na koszt i ryzyko Generalnego Wykonawcy niezwłocznie po upływie terminów określonych w zdaniu poprzedzającym.
- 26.15.** W przypadku, gdy Generalny Wykonawca uzyska od Podwykonawców lub producentów nie będących Podwykonawcami okresy gwarancji jakości dłuższe lub prawa z takich gwarancji jakości szersze niż te, do których zobowiązał się wobec Zamawiającego na podstawie niniejszej KLAUZULI 26, Generalny Wykonawca przenosi takie prawa na Zamawiającego, przy czym przejście to nastąpi z upływem Okresu Odpowiedzialności za Wady.
- 26.16.** Dla zapewnienia nadzoru oraz koordynacji działań przy usuwaniu Wad w Okresie Odpowiedzialności za Wady, Generalny Wykonawca wyznaczy Inżyniera Gwarancyjnego nie później niż w dniu rozpoczęcia wykonywania Prac. Generalny Wykonawca nie będzie, bez uprzedniego pisemnego powiadomienia Zamawiającego, odwoływać Inżyniera Gwarancyjnego. Zamawiający będzie uprawniony do wyrażenia w terminie 10 (dziesięciu) Dni Roboczych pisemnej opinii w przedmiocie odwołania Inżyniera Gwarancyjnego i nowego Inżyniera gwarancyjnego wyznaczonego przez Generalnego Wykonawcę. Zmiana Inżyniera Gwarancyjnego nie będzie stanowiła zmiany Umowy.

CZĘŚĆ VII. PODZIAŁ RYZYKA

27. PRZENIESIENIE WŁASNOŚCI URZĄDZEŃ I WYPOSAŻENIA

- 27.1.** Prawa własności Urządzeń i Wyposażenia oraz Części Zamiennych przechodzą na Zamawiającego z chwilą dokonania choćby częściowej płatności za dane Urządzenia i Wyposażenie na podstawie przejściowego rozliczenia lub z chwilą dostarczenia na Teren Budowy, w zależności od tego, co nastąpiło wcześniej. Sprzęt Generalnego Wykonawcy należący do Generalnego Wykonawcy lub jego Podwykonawców, używany do realizacji Umowy, pozostanie własnością Generalnego Wykonawcy lub jego Podwykonawców.
- 27.2.** Niezależnie od przeniesienia własności Urządzeń i Wyposażenia, Generalny Wykonawca ponosi odpowiedzialność za nadzór i utrzymanie tych Urządzeń i Wyposażenia, oraz ryzyko ich utraty lub uszkodzenia raz wszelkie ryzyka dotyczące bezpieczeństwa i wyrządzenia jakiegokolwiek szkody przez te Urządzenia i Wyposażenie aż do czasu wystawienia Świadczenia Zakończenia Realizacji. Fakt zaakceptowania przez Zamawiającego danego Etapu Realizacji oraz przejście własności Urządzeń i Wyposażenia pozostają bez jakiegokolwiek wpływu na prawo Zamawiającego odmowy zaakceptowania kolejnych Etapów Realizacji.
- 27.3.** Generalny Wykonawca jest odpowiedzialny za nadzór i utrzymanie Obiektu lub jego części, aż do Wystawienia Świadczenia Zakończenia Realizacji, z wyłączeniem części Obiektu przejętych przez Zamawiającego do eksploatacji przed Zakończeniem Realizacji, na podstawie Świadczeń Zakończenia Etapu Realizacji. W tym okresie Generalny Wykonawca jest również odpowiedzialny za wszelkie szkody w Obiekcie.

28. RYZYKO BŁĘDÓW W DOKUMENTACJI ZAMAWIAJĄCEGO

- 28.1.** Generalny Wykonawca zobowiązany jest do dokładnego zbadania dokumentów Zamawiającego (włącznie z wszelką dokumentacją posiadaną przez Zamawiającego) oraz oświadcza, że zapoznał się i zbadał wszelkie dokumenty otrzymane od Zamawiającego przed podpisaniem Umowy. W terminie 14 (czternastu) dni od daty rozpoczęcia, Wykonawca złoży Inżynierowi Kontraktu oświadczenie o zamiarze wykorzystania jakichkolwiek innych dokumentów Zamawiającego oraz o stwierdzonych błędach, nieprawidłowościach lub wadach w tych dokumentach Zamawiającego.
- 28.2.** W terminie 14 (czternastu) dni od otrzymania stanowiska Inżyniera Kontraktu w przedmiocie zgłoszonych błędów oraz propozycji ich usunięcia lub poprawienia, Wykonawca złoży oświadczenie o przejęciu tych dokumentów Zamawiającego, które zamierza wykorzystać w całości lub w części. Złożenie w/w oświadczenia będzie równoznaczne ze stwierdzeniem, że Generalny Wykonawca staje się odpowiedzialny za wszystkie błędy, pominięcia, niejasności, niespójności, niewystarczające informacje lub inne wady, których nie zgłosił i w razie ich wystąpienia obowiązany jest do poprawy zarówno tych dokumentów, jak i odpowiednich Prac, na własny koszt, pod nadzorem Inżyniera Kontraktu.
- 28.3.** Jeżeli w Obiekcie lub w jego części albo w tymczasowych instalacjach Generalnego Wykonawcy wystąpi szkoda spowodowana jakimkolwiek zastosowaniem lub oparciem się na błędnym projekcie, danych lub specyfikacji dostarczonych lub wyznaczonych przez lub w imieniu Zamawiającego, Generalny Wykonawca, nie może się na to powoływać

jeżeli nie dopełnił obowiązków dotyczących przeprowadzenia własnych badań, analiz i opracowań oraz uaktualnienia, skorygowania i uzupełnienia wszelkich danych, zgodnie z postanowieniami Umowy oraz PFU.

29. ZWOLNIENIE ZAMAWIAJĄCEGO Z ODPOWIEDZIALNOŚCI PRZEZ WYKONAWCĘ

- 29.1.** Niezależnie od wszelkich innych postanowień Umowy oraz rozwijając postanowienia KLAUZULI 9.8, Generalny Wykonawca zwolni Zamawiającego od odpowiedzialności w zakresie wszelkich procesów sądowych, postępowań administracyjnych, roszczeń, szkód, grzywien, kar, kosztów i wydatków jakiegokolwiek rodzaju, włączając w to zasądzone koszty obsługi prawnej, a w szczególności związanych z: (i) naruszeniem Wymogów Ustawowych, (ii) powstałą odpowiedzialnością cywilną, karną lub administracyjną, (iii) a także w szczególności ze szkodami osoby trzeciej powstałymi w wyniku wykonywania Umowy, a także ze śmiercią lub zranieniem jakiejkolwiek osoby albo uszkodzeniem jakiejkolwiek rzeczy (innej niż Obiekt), które zdarzyły się przed końcem Okresu Odpowiedzialności za Wady, włączając jego ewentualne przedłużenie, zaistniałymi w związku z realizacją Umowy na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań Generalnego Wykonawcy lub jego Podwykonawców.
- 29.2.** Jeżeli przeciwko Zamawiającemu zostanie wytoczone powództwo albo zostanie zgłoszone roszczenie, za które zgodnie z KLAUZULĄ 29.1 powyżej, przejmuje odpowiedzialność Generalny Wykonawca, wówczas Zamawiający, niezwłocznie, zawiadomi o tym Generalnego Wykonawcę, który zobowiązuje się i będzie uprawniony na własny koszt uczestniczyć w takim postępowaniu i wejść, o ile będzie taka prawna możliwość, w miejsce Zamawiającego lub przystąpić jako interwenient uboczny, jak również może przeprowadzać negocjacje w celu rozstrzygnięcia tych postępowań. Zamawiający zobowiązuje się nie uznawać roszczeń ani nie zawierać ugody z osobą podnoszącą roszczenia, bez pisemnej zgody Generalnego Wykonawcy.

30. UBEZPIECZENIA

- 30.1.** [UBEZPIECZENIE ZAWARTE PRZEZ ZAMAWIAJĄCEGO] Zamawiający zawrze na swój koszt umowę ubezpieczenia ryzyk budowy - montażu CAR/EAR we własnym imieniu i na własną rzecz oraz wszystkich Wykonawców i Podwykonawców każdego szczebla, Inżynierów, Doradców Technicznych, Architektów, konsultantów, Służb Inspekcyjnych i Dostawców wykonujących prace na terenie budowy wyłącznie w zakresie działań realizowanych na terenie budowy, oraz wszystkich pozostałych osób i podmiotów formalnie zaangażowanych w realizację Kontraktu (Ubezpieczeni) w ramach swoich odnośnych interesów, praw, obowiązków, działań i zaniechań związanych z wykonaniem Umowy.
- 30.2.** Ubezpieczenie będzie utrzymane w całym okresie realizacji kontraktu tj. od dnia wejścia na plac budowy pierwszej wykonawcy lub rozładowania pierwszej dostawy do dnia podpisania protokołu odbioru końcowego bądź innego dokumentu uprawniającego do oddania inwestycji do użytkowania.
- 30.3.** Ubezpieczenie zostanie zawarte w systemie od wszystkich ryzyk (construction all risks/ereaction all risks insurance). Ochroną zostaną objęte szkody, które mogą powstać w związku z nagłymi i nieprzewidywanymi zdarzeniami podczas fazy budowy/montażu

(ochroną ubezpieczeniową objęte będą wykonane roboty oraz mienie, m.in. w trakcie budowy, montażu, prób i testów lub składowania w miejscu ubezpieczenia (teren budowy oraz miejsca składowania poza nim), w tym dostawy inwestorskie – jeśli będą występowały), na sumę ubezpieczenia odpowiadającą wynagrodzeniu netto (bez podatku VAT) powiększoną o wartość dostaw Inwestorskich (jeśli będą występowały).

30.4. Ubezpieczenie w zakresie uwzględniającym rozsądną handlowo ofertę będzie zawarte na warunkach odpowiadających co najmniej standardowi warunków monachijskich (Munich Re). Podstawowy zakres ubezpieczenia zostanie rozszerzony przynajmniej o następujące klauzule dodatkowe:

- a) klauzula 001 – ubezpieczenie ryzyka rozruchów i strajków;
- b) okres gwarancyjny - konserwacja rozszerzone pokrycie - klauzula 004 - w okresie nie krótszym niż 24 miesiące od daty podpisania protokołu odbioru końcowego;
- c) okres gwarancyjny – konserwacja prosta - klauzula 003 - w okresie nie krótszym niż 24 miesiące po zakończeniu obowiązywania klauzuli 004;
- d) ryzyko dodatkowych kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej i dniach wolnych od pracy oraz frachtu ekspresowego;
- e) ryzyko prób i testów w tym prób gorących – dopuszcza się limit czasowy uzależniony od rzeczywistej długości prób i testów (zakres zgodny co najmniej z klauzulą 100);
- f) ryzyko projektanta i producenta - klauzula 115/200 lub odpowiadająca temu standardowi;
- g) pokrycie ryzyka części wadliwych;
- h) ryzyko szkód w mieniu otaczającym;
- i) klauzula 013 – ubezpieczenie od składowania poza terenem budowy - ubezpieczone będą szkody w ubezpieczonym mieniu składowanym poza placem budowy;
- j) ryzyko dodatkowych kosztów wynagrodzenia ekspertów/rzeczoznawców;
- k) klauzula wzrostu wartości kontraktu - przynajmniej 120% pierwotnej sumy ubezpieczenia;
- l) klauzula 113 - ubezpieczenie mienia inwestycji podczas transportu z miejsca dostaw/magazynów/producentów na teren budowy z włączeniem szkód podczas załadunku i rozładunku;
- m) klauzulę reprezentantów;
- n) klauzulę wstrzymania prac (standstill cover);
- o) klauzulę ukończonych etapów budowy i częściowo odebranych do użytkowania (klauzula 116 i 116/1)
- p) klauzula pokrycia kosztów działań, mających na celu zapobieżenie szkodzie lub zmniejszenie jej rozmiarów jak również kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie.

30.5. Wyłączenia odpowiedzialności, klauzule zawężające lub obostrzające ochronę, limity odpowiedzialności oraz franszyzy redukcyjne będą stosowane w zakresie zgodnym z praktyką rynkową na dzień negocjowania i zawierania umowy ubezpieczenia. Generalny Wykonawca, Wykonawca, Podwykonawca lub dalsi podwykonawcy zobowiązani będą do przestrzegania wytycznych ubezpieczyciela w zakresie prowadzenia prac budowlanych.

30.6. Odszkodowania należne z tytułu umowy ubezpieczenia: Generalnemu Wykonawcy, Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszym podwykonawcom lub innym podmiotom objętych Umową będą płatne Generalnego Wykonawcy, Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy za pośrednictwem Inwestora i mogą być przeznaczone przez Generalnego Wykonawcę, Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszych podwykonawców wyłącznie na przywrócenie stanu sprzed powstania szkody. Zamawiający może z kwot odszkodowań, o których mowa w zdaniu poprzednim, potrącać swoje należności wobec Generalnego Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszych podwykonawców lub innych podmiotów objętych Umową.

30.7. W przypadku wypłaty odszkodowania każdy z ubezpieczonych uczestniczy we fransyzach/ udziałach własnych w takiej proporcji, w jakiej uczestniczy w wypłaconym odszkodowaniu w związku z jednym zdarzeniem losowym.

[UBEZPIECZENIE ZAWARTE PRZEZ WYKONAWCĘ]

30.8. Wykonawca na własny koszt ubezpieczy i zapewni ciągłość ochrony ubezpieczeniowej przez cały okres obowiązywania Umowy w zakresie następujących ryzyk:

30.8.1. Ubezpieczenia kluczowych maszyn budowano-montażowych Wykonawcy, Podwykonawców, dalszych podwykonawców;

30.8.2. Ubezpieczenie mienia w transporcie;

30.8.3. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) Wykonawcy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej;

30.9. Ubezpieczenie kluczowych maszyn budowlano - montażowych Wykonawcy, Podwykonawców i dalszych podwykonawców:

30.9.1. Wykonawca zawrze (lub w odniesieniu do sprzętu Podwykonawców lub dalszych podwykonawców wyegzekwuje od nich zawarcie) umowy ubezpieczenia na bazie wszystkich ryzyk [construction plant machinery] maszyn, urządzeń i pojazdów wolnobieżnych używanych do realizacji Umowy.

30.9.2. Przedmiot ubezpieczenia: niezależnie od formy własności wszystkie kluczowe maszyny, urządzenia, sprzęt budowlany, będący własnością, najmowany lub używany przez Wykonawcę, Podwykonawców i dalszych podwykonawców na Placu Budowy. Przez kluczowe maszyny, urządzenia, sprzęt budowlany należy rozumieć maszyny, urządzenia, sprzęt budowlany, którego wartość jednostkowa nowo odtworzeniowa przekracza 400.000,00 PLN (słownie: czterysta tysięcy złotych).

30.9.3. Okres ubezpieczenia i odpowiedzialności ubezpieczyciela: nie później niż od daty wprowadzenia na Placu Budowy, aż do momentu ich trwałego usunięcia z Placu Budowy.

30.9.4. Zakres ubezpieczenia: na bazie tzw. „wszystkich ryzyk maszyn budowlanych” [construction plant machinery].

30.9.5. Zakres terytorialny obejmie w szczególności Plac Budowy, z zastrzeżeniem, że dla ryzyk transportowych ochrona obowiązuje na trasie transportu lub przemieszczania się na Plac Budowy.

30.9.6. Franszyzy lub udział własny nie mogą być wyższe niż przyjęte w ramach dobrych praktyk rynkowych na dzień zawierania umów ubezpieczenia dla poszczególnych maszyn, urządzeń.

30.10. Ubezpieczenie mienia w transporcie:

30.10.1. Wykonawca zawrze umowę ubezpieczenia mienia w transporcie dla planowanych dostaw, nie później niż dzień przed rozpoczęciem pierwszego transportu/ tranzytu/ od dnia otrzymania zawiadomienia o gotowości do pierwszej wysyłki, do dnia zakończenia rozładunku ostatnich produktów na Teren Budowy.

30.10.2. Ubezpieczonymi w ramach umowy ubezpieczenia mienia w transporcie będą: Zamawiający, Wierzyciele (jeżeli istnieją), Wykonawca i Podwykonawcy dowolnego szczebla, pracownicy i przedstawiciele powyższych podmiotów.

30.10.3. Ubezpieczenie będzie zawarte na sumę ubezpieczenia odpowiadającą maksymalnej wartości ładunku na jednym środku transportu i/lub w miejscu składowania. W przypadku CIF zadeklarowana suma ubezpieczenia powinna odpowiadać 110% maksymalnej wartości ładunku.

30.10.4. Zakres ochrony ubezpieczeniowej powinien być co najmniej równoważny ochronie wynikającej z instytucyjnej klauzuli ładunkowej (A) ICC (A) 1/1/0, o ile warunki i klauzule ograniczające mogą być stosowane zgodnie z aktualnie obowiązującą praktyką rynkową.

30.10.5. Ochrona ubezpieczeniowa powinna obejmować:

- a) Automatyczną ochronę dla ponownej wysyłki;
- b) Ubezpieczenie czasowego składowania.

30.10.6. Dodatkowe klauzule (ewentualne ograniczenia, jeśli wymaga tego Ubezpieczyciel).

- a) Klauzula 50/50;
- b) Instytucyjne klauzule ładunkowe „A”,
- c) Instytucyjne klauzule ładunkowe (ładunki lotnicze),
- d) Instytucyjne klauzule strajkowe (ładunkowe),
- e) Instytucyjna klauzula o wymianie,
- f) Instytucyjna klauzula klasyfikacyjna (CI 3541/1/2001),
- g) Klauzula akumulacji;
- h) pokrycie kosztów usuwania pozostałości w wysokości min. 10% wartości ładunku (maksimum do ustalenia),

30.10.7. Wyłączenia odpowiedzialności, klauzule zawężające, limity odpowiedzialności oraz franszyzy redukcyjne będą stosowane w zakresie zgodnym z praktyką rynkową na dzień negocjowania i zawierania umowy ubezpieczenia.

30.11. Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej i posiadanego mienia:

30.11.1. Wykonawca jest zobowiązany do zawarcia na własny koszt umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności, posiadania oraz

użytkowania mienia dotyczącej przedmiotowego kontraktu (umowa dedykowana pod kontrakt), obejmującej szkody, które mogą powstać w czasie lub w związku z realizacją Umowy, a także szkody związane z działaniami Podwykonawców.

- 30.11.2. Zakres ochrony powinien obejmować szkody osobowe i szkody rzeczowe, zarówno w postaci poniesionych strat (*damnum emergens*), jak i utraconych korzyści (*lucrum cessans*) powstałe w trakcie okresu ubezpieczenia. Ubezpieczenie obejmie ochroną odpowiedzialność Zamawiającego, Wykonawcy (Konsorcjum Wykonawców), Podwykonawców (i ich przedstawicieli) zatrudnieni przy realizacji części Umowy, osoby przeprowadzające uruchomienia i pomiary oraz wszelkie inne osoby zatrudnione w związku z wykonywaniem Umowy. Zakres ochrony winien obejmować odpowiedzialność wzajemną między podmiotami objętymi ochroną na podstawie wymaganej umowy ubezpieczenia.
- 30.11.3. Ochrona ubezpieczeniowa w ramach ubezpieczenia OC będzie dodatkowo obejmować w szczególności:
- a) szkody wyrządzone rażącym niedbalstwem;
  - b) szkody wyrządzone przez podwykonawców i dalszych wykonawców;
  - c) szkody nie będące następstwem szkód osobowych, ani szkód rzeczowych (tzw. czyste straty finansowe) z limitem odpowiedzialności min. 10.000.000 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia;
  - d) szkody spowodowane wadą produktu lub wykonanej usługi;
  - e) szkody powstałe po przekazaniu przedmiotu pracy lub usługi w użytkowanie odbiorcy (*completed operations*);
  - f) szkody polegające na poniesieniu kosztów dodatkowych na demontaż wadliwego produktu oraz montaż produktu wolnego od wad, z limitem odpowiedzialności min. 10 000 000 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia;
  - g) szkody powstałe podczas prac wyburzeniowych lub rozbiórkowych, prac prowadzonych przy użyciu materiałów wybuchowych, młotów pneumatycznych, hydraulicznych lub kafarów innych podobnych urządzeń w związku z prowadzonymi pracami kontraktowymi;
  - h) szkody rzeczowe powstałe wskutek wibracji, osłabienia elementów nośnych albo usunięcia się lub osłabienia nośności gruntu polegające na zawaleniu się obiektu budowlanego, oderwania się części obiektu budowlanego, pęknięciu jeżeli zagraża to stabilności budynku lub budowli – z limitem odpowiedzialności min. 20 000 000 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że szkody osobowe będą pokryte do pełnej wysokości sumy gwarancyjnej
  - i) szkody powstałe w instalacjach podziemnych;
  - j) szkody wyrządzone przez pojazdy mechaniczne nie podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu OC
  - k) szkody powstałe w mieniu powierzonym (pozostającym pod opieką lub pod kontrolą podwykonawców) – dopuszczalna granica wynosi 20.000.0000 zł
  - l) szkody powstałe w mieniu będącym przedmiotem usługi, naprawy, obróbki,

- m) szkody wyrządzone podczas prac ładunkowych;
  - n) szkody powstałe w środowisku naturalnym lub w związku z zanieczyszczeniem środowiska substancjami szkodliwymi wynikłe wskutek zdarzenia o charakterze nagłym i przypadkowym, w tym zanieczyszczania powietrza, wody, gruntów, drzewostanu lasów i parków, z limitem odpowiedzialności co najmniej 10 000 000 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia;
  - o) szkody poniesione przez pracowników (OC pracodawcy);
  - p) Franszyza lub udział własny będą ustalone na rozsądnym poziomie rynkowym, w wysokości nieprzekraczającej 10 000 zł dla szkód rzeczowych oraz 10% odszkodowania, nie mniej niż 10 000 zł dla czystych strat finansowych, z zastrzeżeniem braku franszyzy i udziałów własnych w odniesieniu do szkód osobowych.
- 30.11.4. Ubezpieczenia OC Wykonawcy będzie obejmować odpowiedzialność cywilną deliktową, kontraktową z sumą gwarancyjną nie niższą niż 50 000 000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w rocznym okresie ubezpieczenia – suma gwarancyjna dedykowana dla przedmiotowej Umowy.

30.12. Ubezpieczenie od Odpowiedzialności Cywilnej Projektantów:

- 30.12.1. Wykonawca jest zobowiązany do zawarcia na własny koszt umowy ubezpieczenia OC zawodowej obejmującej ochroną odpowiedzialność Wykonawcy (Konsorcjum Wykonawców) oraz osób, którymi posługuje się on w związku z realizacją Umowy, w tym także Podwykonawców z tytułu czynów niedozwolonych (odpowiedzialność deliktowa) oraz niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (odpowiedzialność kontraktowa), w związku z nieprawidłowymi działaniami lub zaniechaniami zawodowymi mającymi miejsce w okresie ubezpieczenia (act committed).
- 30.12.2. Okres ubezpieczenia obejmować będzie co najmniej okres obowiązywania Umowy oraz okres, przed którym wykonano wszelkie prace projektowo- dokumentacyjne niezbędne do realizacji Umowy.
- 30.12.3. Zamawiający dopuszcza możliwość zawarcia ubezpieczenia na bazie claims made z zastrzeżeniem zastosowania okresu dodatkowego na zgłaszanie roszczeń obejmującego 3 lata od daty zakończenia okresu rękojmi za wady i gwarancji jakości.
- 30.12.4. Zakres ochrony ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej powinien obejmować szkody osobowe, szkody rzeczowe oraz czyste straty finansowe, zarówno w postaci poniesionych strat (damnum emergens), jak i utraconych korzyści (lucrum cessans). Ochrona ubezpieczeniowa zostanie dodatkowo rozszerzona na:
- a) szkody wyrządzone przez podwykonawców ubezpieczonego (każdego stopnia), w zakresie obejmującym realizowane przez nich prace;
  - b) koszty przebudowy, rekonstrukcji przedmiotu prac projektowych nawet wtedy, gdy nie doszło do wyrządzenia szkody w mieniu polegającej na uszkodzeniu lub zniszczeniu, a wnoszona budowla jest dotknięta wadą;
  - c) koszty przeprojektowania, które zostaną poniesione przez osobę trzecią w następstwie szkody wynikłej z uchybienia ubezpieczonego;

- d) szkody polegające na konieczności poniesienia przez osoby trzecie kosztów w związku z nałożonymi karami, grzywnami, sankcjami, odszkodowaniami, należnościami, o ile wynikają z uchybień ubezpieczonego;
- e) szkody spowodowane niedotrzymaniem planowanych terminów lub kosztów, o ile stanowi ono następstwo uchybienia ubezpieczonego;
- f) szkody powstałe w środowisku naturalnym lub w związku z zanieczyszczeniem środowiska, z limitem odpowiedzialności min. 5 000 000 zł;
- g) franszyza lub udział własny będą ustalone na rozsądnym poziomie rynkowym w wysokości nieprzekraczającej 20 000 zł dla szkód rzeczowych, 10% odszkodowania, nie mniej niż 10 000 zł dla czystych strat finansowych, z zastrzeżeniem braku franszyzy i udziałów własnych w odniesieniu do szkód osobowych.
- h) szkody wyrządzone rażącym niedbalstwem;

30.12.5. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej będzie obejmować odpowiedzialność cywilną deliktową, kontraktową z sumą gwarancyjną nie niższą niż 20 000 000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w rocznym okresie ubezpieczenia – suma gwarancyjna dedykowana dla przedmiotowej Umowy. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej zawodowej będzie obejmować wszelkie usługi projektowe, wynikające z pełnienia funkcji w budownictwie, usługi im towarzyszące jak nadzór autorski, inwestorski o ile będą wykonywane w związku z realizacją Umowy.

30.13. Ubezpieczenie – Postanowienia Ogólne

- 30.13.1. Wykonawca dostarczy Zamawiającemu odpowiednie polisy ubezpieczeniowe potwierdzające zawarcie przez niego umów ubezpieczenia, a także warunków na jakich ubezpieczenia zostały zawarte wraz z dowodami opłacenia składek (jeżeli ochrona ubezpieczeniowa zależy od płatności składki) dla każdej ze wskazanych umów ubezpieczenia w terminie 10 dni od zawarcia Umowy. Jeżeli składka jest płatna w ratach, Wykonawca dostarczy Zamawiającemu potwierdzenie opłacenia każdej raty nie później niż w dniu płatności określonym w umowie ubezpieczenia. Zamawiający dopuszcza możliwość złożenia innych dokumentów potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia na wymaganych warunkach oraz istnienie ważnej ochrony ubezpieczeniowej – np. certyfikatów wystawionych przez ubezpieczyciela lub brokera – o ile dokumenty te zawierają szczegółowe informacje o warunkach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
- 30.13.2. Jeżeli w trakcie obowiązywania Umowy ma upłynąć okres ubezpieczenia z tytułu jakiejkolwiek wymaganej umowy ubezpieczenia, Wykonawca niezwłocznie i bez wezwania dostarczy Zamawiającemu dokumenty potwierdzające przedłużenie bieżącej lub zawarcie nowej umowy ubezpieczenia zgodnej z wymaganiami Umowy, w terminie najpóźniej 7 dni przed końcem bieżącego okresu ubezpieczenia. Do tych dokumentów stosuje się odpowiednio postanowienia KLAUZULI 30.13.1 powyżej. W każdym przypadku Wykonawca zapewni ciągłość ochrony ubezpieczeniowej.
- 30.13.3. Treść powyższych dokumentów powinna zapewnić Zamawiającemu możliwość weryfikacji realizacji wymogów Umowy, w tym w szczególności w zakresie wysokości sum gwarancyjnych/sum ubezpieczenia, limitów odpowiedzialności, mających zastosowanie fransyz lub udziałów własnych, okresu ubezpieczenia.

- 30.13.4. W przypadku wymaganego Umową dokumentu sporządzonego w języku innym niż język polski, Wykonawca powinien przekazać taki dokument każdorazowo wraz z jego tłumaczeniem na język polski.
- 30.13.5. Jeżeli wskazane powyżej umowy ubezpieczenia nie zostaną zawarte lub jeśli dokumenty potwierdzające ich zawarcie i ich warunki (w tym opłacenie składki, o ile będą wymagane) nie zostaną dostarczone w terminie bądź zakres ochrony będzie odbiegał na niekorzyść Zamawiającego od zakresu wskazanego w Umowie, lub zapisy umów ubezpieczenia zostaną zmienione w jakikolwiek sposób i stopniu na niekorzyść Zamawiającego bez zgody Zamawiającego, bądź gdy Wykonawca świadomie wprowadzi w błąd Zamawiającego co do istnienia lub warunków tych umów ubezpieczenia.
- a) do czasu przedstawienia Zamawiającemu dokumentów, o których mowa w KLAUZULI 30.13.1 lub w KLAUZULI 30.13.2, spełniających wymagania Umowy, Zamawiający może wstrzymać się z zapłatą Wykonawcy Wynagrodzenia, bez jakichkolwiek roszczeń Wykonawcy z tego tytułu, lub
  - b) Zamawiający może samodzielnie zawrzeć stosowne umowy ubezpieczenia na koszt i ryzyko Wykonawcy. Zamawiający może obciążyć Wykonawcę kosztami, w tym składką oraz odsetkami, jakiegokolwiek tak zawartej umowy ubezpieczenia, wzywając Wykonawcę do zapłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania lub dokonując potrącenia z Wynagrodzenia Wykonawcy.
- 30.13.6. Obowiązek Wykonawcy do zawarcia i przedłużania ważności wymaganych ubezpieczeń nie może być w żadnym wypadku interpretowany jako ograniczenie odpowiedzialności wynikającej z niniejszej Umowy.
- 30.13.7. Niezależnie od ubezpieczeń wskazanych poniżej, w okresie obowiązywania Umowy, Wykonawca zawrze i utrzyma w mocy wszelkie inne, wymagane przez prawo umowy ubezpieczenia, w tym Wykonawca zapewni, żeby wszystkie osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie w ramach realizacji Umowy posiadały, przez okres wykonywania przez nie zadań, polisy ubezpieczenia odpowiedzialności zawodowej na sumy gwarancyjne nie mniejsze niż wymagane przez obowiązujące przepisy prawa. Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia aktualnych polis ubezpieczeniowych na każde żądanie Zamawiającego.
- 30.13.8. Zamawiający dopuszcza przedstawienie polisy ubezpieczeniowej z sumą gwarancyjną (oraz innymi kwotami, w tym sublimitami) wyrażoną w EUR (euro) lub w zł (złoty polski) lub w USD (dolar amerykański) lub GBP (funt brytyjski). W takim przypadku Zamawiający zweryfikuje wysokość sumy gwarancyjnej (oraz innych kwot) z wymaganiami Umowy (z kwotami wyrażonymi w Umowie w zł), na podstawie najaktualniejszego kursu średniego NBP danej waluty obcej według stanu na dzień przedłożenia dokumentu Zamawiającemu.
- 30.13.9. W przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego wszyscy uczestnicy zaangażowani bezpośrednio lub pośrednio w realizację Obiektu (Zamawiający, Generalny Wykonawca i Podwykonawcy) udzielą sobie pomocy i będą współpracować w celu uzyskania odszkodowania ubezpieczeniowego w możliwe krótkim czasie. W odniesieniu do roszczeń ubezpieczeniowych dotyczących interesów Zamawiającego, Generalny Wykonawca nie może zrezygnować z żadnego roszczenia, ani nie może zawrzeć żadnej ugody z ubezpieczycielem bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego.
- 30.13.10. Wykonawca zobowiązany jest do pokrycia kosztów ubezpieczeń uzupełniających wynikających z wydłużenia okresu realizacji Kontraktu w porównaniu z terminami

określonymi w Harmonogramie Realizacji Kontraktu, wynikające z jego winy. Zapis dotyczy zarówno ubezpieczeń do zawarcia których zobowiązany jest Wykonawca jak i Zamawiający.

31. WARUNKI NIEPRZEWIDZIANE

- 31.1. Generalny Wykonawca zobowiązany jest wykonać rozpoznanie aktualnych warunków gruntowo wodnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami – w tym w razie konieczności opracować dokumentację geologiczno-inżynierską.
- 31.2. ~~Żadne~~ Dodatkowe płatności ~~ani~~ **lub** korekty Ceny czy przedłużenia Terminu Realizacji ~~nie~~ **nie** będą dokonane **na zasadach przewidzianych w niniejszej Umowie z jakiegokolwiek powodów, a w szczególności z powodu wystąpienia warunków hydrologicznych, klimatycznych, geologicznych czy innych uwarunkowań fizycznych Terenu Budowy.**

32. ZMIANY PRZEPISÓW PRAWNYCH

Jeżeli po zawarciu Umowy wejdą w życie jakiekolwiek Wymagania Ustawowe (co obejmuje także wszelkie zmiany interpretacji lub stosowania przepisów przez kompetentne organy) niezależne od Stron i mające bezpośredni wpływ na wykonanie Umowy, wszelkie ryzyko związane ze z powyższymi zmianami będzie obciążało Generalnego Wykonawcę, **chyba że Generalny Wykonawca powiadomi o tym fakcie Zamawiającego w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia wystąpienia zmiany.**

33. SIŁA WYŻSZA

- 33.1. „Siła Wyższa” oznacza wystąpienie zdarzeń, niezależnych od Strony powołującej się na Siłę Wyższą, i których nie można było przewidzieć, jeżeli te zdarzenia albo ich następstwa mają istotny negatywny wpływ na wykonanie przez Stronę powołującą się na Siłę Wyższą jej zobowiązań wynikających z Umowy, w tym:
- (a) wojny lub działania wojenne powstałe na terenie Polski lub jej dotyczące;
  - (b) rewolucje, rozruchy, powstania, zamieszki cywilne, akty terroryzmu lub sabotaż;
  - (c) embarga, restrykcje dotyczące importu, strajki generalne, lokauty,
  - (d) działania sił przyrody, w tym trzęsienia ziemi i powódzie, z wyłączeniem: (i) warunków pogodowych racjonalnie przewidywalnych dla obszaru geograficznego, na którym znajduje się Teren Budowy; lub (ii) wszelkich podpowierzchniowych warunków geologicznych na Terenie Budowy odkrytych po dacie Rozpoczęcia Prac.
- 33.2. Jeżeli zdarzenie Siły Wyższej uniemożliwi Stronie wypełnianie Umowy w całości, wówczas w terminie 21 (dwudziestu jeden) dni od wystąpienia takiego zdarzenia Strona ta zawiadomi na piśmie drugą Stronę o tym zdarzeniu podając okoliczności jego wystąpienia. Generalny Wykonawca poinformuje Inżyniera Kontraktu o wszelkich alternatywnych sposobach wykonania zobowiązań, których nie uniemożliwia Siła Wyższa, a także o krokach, jakie Generalny Wykonawca proponuje podjąć w związku z takim alternatywnym wykonaniem zobowiązań. Generalny Wykonawca nie podejmie żadnych kroków bez instrukcji Inżyniera Kontraktu.

- 33.3.** Strona powołująca się na wystąpienie Siły Wyższej będzie zwolniona z odpowiedzialności za niewykonywanie lub nieterminowe wykonywanie swych obowiązków wynikających z Umowy tak długo, jak długo występuje ta Siła Wyższa lub jej skutki w takim tylko zakresie, w jakim wykonanie umownych obowiązków zostało uniemożliwione.
- 33.4.** Strona lub Strony dotknięte zdarzeniem Siły Wyższej użyją wszystkich możliwych i racjonalnych środków do złagodzenia skutków jej wpływu na wykonanie Umowy i wypełnianie swoich obowiązków wynikających z Umowy.
- 33.5.** Strony oświadczają, że są świadome istnienia epidemii spowodowanej wirusem SARS-CoV-2 (Koronawirus) oraz działań wojennych prowadzonych na terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. i powyższe okoliczności zostały uwzględnione przez Strony przy zawarciu Umowy, w tym w uzgodnionych terminach i Cenie. Każda ze Stron potwierdza, iż na dzień podpisania niniejszej Umowy jest w stanie realizować zobowiązania wynikające z Umowy (w szczególności w zakresie zobowiązań terminowych oraz kwotowych). Generalny Wykonawca potwierdza, że (i) Koronawirus oraz wprowadzane w związku z nim ograniczenia administracyjne, a także (ii) konsekwencje (w tym gospodarcze) działań wojennych prowadzonych na terytorium Ukrainy nie wpływają oraz według jego najlepszej wiedzy nie wpłyną negatywnie na Generalnego Wykonawcę w zakresie możliwości wykonania Umowy zgodnie z warunkami i terminami wskazanymi w Umowie i nie mogą zatem stanowić Siły Wyższej.
- 33.6.** W przypadku, gdyby na skutek (i) wprowadzenia dalszych administracyjnych ograniczeń, nakazów lub zakazów związanych z Koronawirusem, (ii) lub na skutek konsekwencji (w tym gospodarczych) działań wojennych prowadzonych na terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r., które rzeczywiście i istotnie wpłyną negatywnie na zdolność Generalnego Wykonawcę do wykonania Prac poprzez uniemożliwienie (lub istotne utrudnienie) wykonania lub należytego wykonania Umowy (lub zaistnieje poważne ryzyko takiego negatywnego wpływu), Generalny Wykonawca zobowiązany jest natychmiast powiadomić Zamawiającego o zaistnieniu takiej okoliczności oraz wskazać, w jaki rzeczywisty sposób takie okoliczności uniemożliwiają lub istotnie utrudniają wykonanie Umowy wraz ze wskazaniem działań (planu naprawczego) mających na celu zminimalizowanie ich negatywnego wpływu na wykonanie Umowy. Generalny Wykonawca zobowiązany jest podejmować wszystkie racjonalne działania w celu uniknięcia lub zminimalizowania negatywnego wpływu takich okoliczności na wykonanie Umowy.

CZĘŚĆ VIII. ZMIANY W UMOWIE I INNE POSTANOWIENIA

34. ZMIANY W UMOWIE

- 34.1.** Każda zmiana postanowień Umowy wymaga formy pisemnej w postaci aneksu pod rygorem nieważności.
- 34.2.** Zmiana postanowień Umowy może nastąpić w przypadku wystąpienia okoliczności wskazanych w art. 455 ust. 1 pkt 2 – 4 oraz ust. 2 Prawa Zamówień Publicznych.
- 34.3.** Strony zgodnie z art. 455 ust. 1 pkt 1 Prawa Zamówień Publicznych przewidują możliwość dokonania zmian postanowień Umowy w następujących przypadkach:

34.3.1. Zmiana Terminu Realizacji Obiektu może nastąpić w przypadku:

- (i) wystąpienia nietypowych warunków pogodowych mających wpływ na niemożliwość prowadzenia robót budowlanych, w szczególności takich jak: długotrwałe intensywne opady trwające powyżej 5 (pięciu) dni, powódź (czas niezbędny na ustąpienie wody z zalanego terenu i możliwość kontynuacji lub rozpoczęcia prac), które zgodnie z szczegółową specyfikacją techniczną uniemożliwiają prowadzenie prac. Fakt ten musi być potwierdzony przez Instytut Meteorologiczny,
- (ii) przesunięcia terminu udostępnienia Generalnemu Wykonawcy Terenu Budowy lub wstrzymania prac z przyczyn nie leżących po stronie Generalnego Wykonawcy.

34.3.2. zmiana Terminu Realizacji, sposobu realizacji lub Ceny może nastąpić w przypadku wystąpienia Siły Wyższej.

34.3.3. zmiana Terminu Realizacji może nastąpić w przypadku zmiany istotnych przepisów Regulacji UE, obowiązujących prawa lub Wymagań Ustawowych powodujących konieczność dostosowania Prac i Obiektu do zmian przepisów, które nastąpiły w trakcie realizacji Umowy,

34.3.4. zmiana Terminu Realizacji lub sposobu realizacji Umowy może nastąpić w przypadku kolizji Prac z planowanymi lub równolegle prowadzonymi przez inne podmioty pracami; w takim przypadku zmiany w Umowie zostaną ograniczone do zmian koniecznych powodujących uniknięcie lub usunięcie kolizji,

34.3.5. zmiana Terminu Realizacji może nastąpić w przypadku następstw działania organów administracji i innych podmiotów o kompetencjach zbliżonych do organów administracji (m.in. eksploatatorów infrastruktury), w szczególności:

- (a) przekroczenia określonych przez prawo lub regulaminy, a jeśli takich regulacji nie ma – typowych w danych okolicznościach terminów wydawania przez organy administracji lub inne podmioty decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp., bezpośrednio związanych z realizacją części lub całości Prac, wykazanego przez Generalnego Wykonawcę dokumentami urzędowymi lub dokumentami prywatnymi z datą pewną, pod warunkiem, że Generalny Wykonawca nie odpowiada za to opóźnienie i powoduje ono wstrzymanie realizacji części lub całości Prac;
- (b) odmowy wydania przez organy administracji lub inne podmioty wymaganych decyzji, zezwoleń, uzgodnień z przyczyn niezawinionych przez Generalnego Wykonawcę,

34.3.6. zmiana sposobu realizacji Umowy w stosunku do SWZ lub PFU (wraz z ewentualną zmianą Terminu Realizacji i Ceny) może nastąpić w przypadku konieczności wprowadzenia zmian technologicznych spowodowanych w szczególności następującymi okolicznościami:

- (a) niedostępnością na rynku materiałów, lub urządzeń, spowodowaną

- zaprzestaniem produkcji lub wycofaniem z rynku tych materiałów lub urządzeń, przedłużający się czas w ich uzyskaniu,
- (b) pojawieniem się na rynku materiałów lub urządzeń nowszej generacji pozwalających na zaoszczędzenie kosztów realizacji Obiektu lub kosztów eksploatacji Obiektu, lub umożliwiających uzyskanie Obiektu lepszej jakości,
  - (c) koniecznością zrealizowania Obiektu przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub technologicznych, w sytuacji, gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub wadliwym wykonaniem Obiektu lub też zastosowanie innych rozwiązań mogło przynieść korzyści dla efektywności Obiektu,
  - (d) optymalizacją kosztów ponoszonych przez Zamawiającego w związku z realizacją Obiektu;
  - (e) poprawą bezpieczeństwa ludzi i sprzętu w związku z realizacją Obiektu,
  - (f) uzasadnioną i konieczną poprawą jakości, wydajności lub bezpieczeństwa realizacji Prac, ograniczeniem kosztów działania i utrzymania Obiektu lub spełnieniem wymagań związanych z bezpieczeństwem lub ochroną środowiska.
- 34.3.7. zmiana Ceny, do wartości nie przekraczającej 10% (dziesięciu procent) Ceny, o której mowa w KLAUZULI 11.1 może nastąpić w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w razie zaniechania realizacji części Prac z przyczyn, których nie można było przewidzieć i które są niezależne od Zamawiającego oraz w przypadkach przewidzianych w poniższych zapisach.
- 34.3.8. zmiana Terminu Realizacji, sposobu realizacji i Ceny może nastąpić w przypadku aktualizacji rozwiązań projektowych w stosunku do SWZ lub PFU z powodu zmiany obowiązujących przepisów, warunków umożliwiających prowadzenie Prac, bezpieczeństwa pracy, a także zmian wynikających z innych nieprzewidywalnych istotnych okoliczności, których wprowadzenie będzie korzystne dla efektywności Obiektu,
- 34.3.9. zmiana Terminu Realizacji może nastąpić w przypadku rezygnacji przez Zamawiającego z części Prac;
- 34.3.10. zmiana Terminu Realizacji może nastąpić w przypadku przekazania przez Zamawiającego polecenia zawieszenia wykonywania Umowy i zawieszenia Umowy przez Generalnego Wykonawcę, zgodnie z KLAUZULĄ 35;
- 34.3.11. zmiana osób uczestniczących w wykonywaniu Umowy po stronie Generalnego Wykonawcy, wskazanych w ofercie Generalnego Wykonawcy może nastąpić na inne osoby spełniające warunki postawione w tym zakresie w SWZ,
- 34.3.12. zmiana podmiotu, o którym mowa w art. 118 ust. 1 Prawa Zamówień Publicznych na inny może nastąpić pod warunkiem udowodnienia Zamawiającemu, że nowy podmiot spełnia warunki określone w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, zgodnie z wymaganiami określonymi w SWZ oraz nie podlega wykluczeniu zgodnie z SWZ dla postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

- 34.3.13. Jeżeli nastąpiło ogłoszenie upadłości lub otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego Generalnego Wykonawcy, wówczas wszystkie zobowiązania i wierzytelności Generalnego Wykonawcy wobec Zamawiającego określone w Umowie, a także wobec podwykonawców, przejmie podmiot trzeci, wskazany przez Generalnego Wykonawcę, o ile podmiot ten spełnia warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

34.4. Zmiany wprowadzane przez Zamawiającego

- 34.4.1. W przypadku, kiedy Zamawiający proponuje Zmianę zgodnie z KLAUZULĄ 34.3, prześle on do Generalnego Wykonawcy Wniosek Propozycji Zmiany nakazujący Generalnemu Wykonawcy przygotowanie i dostarczenie Propozycji Zmiany Inżynierowi Kontraktu, w terminie 14 dni (*czternastu dni*) dni od dnia otrzymania Wniosku Propozycji Zmiany lub w dłuższym, uzgodnionym przez Strony ze względu na charakter Zmiany terminie, który będzie zawierał:

- (a) krótki opis Zmiany;
- (b) wpływ na Termin Realizacji;
- (c) szacowaną cenę Zmiany;
- (d) wpływ na Gwarancje Ruchowe (jeżeli występuje);
- (e) wpływ na Gwarancje Wykonania Umowy; oraz
- (f) wpływ na inne postanowienia Umowy.

- 34.4.2. W przypadku określonym w KLAUZULI 34.3.8 Generalny Wykonawca nie może odmówić zawarcia aneksu zmieniającego Cenę.

- 34.4.3. Przed przygotowaniem i dostarczeniem Propozycji Zmiany Generalny Wykonawca, w terminie 7 (*siedmiu*) dni od dnia otrzymania Wniosku Propozycji Zmiany, dostarczy Inżynierowi Kontraktu koszt przygotowania Propozycji Zmiany, zawierający oszacowanie kosztu przygotowania i dostarczenia Propozycji Zmiany oraz wstępne oszacowanie wpływu Zmiany na Cenę. Po otrzymaniu od Generalnego Wykonawcy kosztu przygotowania Propozycji Zmiany, Zamawiający w terminie 7 (*siedmiu*) Dni Roboczych:

- (a) albo zaakceptuje oszacowanie Generalnego Wykonawcy i wyda instrukcję, żeby kontynuował on przygotowywanie Propozycji Zmiany;
- (b) albo zawiadomi Generalnego Wykonawcę o tych częściach kosztu przygotowania Propozycji Zmiany, które są nie do zaakceptowania z prośbą o ich ponowne rozważenie;
- (c) albo zawiadomi Generalnego Wykonawcę, że nie zamierza wprowadzać Zmiany.

Po doręczeniu takiego zawiadomienia, Generalny Wykonawca nie przystąpi do dokonywania Zmiany do czasu i pod warunkiem wydania Polecenia Wprowadzenia Zmiany.

- 34.4.4. Po otrzymaniu od Zamawiającego instrukcji postępowania, zgodnie z KLAUZULĄ 34.4.3(a), Generalny Wykonawca niezwłocznie przygotowuje Propozycję Zmiany zgodnie z KLAUZULĄ 34.5.1.

- 34.4.5. Kalkulacja cenowa każdej Zmiany zostanie przeprowadzona z zachowaniem warunków rynkowych. Dla uniknięcia wątpliwości, koszt Zmiany wynikającej z odstąpienia od zatwierdzonej dokumentacji zostanie poniesiony przez Generalnego Wykonawcę w przypadku, gdy takie odstąpienie jest konieczne na skutek jakiegokolwiek błędu, uchybienia lub rozbieżności w takiej dokumentacji.
- 34.4.6. Po otrzymaniu Propozycji Zmiany, Zamawiający i Generalny Wykonawca spotkają się i uzgodnią zmianę Ceny i wszystkie inne istotne sprawy dotyczące Propozycji Zmiany. W terminie 14 dni od osiągnięcia tego porozumienia, Zamawiający, jeżeli w dalszym ciągu ma zamiar wprowadzić Zmianę, prześle Generalnemu Wykonawcy Polecenie Wprowadzenia Zmiany.
- 34.4.7. Jeżeli Zamawiający nie jest w stanie przekazać Polecenia Wprowadzenia Zmian w terminie powyższych 14 (czternastu) dni, Zamawiający jest zobowiązany poinformować szczegółowo Generalnego Wykonawcę o planowanym terminie przekazania mu tego Polecenia Wprowadzenia Zmiany, przy czym przekazanie Polecenia Wprowadzenia Zmiany nie nastąpi później niż w terminie 14 dni od dnia osiągnięcia porozumienia.
- 34.4.8. W przypadku gdy Generalny Wykonawca nie otrzyma Polecenia Wprowadzenia Zmiany w terminie 14 dni od dnia przekazania Propozycji Zmiany, Generalny Wykonawca nie jest upoważniony do otrzymania zwrotu kosztów, poniesionych przy przygotowywaniu Propozycji Zmiany.

34.5. Zmiany wprowadzane przez Generalnego Wykonawcę

- 34.5.1. Generalny Wykonawca nie może wprowadzić żadnej zmiany w Pracach poprzez odstępstwo, modyfikację, uzupełnienie lub pominięcie w zakresie jakiegokolwiek elementu Obiektu, chyba, że uzna iż taka zmiana jest wymagana w celu umożliwienia mu spełnienia wymagań Umowy. W takim przypadku Generalny Wykonawca doręczy Zamawiającemu uprzednie zawiadomienie na piśmie o proponowanej zmianie i dostarczy Zamawiającemu takie informacje, jakich Zamawiający zażąda. Jeżeli Zmianę proponuje Generalny Wykonawca zgodnie z KLAUZULĄ 34.3, wówczas dostarczy on Inżynierowi Kontraktu na piśmie Zgłoszenie Propozycji Zmiany, z podaniem uzasadnienia proponowanej Zmiany i włączając informacje wyszczególnione w KLAUZULI 34.4.1.
- 34.5.2. Po otrzymaniu Zgłoszenia Propozycji Zmiany, Strony będą postępować zgodnie z procedurami określonymi w KLAUZULACH 34.4.2 – 34.4.8. Jednakże, jeżeli Zamawiający nie zdecyduje się na wprowadzenie Zmiany, Generalny Wykonawca nie będzie uprawniony do otrzymania zwrotu kosztów poniesionych na przygotowanie Zgłoszenia Propozycji Zmiany.
- 34.5.3. W przypadku, gdy Generalny Wykonawca wprowadzi Zmianę inaczej niż zgodnie z KLAUZULAMI 34.5.1 – 34.5.2 lub przystąpi do wprowadzania Zmiany, która nie została zaakceptowana na piśmie przez Zamawiającego, Generalny Wykonawca nie będzie z tego tytułu uprawniony do zwrotu żadnych dodatkowych kosztów ani do podwyższenia Ceny, ani też przedłużenia Terminu Zakończenia Realizacji, ani żadnych zmian Gwarancji Wykonania Umowy.

- 34.6.** Postanowienia wymienione w KLAUZULI 34.3 stanowią katalog zmian, na które

Zamawiający może, ale nie musi wyrazić zgody. W przypadku wystąpienia okoliczności skutkujących koniecznością zmiany Umowy z przyczyn, o których mowa powyżej, na które powołuje się Generalny Wykonawca, zobowiązany jest on do niezwłocznego poinformowania o tym Zamawiającego i wystąpienia z Wnioskiem Propozycji Zmiany, ze wskazaniem, czego zmiana ma dotyczyć oraz szczegółowym i udokumentowanym uzasadnieniem. Wniosek Propozycji Zmiany powinien zawierać:

- (a) krótki opis Zmiany;
- (b) wpływ na Termin Realizacji;
- (c) szacowaną cenę Zmiany;
- (d) wpływ na Gwarancje Ruchowe (jeżeli występuje);
- (e) wpływ na Gwarancje Wykonania Umowy; oraz
- (f) wpływ na inne postanowienia Umowy.

34.7. Niezależnie od postanowień KLAUZULI 34.3, nie będzie uważana za Zmianę jakakolwiek zmiana, którą należy wprowadzić dlatego, że powstała ona na skutek niedotrzymania przez Generalnego Wykonawcę obowiązków wynikających z Umowy, z uwzględnieniem postanowień KLAUZULI 7.2. Taka zmiana nie będzie pociągać za sobą zmiany Ceny ani zmiany Terminu Realizacji.

34.8. Stosownie do treści art. 436 pkt 4 lit. b Prawa Zamówień Publicznych Zamawiający, na zasadach określonych w KLAUZULI 34.9 - 34.13, przewiduje możliwość zmiany wysokości Ceny w przypadku zmiany:

- 34.8.1. stawki podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego,
  - 34.8.2. wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
  - 34.8.3. zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne,
  - 34.8.4. zasad gromadzenia i wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych,
    - jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania Umowy przez Generalnego Wykonawcę.
- 34.9.** W sytuacji wystąpienia okoliczności wskazanych w KLAUZULI 34.8.1 każda ze Stron jest uprawniona złożyć drugiej Stronie Wniosek Propozycji Zmiany w zakresie płatności wynikających z faktur wystawionych po wejściu w życie przepisów zmieniających stawkę podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego. Wniosek Propozycji Zmiany powinien zawierać wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i wskazanie podstaw prawnych zmiany stawki podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a także dokładne wyliczenie kwoty Ceny po zmianie Umowy, z tym zastrzeżeniem, że wartość netto wynagrodzenia Generalnego Wykonawcy nie zmieni się, a wartość brutto wynagrodzenia zostanie wyliczona na podstawie nowych przepisów.

- 34.10.** W sytuacji wystąpienia okoliczności wskazanych w KLAUZULI 34.8.2 każda ze Stron jest uprawniona złożyć drugiej Stronie Wniosek Propozycji Zmiany w zakresie płatności wynikających z faktur wystawionych po wejściu w życie przepisów zmieniających wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej. Wniosek Propozycji Zmiany powinien zawierać wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i wskazanie podstaw prawnych oraz dokładne wyliczenie kwoty Ceny po zmianie Umowy, w szczególności Generalny Wykonawca zobowiązuje się wykazać związek pomiędzy wnioskowaną kwotą zmiany Ceny, a wpływem zmiany minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej na kalkulację Ceny. Wniosek Propozycji Zmiany powinien obejmować jedynie koszty realizacji Umowy, które Generalny Wykonawca obowiązkowo ponosi w związku ze zmianą wysokości płacy minimalnej albo wysokości minimalnej stawki godzinowej. Zamawiający oświadcza, iż nie będzie akceptował kosztów wynikających ze zmiany wynagrodzeń pracownikom Generalnego Wykonawcy, które nie są konieczne w celu ich dostosowania do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, w szczególności kosztów podwyższenia wynagrodzenia w kwocie przewyższającej wysokość płacy minimalnej albo wysokości minimalnej stawki godzinowej.
- 34.11.** W sytuacji wystąpienia okoliczności wskazanych w KLAUZULI 34.8.3 każda ze Stron jest uprawniona złożyć drugiej Stronie Wniosek Propozycji Zmiany w zakresie płatności wynikających z faktur wystawionych po wejściu w życie przepisów zmieniających zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokość składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne. Wniosek Propozycji Zmiany powinien zawierać wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i wskazanie podstaw prawnych oraz dokładne wyliczenie kwoty Ceny po zmianie Umowy, w szczególności Generalny Wykonawca zobowiązuje się wykazać związek pomiędzy wnioskowaną kwotą zmiany Ceny a wpływem zmiany zasad, o których mowa w **niniejszej klauzuli ust. 6 pkt 3** na kalkulację Ceny. Wniosek Propozycji Zmiany może obejmować jedynie koszty realizacji Umowy, które Generalny Wykonawca obowiązkowo ponosi w związku ze zmianą zasad, o których mowa w KLAUZULI 34.8.3.
- 34.12.** W sytuacji wystąpienia okoliczności wskazanych w KLAUZULI 34.8.4 każda ze Stron jest uprawniona złożyć drugiej Stronie Wniosek Propozycji Zmiany w zakresie płatności wynikających z faktur wystawionych po wejściu w życie przepisów zmieniających zasady gromadzenia i wysokość wpłat do pracowniczych planów kapitałowych. Wniosek Propozycji Zmiany powinno zawierać wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i wskazanie podstaw prawnych oraz dokładne wyliczenie kwoty Ceny po zmianie Umowy, w szczególności Generalny Wykonawca zobowiązuje się wykazać związek pomiędzy wnioskowaną kwotą zmiany Ceny a wpływem zmiany zasad, o których mowa w **niniejszej klauzuli ust. 6 pkt 4**, na kalkulację Ceny. Wniosek Propozycji Zmiany może obejmować jedynie koszty realizacji Umowy, które Generalny Wykonawca obowiązkowo ponosi w związku ze zmianą zasad, o których mowa w KLAUZULI 34.8.4.
- 34.13.** W przypadku zmiany Umowy w zakresie zmiany Ceny z przyczyn określonych w KLAUZULI 34.8 każda ze Stron może wystąpić z Wnioskiem Propozycji Zmiany w terminie 30 (trzydziestu) dni od wejścia w życie przepisów dokonujących zmian.

- 34.14.** Zmiana Umowy w zakresie zmiany Ceny z przyczyn określonych w KLAUZULI 34.8 obejmować będzie wyłącznie płatności za realizację Prac, których w dniu wejścia w życie przepisów zmieniających odpowiednio stawki podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne i wpłat do pracowniczych planów kapitałowych, jeszcze nie wykonano.
- 34.15.** Stosownie do treści art. 439 Prawa Zamówień Publicznych Zamawiający przewiduje możliwość zmiany wysokości Ceny w przypadku zmiany ceny materiałów lub kosztów związanych z realizacją Obiektu, która może nastąpić według następujących zasad:
- 34.15.1. Sposób ustalania zmiany Ceny – miernikiem zmiany ceny materiałów lub kosztów związanych z realizacją zamówienia jest kwartalny wskaźnik zmian cen produkcji budowlano-montażowej ogłaszany w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni kwartał poprzedzający wniosek o waloryzację.
- 34.15.2. Waloryzacja Ceny w oparciu o wskaźnik wskazany w KLAUZULI 34.15.1 będzie następowała nie częściej niż raz na 6 (*sześć*) miesięcy licząc od miesiąca, w którym zawarto Umowę – pierwsza waloryzacja **Ceny wynagrodzenia** Generalnego Wykonawcy może nastąpić po upływie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia podpisania Umowy.
- 34.15.3. Każda ze Stron umowy jest uprawniona do żądania zmiany wysokości Ceny, gdy wskaźnik, o którym mowa w KLAUZULI 34.15.2 wzrośnie/spadnie o co najmniej ~~10% (dziesięć procent)~~ **8% (osiem procent)** w stosunku do wysokości tego wskaźnika w kwartale zawarcia Umowy, a jeżeli zawarcie Umowy nastąpi po 180 (stu osiemdziesięciu) dniach od upływu terminu składania ofert, w stosunku do wysokości tego wskaźnika w kwartale składania ofert.
- 34.15.4. Maksymalna wartość zmiany Ceny, jaką dopuszcza Zamawiający w efekcie zastosowania postanowień o zasadach wprowadzania zmian wysokości Ceny w przypadku zmiany ceny materiałów lub kosztów związanych z realizacją zamówienia nie może przekroczyć kumulatywnie ~~10% (dziesięć procent)~~ **15% (piętnastu procent)** Ceny, określonej w KLAUZULI 11.1.
- 34.15.5. W przypadku zaistnienia sytuacji wskazanej w KLAUZULI 34.15.2 Strona występująca o zmianę Ceny winna złożyć drugiej Stronie Wniosek Propozycji Zmiany zawierające szczegółowe kalkulacje obrazujące, czy i w jakim stopniu zmiana przyjętego wskaźnika wpłynęła na koszty wykonania Umowy. Wniosek Propozycji Zmiany dotyczy wyłącznie wynagrodzenia należnego za zakres Prac wykonanych po upływie okresu, o którym mowa w KLAUZULI 34.15.2.
- 34.15.6. W terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia otrzymania Wniosku Propozycji Zmiany, Strona która wniosek otrzymała prześle drugiej Stronie informację o zakresie, w jakim zatwierdza wniosek oraz wskaże kwotę, o którą Cena powinna ulec zmianie, albo informację o niezatwierdzeniu Wniosku Propozycji Zmiany wraz z uzasadnieniem.
- 34.15.7. Generalny Wykonawca zobowiązany będzie do dokonania odpowiedniej waloryzacji

wynagrodzenia Podwykonawców, w zakresie odpowiadającym zmianom cen materiałów lub kosztów dotyczących zobowiązania danego Podwykonawcy wg powyższych zasad, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

- (a) przedmiotem umowy podwykonawczej są roboty budowlane lub usługi,
- (b) okres obowiązywania umowy podwykonawczej przekracza 6 (sześć) miesięcy.

35. ZAWIESZENIE WYKONYWANIA UMOWY

- 35.1.** Z uwagi na konieczność zachowania ciągłości funkcjonowania i dostarczania odpadów do istniejącego zakładu ~~lub z innych ważnych przyczyn~~ Zamawiający może wydać polecenia zawieszenia wykonywania przez Generalnego Wykonawcę części lub całości obowiązków wynikających z Umowy **na okres proporcjonalny do czasu trwania podstawy zawieszenia.**
- 35.2.** W przypadku, gdy Zamawiający wyda stosowne polecenie, Inżynier Kontraktu przekaze Generalnemu Wykonawcy polecenie zawieszenia wykonywania części lub całości obowiązków wynikających z Umowy. Polecenie będzie określać obowiązek, którego wykonanie ma być zawieszone, termin wejścia w życie zawieszenia oraz powody takiego zawieszenia. W rezultacie Generalny Wykonawca zawiesi wykonywanie wskazanego obowiązku (z wyjątkiem obowiązków niezbędnych do utrzymania Obiektu w należytym stanie) aż do czasu otrzymania od Inżyniera Kontraktu, działającego na polecenie Zamawiającego, pisemnego polecenia przystąpienia do ponownego wykonywania zawieszonego obowiązku.
- 35.3.** Generalny Wykonawca, w okresie zawieszenia wykonywania Umowy, będzie utrzymywał w stopniu odpowiednim do okresu i zakresu zawieszenia personel, pracowników i sprzęt na Terenie Budowy lub w jego pobliżu w gotowości do wznowienia realizacji Obiektu po otrzymaniu polecenia w tym przedmiocie wydane przez Zamawiającego.
- 35.4.** Jeżeli zobowiązania Generalnego Wykonawcy wynikające z Umowy zostaną zawieszone stosownie do zapisów niniejszej KLAUZULI 35, wszystkie uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Generalnego Wykonawcę w wyniku takiego zawieszenia będą zapłacone Generalnemu Wykonawcy przez Zamawiającego dodatkowo do Ceny przy czym nie więcej niż ~~5 000,00 złotych (słownie: pięć tysięcy złotych)~~ **10 000,00 złotych (słownie: dziesięć tysięcy złotych)** za każdy dzień zawieszenia. Dla uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości zawieszenie nie wpłynie na prawo Generalnego Wykonawcy do otrzymania płatności za Prace wykonane przed zawieszeniem oraz za Prace w toku zgodnie z Programem Prac i za Prace wykonane po zawieszeniu, jeżeli wykonanie tych Prac wyniknie z procesu technologicznego lub ma na celu zmniejszenie kosztów zawieszenia.
- 35.5.** Zamawiający ma prawo wstrzymać prace w wypadku nieprzestrzegania przez Generalnego Wykonawcę postanowień Umowy lub przepisów powszechnie obowiązujących, a w szczególności w wypadku nieprzestrzegania przepisów BHP, ppoż. lub realizacji robót niezgodnie ze sztuką budowlaną.

35.6. Wstrzymanie prac, o którym mowa powyżej, nie powoduje zmiany terminów określonych w Umowie, w szczególności Terminu Realizacji.

35.7. Wszelkie koszty związane ze wstrzymaniem robót, o którym mowa w KLAUZULI 35.5, ponosi Generalny Wykonawca.

36. ROZWIĄZANIE UMOWY

~~36.1. Rozwiązanie Umowy przez Zamawiającego~~

~~36.1.1. Zamawiający może w każdym czasie bez podania jakiegokolwiek powodu wypowiedzieć Umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia wynoszącego 28 (dwadzieścia osiem) dni. Po upływie okresu wypowiedzenia, Umowa rozwiąże się bez uszczerbku dla roszczeń Stron przysługujących im w związku ze zdarzeniami mającymi miejsce przed rozwiązaniem, z zastrzeżeniem poniższych postanowień.~~

~~36.1.2. W przypadku wypowiedzenia Umowy na podstawie KLAUZULI 36.1.1, Zamawiający zapłaci Generalnemu Wykonawcy następujące, udokumentowane Zamawiającemu przez Generalnego Wykonawcę kwoty pokrywające:~~

~~(a) część Ceny za Etapy Realizacji potwierdzone do dnia rozwiązania Umowy Świadcstwem Zakończenia Etapu Realizacji; oraz~~

~~(b) w zakresie niezakończonych Etapów Realizacji, koszty poniesione przez Generalnego Wykonawcę i przez Podwykonawców niezbędne do osiągnięcia stanu zaawansowania danego Etapu Realizacji istniejącego na dzień rozwiązania Umowy i potwierdzonego protokołem zdawczo-odbiorczym podpisanym przez Strony, zgodnego z Programem Prac. Generalny Wykonawca i Zamawiający dokonają protokolarnego odbioru Prac na Terenie Budowy. W zakresie niezakończonych Etapów Realizacji, realizowanych na moment rozwiązania Umowy w zakładach produkcyjnych Podwykonawców, Generalny Wykonawca dokona protokolarnego odbioru Prac wykonanych w ramach danego Etapu Realizacji w zakładach produkcyjnych Podwykonawców. Zamawiający zastrzega sobie prawo do uczestnictwa w odbiorach Prac wykonanych w ramach danego Etapu Realizacji w zakładach produkcyjnych Podwykonawców, a także w zakładach produkcyjnych Generalnego Wykonawcy; oraz~~

~~(c) koszty poniesione przez Generalnego Wykonawcę i przez Podwykonawców w związku z usuwaniem Sprzętu Generalnego Wykonawcy z Terenu Budowy oraz usunięciem ich pracowników z Terenu Budowy; oraz~~

~~(d) koszty poniesione przez Generalnego Wykonawcę i przez Podwykonawców w celu zabezpieczenia Obiektu i pozostawienia Terenu Budowy w stanie uporządkowanym i zabezpieczonym, zgodnie z KLAUZULĄ 22.5.~~

~~36.1.3. Przywołane powyżej udokumentowanie Zamawiającemu przez Generalnego Wykonawcę okoliczności wystąpienia kosztów może być dokonane, w szczególności poprzez~~

~~przekazanie Zamawiającemu: kopii umów, kopii faktur, kosztorysów Podwykonawców, oraz korespondencji prowadzonej z danym Podwykonawcą w zakresie umożliwiającym ustalenie faktycznego stopnia zaawansowania wykonania danego Etapu Realizacji oraz kosztów w tym celu poniesionych. Generalny Wykonawca przedstawi Zamawiającemu do weryfikacji kompletne zestawienie tytułów, związanych z nimi kwot oraz dokumentów je uzasadniających w terminie 60 (sześćdziesięciu) dni od dnia rozwiązania Umowy na skutek wypowiedzenia przez Zamawiającego.~~

- 36.1.4. ~~Kwoty należne Generalnemu Wykonawcy z powyższych tytułów nie będą obejmowały jakiegokolwiek kar umownych, odszkodowań, odsetek za opóźnienie lub za zwłokę z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań Generalnego Wykonawcy wobec jego kontrahentów, w tym Podwykonawców.~~

36.2. Wypowiedzenie Umowy z przyczyn dotyczących Generalnego Wykonawcy

- 36.2.1. Zamawiający może wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym poprzez zawiadomienie Generalnego Wykonawcy w następujących przypadkach:

- (a) jeżeli Wykonawca i/lub Gwarant przestanie wykonywać swoje zobowiązania w rozumieniu prawa upadłościowego lub stanie się niewypłacalny lub zagrożony niewypłacalnością w rozumieniu prawa restrukturyzacyjnego lub zostanie postawiony w stan likwidacji;
- (b) w przypadku gdy sytuacja finansowa Generalnego Wykonawcy ulegnie pogorszeniu w stopniu istotnie wpływającym na wykonanie niniejszej Umowy;
- (c) w przypadkach określonych w art. 456 Prawa Zamówień Publicznych.

- 36.2.2. Zamawiający może wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym poprzez zawiadomienie Generalnego Wykonawcy także w następujących przypadkach:

- (a) Generalny Wykonawca porzuca lub przerywa na dłużej niż 10 dni (dziesięć dni) **godziny** wykonanie Umowy;
- (b) Generalny Wykonawca nie przygotował lub nie uzgodnił z Zamawiającym Szczegółowego Harmonogramu Rzeczowo- Finansowego, Programu Prac lub Planu BIOZ;
- (c) Generalny Wykonawca opóźnia się z rozpoczęciem Prac lub ukończeniem Prac o okres dłuższy niż 28 (dwadzieścia osiem) dni lub opóźnia się z ukończeniem danego Etapu Realizacji o okres dłuższy niż 40 (czterdzieści) dni oraz nie przedstawił przed upływem 40 (czterdziestego) dnia opóźnienia zmodyfikowanego Programu Prac przewidującego wiarygodne i racjonalne środki naprawcze pozwalające na Zakończenie Realizacji w Terminie Realizacji;
- (d) Generalny Wykonawca opóźnia się w z usunięciem istotnej Wady lub naprawieniem szkody wynikającej z istotnej Wady w terminie dłuższym niż 21 (dwadzieścia jeden) dni;

- (e) Generalny Wykonawca realizuje Umowę w sposób niezgodny z przepisami prawa i/lub narusza swoje istotne zobowiązania wynikające m.in. z Umowy poprzez ich niewykonywanie lub nienależyte wykonanie i nie zaprzestał tych naruszeń w terminie 7 (siedmiu) dni od daty otrzymania pisemnego wezwania od Zamawiającego do zaprzestania naruszeń wskazującego naruszany przepis prawa;
- (f) Generalny Wykonawca nie dostarcza odpowiednich materiałów, usług lub pracowników w związku z wykonaniem Obiektu w sposób lub w zakresie określonym w Programie Prac dostarczonym zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 18, a sytuacja ta wywołała uzasadnione przekonanie Zamawiającego, że Generalny Wykonawca nie doprowadzi do Zakończenia Realizacji Obiektu w Terminie Realizacji;
- (g) Generalny Wykonawca nie zapłacił całości lub jakiegokolwiek części Kar Umownych jeśli łączna kwota wymagalnych Kar Umownych osiągnie 10 % (dziesięć procent) Ceny;
- (h) Generalny Wykonawca nie przedstawił Zamawiającemu dokumentów ubezpieczeniowych zgodnych z zakresem wskazanym w KLAUZULI 30 potwierdzających spełnianie przez Generalnego Wykonawcę wymaganych ubezpieczeń;
- (i) Generalny Wykonawca w rażący sposób nie przestrzega przepisów BHP, co może stanowić zagrożenie bezpieczeństwa i życia dla osób wykonujących Umowę lub przebywających w pobliżu terenu prowadzenia prac;
- (j) w przypadku konieczności wielokrotnego (rozumianego jako więcej niż dwukrotne) dokonywania bezpośredniej zapłaty przez Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy lub konieczności dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 5% (pięć procent) wartości Ceny;
- (k) Obiekt nie spełnia wszelkich gwarantowanych wymagań eksploatacyjnych określonych w Umowie i PFU, a także w Załącznik 2.2 (wyciąg z PFU – wykaz podstawowych wartości parametrów ruchowych Obiektu), w tym w zakresie wydajności maszyn, urządzeń i instalacji (w szczególności, jeżeli Obiekt nie przeszedł pomyślnie prób eksploatacyjnych, o których mowa w PFU 3.6.4.3);
- (l) Generalny Wykonawca dokonał [więcej niż jednego przypadku] naruszenia zobowiązania do usuwania odpadów, a także zobowiązania do przedkładania informacji o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami,
- (m) Generalny Wykonawca dokonał naruszenia obowiązku zachowania poufności;
- (n) w przypadku wystąpienia co najmniej 2 (dwóch) nieusprawiedliwionych nieobecności na naradach budowy Kierownika Budowy, właściwego

kierownika projektu, lub kierownika robót branżowych oraz innych osób z Personelu Wykonawcy (o ile kierownik robót branżowych bądź inny Personel Wykonawcy był wezwany do stawienia się na danej naradzie budowy przez Zamawiającego lub Inspektora Nadzoru Inwestorskiego).

36.2.3. Po otrzymaniu oświadczenia o rozwiązaniu Umowy na podstawie KLAUZULI 36.2.1 lub KLAUZULI 36.2.2, Generalny Wykonawca niezwłocznie lub w innym terminie określonym w oświadczeniu, na własny koszt i ryzyko:

- (a) wstrzyma wszelkie Prace, z wyjątkiem Prac wyszczególnionych przez Inżyniera Kontraktu, których jedynym celem będzie zabezpieczenie wykonanych wcześniej części Obiektu lub niezbędnych do pozostawienia Terenu Budowy w stanie uporządkowanym i zabezpieczonym;
- (b) rozwiąże wszystkie umowy z Podwykonawcami, z wyjątkiem tych, w stosunku do których dokonana będzie cesja zgodnie z pkt (g) na Zamawiającego;
- (c) usunie cały Sprzęt Generalnego Wykonawcy z Terenu Budowy, wycofa z Terenu Budowy pracowników Generalnego Wykonawcy i Podwykonawców, usunie z Terenu Budowy gruz, złom i wszelkie odpadki oraz pozostawi cały Teren Budowy w stanie uporządkowanym i zabezpieczonym; oraz
- (d) sporządzi przy udziale Zamawiającego szczegółowy protokół inwentaryzacji prac w toku na dzień odstąpienia;
- (e) zgłosi do odbioru przez Zamawiającego prace przerwane oraz zabezpieczające;
- (f) przekaze Zamawiającemu części Obiektu wykonane przez Generalnego Wykonawcę do dnia rozwiązania Umowy;
- (g) przeniesie na Zamawiającego wszystkie prawa i obowiązki Generalnego Wykonawcy dotyczące Obiektu, Urządzeń i Wyposażenia według stanu na dzień rozwiązania Umowy oraz, na żądanie Zamawiającego, prawa i obowiązki wynikające z umów zawartych pomiędzy Generalnym Wykonawcą a Podwykonawcami;
- (h) przekaze Zamawiającemu wszystkie rysunki, specyfikacje i pozostałe dokumenty wykonane przez Generalnego Wykonawcę lub jego Podwykonawców w związku z Obiektem i które miały być przekazane Zamawiającemu;
- (i) przekaze Zamawiającemu wszystkie Urządzenia i Wyposażenie, do których tytuł przysługuje Zamawiającemu zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 27.1;
- (j) usunie z Terenu Budowy urządzenia zaplecza przez niego dostarczone lub wzniesione.

- 36.2.4. W przypadku odmowy Generalnego Wykonawcy wykonania czynności, o których mowa w KLAUZULI 36.2.3, czynności tych dokona Zamawiający na koszt i ryzyko Generalnego Wykonawcy.
- 36.2.5. Tak szybko, jak to będzie możliwe po rozwiązaniu Umowy, Zamawiający ustali (po przeprowadzeniu badania, które uzna za stosowne) i potwierdzi, jaka kwota jest ewentualnie należna za prace faktycznie i należycie wykonane przez Generalnego Wykonawcę przed rozwiązaniem Umowy, a także wartość wszelkich niewykorzystanych lub częściowo wykorzystanych materiałów (do których tytuł został przeniesiony na Zamawiającego). Zamawiający będzie jednak uprawniony do potrącenia z powyższą kwotą wszelkich wierzytelności, roszczeń i odszkodowań przysługujących mu względem Generalnego Wykonawcy.
- 36.2.6. Jeżeli Zamawiający zakończy budowę Obiektu bez udziału Generalnego Wykonawcy, koszt takiego zakończenia będzie określony przez Zamawiającego. Jeżeli suma kwot należnych na rzecz Generalnego Wykonawcy zgodnie z KLAUZULĄ 36.2.4 z doliczeniem kosztów poniesionych przez Zamawiającego przy realizowaniu Obiektu bez udziału Generalnego Wykonawcy przekroczy Cenę, wówczas Generalny Wykonawca obowiązany jest zapłacić różnicę Zamawiającemu.
- 36.2.7. Wypowiedzenie Umowy oraz wszelkie ustalenia z tym związane powinny nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności, niezależnie od tego, czy są one składane na podstawie ustawy czy Umowy.
- 36.2.8. Niezależnie od przyczyn wypowiedzenia określonych w niniejszej Umowie Zamawiający może także wypowiedzieć Umowę lub odstąpić od Umowy we wszystkich przypadkach określonych przepisami prawa, a w szczególności na podstawie przepisów umowy o dzieło, umowy o roboty budowlane oraz umowy o świadczenie usług, a także na podstawie przepisów kodeksu cywilnego dotyczących wykonywania zobowiązań w ogólności. Jeśli określone w niniejszej Umowie przyczyny wypowiedzenia będą wypełniać także przesłanki wypowiedzenia lub odstąpienia określone w ustawie, Zamawiający może według swego wyboru skorzystać z wypowiedzenia lub odstąpienia na podstawie Umowy lub na podstawie ustawy lub z obu podstaw jednocześnie. Strony zgodnie oświadczają, iż zawierana między nimi Umowa ma charakter mieszany, a zatem używane w Umowie pojęcie „wypowiedzenie” jest przez nie rozumiane i kwalifikowane jako oświadczenie wyrażające skutecznie wolę rozwiązania Umowy, niezależnie od kwalifikacji prawnej tego oświadczenia przez właściwy organ lub sąd jako wypowiedzenia lub odstąpienia.

36.3. Termin na skorzystanie z prawa do odstąpienia od Umowy oraz jego skutek

We wszystkich sytuacjach, w których niniejsza Umowa daje Zamawiającemu prawo do odstąpienia do niniejszej Umowy, Zamawiający może skorzystać z prawa do odstąpienia od Umowy do dnia przypadającego osiemnaście miesięcy po upływie Terminu Realizacji. Strony zgodnie oświadczają, że spełniane na podstawie niniejszej Umowy świadczenie ma zasadniczo charakter podzielny, a odstąpienie od Umowy będzie miało skutek na przyszłość w odniesieniu do niewykonanej lub nienależycie wykonanej części Umowy, jednakże Zamawiający w treści oświadczenia o wypowiedzeniu może według swego wyboru wskazać, iż rozwiązuje Umowę w całości lub w określonym zakresie.

37. PRZENIESIENIE PRAW I OBOWIĄZKÓW

- 37.1. Generalny Wykonawca nie może przenieść swoich praw lub obowiązków co do całości lub części Umowy na osobę trzecią i pozostanie w pełni odpowiedzialny za realizację i zakończenie Obiektu zgodnie z Umową.
- 37.2. Generalny Wykonawca wyraża zgodę na przeniesienie praw i obowiązków Zamawiającego wynikających z niniejszej Umowy w każdym przypadku, a w szczególności na następcę prawnego Zamawiającego w przypadku połączenia, przekształcenia, podziału lub jako nabywcy przedsiębiorstwa Zamawiającego lub jego zorganizowanej części.

38. KARY UMOWNE

- 38.1. Zamawiający jest zobowiązany do zapłaty Generalnemu Wykonawcy kary umownej za odstąpienie przez Generalnego Wykonawcę od Umowy z wyłącznej winy Zamawiającego i z przyczyn, za które odpowiada wyłącznie Zamawiający, w wysokości 10% (dziesięciu procent) Ceny **netto**.
- 38.2. Generalny Wykonawca jest zobowiązany do zapłaty Zamawiającemu Kar Umownych z tytułu niewykonania lub nienależytego lub nieterminowego wykonania Umowy w następujących przypadkach:
- (a) za rozwiązanie Umowy w tym wypowiedzenie Umowy z przyczyn, za które Generalny Wykonawca ponosi odpowiedzialność – w wysokości 10% (dziesięciu procent) Ceny **netto**,
  - (b) z tytułu niedopełnienia wymogu zatrudniania pracowników wykonujących czynności na podstawie umowy o pracę zgodnie z KLAUZULĄ 22.1.3.i) i/lub zgłoszenie jako kandydata lub wyznaczenie na stanowisko podmiotu, który zgodnie z Wymogami Ustawowymi powinien posiadać aktualne uprawnienia zawodowe, a takich nie posiadał lub utracił w trakcie wykonywania Umowy – w wysokości 5.000 PLN (pięciu tysięcy złotych) dziennie za każdy dzień niedopełnienia wymogu,
  - (c) za zwłokę w wykonaniu Przedmiotu Umowy w Terminie Realizacji – w wysokości 0,05 % (pięciu setnych procenta) Ceny **netto** za każdy rozpoczęty dzień zwłoki do dnia realizacji włącznie,
  - (d) za zwłokę w dotrzymaniu któregośkolwiek z terminów częściowych określonych w Ogólnym Harmonogramie Realizacji Umowy – w wysokości 0,2% (dwóch dziesiątych procenta) części Ceny **netto** odpowiadającej całości Prac, które mają zostać wykonane w tym częściowym terminie, za każdy rozpoczęty dzień zwłoki do dnia realizacji włącznie,
  - (e) za porzucenie ~~lub każdorazowego przerwania na dłużej niż 48 (czterdzieści osiem) godzin~~ wykonywania Umowy – w wysokości ~~0,1% (jednej dziesiątej procenta)~~ **0,025% (dwadzieścia pięć tysięcznych procenta)** Ceny **netto** za każdy rozpoczęty dzień liczony od dnia porzucenia ~~lub przerwania wykonania Umowy do dnia faktycznego wznowienia wykonania Umowy;~~

- (f) za zwłokę w usunięciu Wady i/lub usterek stwierdzonej w którymkolwiek protokole określonym w Umowie lub naprawieniu szkody wynikającej z Wady i/lub usterek – w wysokości ~~0,05% (pięciu setnych procenta)~~ **0,002% (dwie tysięczne procenta)** Ceny **netto** za każdy rozpoczęty dzień zwłoki liczony od dnia wyznaczonego na usunięcie Wad i/lub usterek do dnia usunięcia Wad/usterek włącznie;
- (g) za zwłokę w usunięciu Wad oraz innych usterek stwierdzonych w Odpowiedzialności za Wady – w wysokości ~~0,05% (pięciu setnych procenta)~~ **0,002% (dwie tysięczne procenta)** Ceny **netto** za każdy rozpoczęty dzień zwłoki liczony od dnia wyznaczonego na usunięcie wad do dnia usunięcia Wady oraz innych usterek włącznie,
- (h) z tytułu:
- (i) wprowadzenia na Teren Budowy podwykonawcy, który nie został zgłoszony Zamawiającemu zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 19.3, a w szczególności co do którego Zamawiający nie wyraził zgody – w wysokości ~~0,1% (jednej dziesiątej procenta)~~ **0,025% (dwadzieścia pięć tysięcznych procenta)** Ceny **netto** za każdy przypadek,
  - (ii) naruszenia terminów przez Generalnego Wykonawcę, o których mowa w KLAUZULI 19.8 – w wysokości 1000 PLN (jednego tysiąca złotych) za każdy dzień opóźnienia,
  - (iii) braku zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy – w wysokości 10% (dziesięciu procent) wartości ~~brutto~~ **netto** wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy za każdy przypadek braku zapłaty,
  - (iv) braku zmiany wynagrodzenia a należnego Podwykonawcom z tytułu zmiany wysokości wynagrodzenia, o którym mowa w KLAUZULI 34.15.7 – w wysokości 1000 PLN (jednego tysiąca złotych) za każdy taki przypadek,
  - (v) nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom – w wysokości 0,1% (jednej dziesiątej procenta) łącznego wynagrodzenia umownego ~~brutto~~ **netto** umowy o podwykonawstwo (w której doszło do nieterminowej zapłaty wynagrodzenia) za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia odrębnie dla każdej z tych umów, do dnia dokonania płatności włącznie,
  - (vi) za nieprzedłożenie do zaakceptowania Zamawiającemu projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany, zgodnie z KLAUZULA 19.3- w wysokości 15 000 PLN (słownie: piętnaście tysięcy złotych) za każdy taki przypadek;

- (vii) za nieprzedłożenie poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej Umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany zgodnie z KLAUZULA 19.3 - w wysokości 15 000 PLN (słownie: piętnaście tysięcy złotych) za każdy taki przypadek;
- (viii) za brak zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminy zapłaty zgodnie z art. 464 ust. 10 ustawy Prawo zamówień publicznych - w wysokości 5 000 PLN (słownie: pięć tysięcy złotych) za każdy stwierdzony przypadek ;
- (ix) za wykonywanie za pomocą Podwykonawców innych Robót niż wskazane w Umowie o podwykonawstwo, bez zgody Zamawiającego – w wysokości 15 000 PLN (słownie: piętnaście tysięcy złotych), za każdy taki przypadek;
- (i) w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na naradach budowy Kierownika Budowy, kierownika projektu lub kierownika robót branżowych oraz innych osób z Personelu Wykonawcy – w wysokości ~~20.000 PLN (dwudziestu tysięcy złotych)~~ **10.000 PLN (dziesięć tysięcy złotych)** za każdy przypadek,
- (j) w przypadku niedostarczenia odpowiednich materiałów, usług lub pracowników w związku z wykonaniem Obiektu w sposób lub w zakresie określonym w Programie Prac dostarczonym zgodnie z postanowieniami KLAUZULI 18 – w wysokości 0,01% (jednej setnej procenta) Ceny **netto** za każdy przypadek;
- (k) w przypadku naruszenia zobowiązania do usuwania odpadów, a także zobowiązania do przedkładania informacji o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami – w wysokości 5000 PLN (pięciu tysięcy złotych) za każde naruszenie,
- (l) w przypadku realizowania Umowę w sposób niezgodny z przepisami prawa i/lub z istotnymi postanowieniami Umowy – w wysokości 0,01% (jednej setnej procenta) Ceny **netto** za każde naruszenie;
- (m) za każde naruszenie przepisów BHP ~~oraz wewnętrznych przepisów Zamawiającego dotyczących poruszania się pracowników po terenie~~ – w wysokości 1500 PLN (jeden tysiąc pięćset złotych) za każde naruszenie,
- (n) za każde naruszenie obowiązku zachowania poufności – w wysokości 25.000 PLN (dwudziesty pięciu tysięcy złotych) za każdy przypadek naruszenia,
- (o) za niedostarczenie lub niezgodnienie z Zamawiającym Szczegółowego Harmonogramu Rzeczowo-Finansowego, Programu Prac lub Planu BIOZ – w wysokości 0,01% (jednej setnej procenta) Ceny **netto** za każdy rozpoczęty dzień zwłoki liczony od dnia wyznaczonego na dostarczenie lub uzgodnienie z Zamawiającym danego dokumentu do dnia jego faktycznego dostarczenia. Dla uniknięcia wątpliwości niniejsza Kara Umowna jest naliczana osobno w odniesieniu do Szczegółowego Harmonogramu Rzeczowo-Finansowego, Programu Prac lub Planu BIOZ;

- (p) za niewyznaczenie Inżyniera Gwarancyjnego w terminie wskazanym w KLAUZULI 26.16 – w wysokości 1.000 PLN (jeden tysiąc złotych) za każdy dzień rozpoczęty dzień zwłoki, a od dnia wystawienia pierwszego Świadczenia Zakończenia Etapu Realizacji w wysokości 0,1% (jednej dziesiątej procenta) Ceny **netto**;
  - (q) za niedostarczenie Zamawiającemu kopii polisy wymaganych ubezpieczeń zgodnie z zakresem wskazanym w KLAUZULI 30 lub brak przedłożenia w terminie poświadczenia zapłaty raty za ubezpieczenie (KLAUZULA 30.13.1) – w wysokości 0,01% (jednej setnej procenta). Ceny **netto** za każdy rozpoczęty dzień zwłoki w dostarczeniu kopii polisy wymaganego ubezpieczenia OC lub poświadczenia zapłaty raty za ubezpieczenie OC;
  - (r) za niedostarczenie Zamawiającemu Gwarancji Należytego Wykonania, o której mowa w KLAUZULI 14.1 lub przedłużonej Gwarancji Należytego Wykonania, o której mowa w KLAUZULI 14.10 **w wysokości 10 000 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki liczony od dnia wyznaczonego na dostarczenie do dnia jego faktycznego dostarczenia.**
  - (s) za wyłączenie z eksploatacji urządzeń Zamawiającego na zasadach opisanych w KLAUZULI 9.11 na okres dłuższy niż tam wskazany – w wysokości 1.000 PLN (jednego tysiąca złotych) za każdą rozpoczętą godzinę wyłączenia;
  - (t) za niespełnianie przez Obiekt wszelkich gwarantowanych wymagań eksploatacyjnych określonych w Umowie i PFU, w tym w zakresie wydajności maszyn, urządzeń i instalacji (w szczególności, jeżeli Obiekt nie przeszedł pomyślnie prób eksploatacyjnych, o których mowa w **PFU 3.7.4.3**) – w wysokości 10% (dziesięciu procent) Ceny **netto**.
- 38.3.** Wysokość Kar Umownych do zapłacenia przez Generalnego Wykonawcę Zamawiającemu za nieosiągnięcie etapu Zakończenia Realizacji w Terminie Realizacji nie przekroczy ~~30% (trzydziestu procent)~~ **15% (piętnastu procent)** Ceny **netto**, a łączna kwota wszystkich Kar Umownych do zapłacenia przez Generalnego Wykonawcę nie przekroczy ~~40% (czterdziestu procent)~~ **20% (dwudziestu procent)** Ceny.
- 38.4.** Kary Umowne, o ile powstanie obowiązek do ich zapłacenia, należą się Zamawiającemu w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na fakt poniesienia i wysokość poniesionej przez Zamawiającego szkody.
- 38.5.** Celem uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości kwoty Kar Umownych, określone w niniejszej Umowie będą obliczane od całej Ceny wskazanej w niniejszej Umowie, o ile nie wskazano inaczej.
- 38.6.** Zamawiający zastrzega sobie prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego, przewyższającego wysokość zastrzeżonych Kar Umownych na zasadach ogólnych Kodeksu Cywilnego do pełnej wysokości poniesionej szkody, w szczególności w przypadku utraty całości lub części dofinansowania ze środków UE dla przedmiotu Umowy z przyczyn leżących po stronie Generalnego Wykonawcy.
- 38.7.** Zamawiającemu przysługują od Generalnego Wykonawcy odsetki za opóźnienie z tytułu nieuiszczonych w wyznaczonym terminie Kar Umownych.

38.8. Odstąpienie od Umowy przez którąkolwiek ze Stron nie pozbawia Zamawiającego prawa do obciążenia Generalnego Wykonawcy Karami Umownymi.

39. WYKONANIE ZASTĘPCZE

W razie niewykonania przez Generalnego Wykonawcę jakichkolwiek zobowiązań wynikających z Umowy, a w szczególności wykonania Prac, usuwania Wadi/lub usterki, zawarcie odpowiednich umów ubezpieczenia etc., pomimo wyznaczenia mu przez Zamawiającego dodatkowego 7 (siedmio) dniowego terminu w pisemnym wezwaniu z tym zastrzeżeniem, że obowiązek wyznaczenia dodatkowego terminu nie ma zastosowania w odniesieniu do przypadków nagłych, zagrażających zdrowiu lub życiu ludzkiemu albo grożącym dużą stratą, Zamawiający może zlecić ich usunięcie osobie trzeciej na koszt Generalnego Wykonawcy bez konieczności uzyskania upoważnienia sądowego, o którym mowa w art. 480 kodeksu cywilnego oraz zaspokojenia tego kosztu z Gwarancji Należytego Wykonania. Zlecenie usunięcia wad lub usterek osobie trzeciej nie pozbawia prawa Zamawiającego do odszkodowania za zwłokę, ani nie narusza jego praw wynikających z rękojmi lub gwarancji.

40. PRZECIWDZIAŁANIE UNIKANIU OPODATKOWANIA

Generalny Wykonawca przy zawarciu niniejszej Umowy złożył „*Oświadczenia Generalnego Wykonawcy dotyczące transakcji z krajami stosującymi szkodliwą konkurencję podatkową*”, stanowiące Załącznik nr 5 do Umowy, zgodnie z którymi ani on, ani rzeczywisty beneficjent płatności nie ma siedziby w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową. Generalny Wykonawca oświadczył również, że w bieżącym roku podatkowym nie dokonywał rozliczeń z podmiotem, mającym siedzibę w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, ani nie zamierza w bieżącym roku podatkowym dokonywać transakcji z podmiotem mającym siedzibę w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową.

41. TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA

41.1. Każda ze Stron będzie traktować jako poufną Tajemnicę Przedsiębiorstwa i bez pisemnej zgody drugiej Strony nie ujawni żadnej osobie trzeciej jakichkolwiek informacji objętych Tajemnicą Przedsiębiorstwa, dokumentów, danych i innych informacji dostarczonych bezpośrednio lub pośrednio przez drugą Stronę w związku z Umową bez względu na to, czy zostały one dostarczone przed, w trakcie czy po wykonaniu Umowy. Niezależnie od powyższego, Generalny Wykonawca może dostarczyć swojemu Podwykonawcy tę dokumentację, dane i inne informacje, które otrzymał od Zamawiającego w zakresie niezbędnym do zrealizowania przez Podwykonawcę jego prac wynikających z Umowy. W takim przypadku Generalny Wykonawca otrzyma od swojego Podwykonawcy zobowiązanie do zachowania poufności podobne do zobowiązania nałożonego na Generalnego Wykonawcę postanowieniem niniejszej KLAUZULI 41.

41.2. Zobowiązania Stron wynikające z powyższego postanowienia nie będą jednakże dotyczyć informacji objętych Tajemnicą Przedsiębiorstwa:

- (a) które obecnie lub w przyszłości będą podane do wiadomości publicznej bez winy danej Strony;
- (b) które w inny sposób mogą być zgodnie z prawem uzyskane przez Stronę od osoby trzeciej, która nie jest zobowiązana do dochowania tajemnicy; lub

- (c) które podlegają obowiązkowi prawnemu dotyczącemu ujawnienia informacji w tym informacji, które muszą być ujawnione przez spółki giełdowe na podstawie przepisów regulujących publiczny obrót instrumentami finansowymi.

41.3. Postanowienia niniejszej KLAUZULI 41 pozostaną wiążące po rozwiązaniu lub wygaśnięciu Umowy bez względu na przyczynę takiego rozwiązania lub wygaśnięcia.

42. OBOWIĄZEK INFORMACYJNY RODO

42.1. Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 RODO, Zamawiający informuje, że:

- (a) administratorem Państwa danych osobowych jest: [...] z siedzibą w [...]
- (b) jeśli mają Państwo pytania dotyczące sposobu i zakresu przetwarzania Państwa danych osobowych, a także przysługujących Państwu praw, mogą się Państwo skontaktować z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych za pośrednictwem poczty email: [...]
- (c) Państwa dane osobowe przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b RODO w celu związanym z wykonaniem Umowy,
- (d) Państwa dane osobowe mogą być przetwarzane przez Instytucję Wdrażającą, tj. [...] w Warszawie w celu realizacji [...], w szczególności potwierdzenia kwalifikowalności wydatków, udzielenia wsparcia, monitoringu, ewaluacji, kontroli, audytu i sprawozdawczości oraz działań informacyjno-promocyjnych w ramach [...].
- (e) odbiorcami Państwa danych osobowych będą osoby lub podmioty, którym udostępniona zostanie dokumentacja Postępowania w oparciu o art. 18 oraz art. 74 ust. 1 Prawa Zamówień Publicznych,
- (f) Państwa dane osobowe będą przechowywane, zgodnie z art. 78 ust. 1 Prawa Zamówień Publicznych, przez okres 4 (czterech) lat od dnia zakończenia Postępowania, a jeżeli czas trwania umowy o dofinansowanie (w tym okres trwałości przedmiotu Umowy) przekracza 4 (cztery) lata, okres przechowywania obejmuje cały czas trwania umowy o dofinansowanie.
- (g) w odniesieniu do Państwa danych osobowych decyzje nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany, stosowanie do art. 22 RODO,
- (h) posiadają Państwo:
  - 1) na podstawie art. 15 RODO prawo dostępu do danych osobowych Pani/Pana dotyczących,
  - 2) na podstawie art. 16 RODO prawo do sprostowania Pani/Pana danych osobowych,
  - 3) na podstawie art. 18 RODO prawo żądania od administratora ograniczenia przetwarzania danych osobowych z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w art. 18 ust. 2 RODO,

- 4) prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy RODO,

(i) nie przysługuje Państwu:

- 1) w związku z art. 17 ust. 3 lit. b, d lub e RODO prawo do usunięcia danych osobowych,
- 2) prawo do przenoszenia danych osobowych, o którym mowa w art. 20 RODO,
- 3) na podstawie art. 21 RODO prawo sprzeciwu, wobec przetwarzania danych osobowych, gdyż podstawą prawną przetwarzania Państwa danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c RODO.

42.2. Generalny Wykonawca oświadcza, że wypełnił obowiązki informacyjne przewidziane w art. 13 albo 14 RODO dotyczące przetwarzania danych osobowych przez Zamawiającego, jako administratora danych osobowych w celu realizacji zamówienia, wobec osób fizycznych, od których dane osobowe bezpośrednio lub pośrednio zostały zebrane, w szczególności wobec osób skierowanych do realizacji zamówienia, w tym:

- (a) osób wskazanych przez Generalnego Wykonawcę jako osoby nadzorujące i koordynujące realizację Umowy ze strony Generalnego Wykonawcy,
- (b) osób wskazanych przez Generalnego Wykonawcę do realizacji określonych obowiązków,
- (c) osób uczestniczących w realizacji Umowy, na których doświadczenie Generalny Wykonawca powoływał się w celu wykazania spełnienia przez Generalnego Wykonawcę warunków udziału w Postępowaniu (Kierownika Budowy, kierowników robót, pozostały personel kluczowy),
- (d) osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę,
- (e) Podwykonawców.

42.3. W przypadku gdy w trakcie realizacji niniejszej Umowy zajdzie konieczność przekazania Generalnemu Wykonawcy przez Zamawiającego innych dokumentów zawierających dane osobowe lub powierzenia danych osobowych w inny sposób, pomiędzy Zamawiającym a Generalnym Wykonawcą zostanie zawarta umowa na powierzenie danych osobowych.

43. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

43.1. Wszelkie zgłoszenia, zastrzeżenia należy składać w formie pisemnej, z zastrzeżeniem sytuacji, w których zgodnie z Umową dopuszczona jest forma komunikacji elektronicznej.

- 43.2.** Generalny Wykonawca oświadcza, że znany jest mu fakt, iż treść Umowy, a w szczególności dotyczącego dane identyfikujące, przedmiot Umowy, a w szczególności Obiekt i Cena stanowią informację publiczną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 902 z późn. zm.), która podlega udostępnianiu w trybie tej ustawy.
- 43.3.** Strony mają obowiązek wzajemnego informowania się o wszelkich zmianach statusu prawnego podmiotu będącego Stroną Umowy, a także o wszczęciu postępowania upadłościowego, układowego i likwidacyjnego.
- 43.4.** W sprawach nieuregulowanych Umową stosuje się przepisy ustawy Prawa Zamówień Publicznych oraz Prawa Budowlanego i Kodeksu Cywilnego, o ile przepisy ustawy Prawa Zamówień Publicznych nie stanowią inaczej.

44. ZAŁĄCZNIKI DO UMOWY

Załącznik nr 1. PFU (Program funkcjonalno-użytkowy) dla Obiektu, przy czym PFU zawiera również następujące załączniki:

- Załącz. 1. Badania morfologii odpadów
- Załącz. 2. Opinia techniczna określająca stan techniczny istniejącej hali technologicznej
- Załącz. 3. Uproszczona dokumentacja geologiczno-inżynierska dla projektu budowlanego sortowni i stacji przeładunkowej dla odpadów komunalnych Łódź – Lublinek
- Załącz. 4. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach
- Załącz. 5. Uzgodnienia z gestorem sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej
- Załącz. 6. Warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej
- Załącz. 7. Dokumentacja archiwalna istniejących obiektów
- Załącz. 8. Mapa do celów opiniodawczych
- Załącz. 9. Oświadczenie o dysponowaniu gruntem na cele budowlane
- Załącz. 10. Inwentaryzacja zieleni
- Załącz. 11. Uzgodnienie z zarządcą dróg dojazdowych
- Załącz. 12. Koncepcja przebudowy kolektorów ściekowych
- Załącz. 13. Zarządzenie NR 8378/VIII/21 Prezydenta miasta Łodzi z dn. 24 września 2021r. w sprawie standardów kształtowania, utrzymania i ochrony zieleni w Łodzi
- Załącz. 14. Poglądowa koncepcja zagospodarowania terenu
- Załącz. 15. Poglądowy schemat technologiczny Zakładu
- Załącz. 16. Archiwalna dokumentacja obszaru tymczasowej hałdy odpadów
- Załącz. 17. Istniejące zagospodarowanie terenu

Załącznik nr 2. Wyciąg z PFU

Załącznik nr 2.1 poglądowy wykaz poszczególnych Budynków, Budowli, elementów i urządzeń i infrastruktury wchodzących w zakres Obiektu

Załącznik nr 2.2 wykaz podstawowych wartości parametrów ruchowych Obiektu

Załącznik nr 2.3 wykaz poszczególnych elementów Prac

Załącznik nr 3. Ogólny Harmonogram Realizacji Umowy

Załącznik nr 4. Wzór oświadczenia Podwykonawcy oraz Generalnego Wykonawcy

Załącznik nr 5. Oświadczenia Generalnego Wykonawcy dotyczące transakcji z krajami stosującymi szkodliwą konkurencję podatkową

Załącznik nr 6. Gwarancja Należytego Wykonania oraz wzór Gwarancji Należytego Wykonania

Załącznik nr 7. Umowa Konsorcjum

Załącznik nr 8. Kopia zezwolenia Generalnego Wykonawcy na wytwarzanie odpadów

Załącznik nr 9. Szczegółowy Harmonogram Rzeczowo-Finansowy **i Program Prac**

Załącznik nr 10. Specyfikacja Warunków Zamówienia

~~**Załącznik nr 11.** Warunki przeniesienia praw własności intelektualnej na Zamawiającego~~